

Beleidsplan Aalst Sport 2040

Aalst
Sport

AALST IN BEWEGING

sportstad van de toekomst

Voorwoord

Beste sportliefhebbers, Aalstenaars en betrokken stakeholders,

Met groot enthousiasme en een sterk persoonlijk engagement stel ik u het nieuwe sportbeleidsplan voor, getiteld "Aalst in beweging: sportstad van de toekomst". Als diensthoofd sport van deze prachtige stad, is het een eer om ons ambitieus sportbeleidsplan met u te delen.

Aalst Sport heeft de overtuiging dat sport een cruciale rol speelt in het welzijn van haar inwoners en in het creëren van een levendige, aantrekkelijke gemeenschap. Met onze visie willen we elke Aalstenaar *faciliteren, motiveren en ondersteunen om blijvend te bewegen en/of aan sport te doen*. Hiermee beogen we niet alleen een gezonde levensstijl, maar ook het versterken van de sociale cohesie en het positioneren van Aalst als *dé sport- en beweegplek* van de Denderstreek.

Ons engagement gaat verder dan de komende beleidscyclus; we kijken vooruit naar de komende 10 à 15 jaar. We willen een *duurzaam, gedegen en toekomstgericht* sportbeleid uitstippelen waarbij de lange termijnvisie voorop staat. Dit vergt een doordachte aanpak en samenwerking met diverse beleidsdomeinen, onderwijs, zorg, jeugd, welzijn, kinderopvang, economie en meer. Alleen door deze transversale benadering kunnen we de uitdaging aangaan om iedereen aan het sporten en bewegen te krijgen en dit een leven lang te behouden.

De groeiende bevolking van Aalst, die in 2023 de kaap van 90.000 inwoners bereikte, vraagt om *innovatieve* oplossingen op het gebied van *sportvoorzieningen en ruimtegebruik*. De voorspelde verdere groei tegen 2035 en de veranderingen in demografische patronen, zoals *vergrijzing* en *toenemende diversiteit*, stellen ons voor nieuwe uitdagingen. Het is onze verantwoordelijkheid als openbaar bestuur om hierop in te spelen en het sport- en beweeglandschap te blijven ontwikkelen.

We erkennen de impact van deze demografische veranderingen en streven ernaar een inclusief sportaanbod te creëren dat *alle gemeenschappen* in Aalst aanspreekt.

Samen met u allen gaan we de uitdaging aan om van Aalst *dé sportstad van de toekomst* te maken. Laten we samen bewegen, verbinden en streven naar een stad waarin iedereen de kans krijgt om zijn of haar sportieve potentieel te ontdekken en te benutten.

Met sportieve groeten,

Sven Van Keymeulen

Diensthoofd Sport

Stad Aalst

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding.....	4
1. Sport als beleidsdomein	6
2. Gegevensverzameling en proces.....	15
2.1 Overzicht gebruikte bronnen	15
2.2 Resultaten onderzoeken	16
2.2.1 Onderzoek sportdeelname in Aalst.....	16
2.2.2 Bevraging Aalsterse sportverenigingen.....	18
2.2.3 onderzoek Agentschap inburgering en integratie: toegankelijkheid van het vrije tijdsaanbod in Aalst.....	19
2.2.4 onderzoek retrobeleid senioren sport	20
2.3 Overzicht van het proces.....	21
3. Doelstellingen en acties.....	24
Hoofddoelstelling 1: We investeren in een openbare ruimte die voor iedereen uitnodigend is om in te sporten en bewegen	25
Hoofddoelstelling 2: We breiden de kaart met beweeg- en sportinfrastructuur uit en realiseren laagdrempelige sport en beweegfaciliteiten op buurt, wijk en stadsniveau	43
Hoofddoelstelling 3: We vergroten de sport- en beweegmogelijkheden door de optimalisatie van het sport- en beweegaanbod	47
Hoofddoelstelling 4: We zetten Aalst op de kaart als sportstad door middel van een veelzijdige, duurzame en kwaliteitsvolle sportinfrastructuur.....	56
Hoofddoelstelling 5: We realiseren in Aalst een ambitieus topsportbeleid	63
Hoofddoelstelling 6: We zetten gericht in op een inclusief sportbeleid om de sportparticipatie te verhogen van doelgroepen met verminderde sport- en beweegkansen	67
Hoofddoelstelling 7: We gaan voor sterke, wendbare en toekomstbestendige sportclubs als motor voor de sportparticipatie.....	78
4. Conclusie	84
Bijlage 1: vragenlijst burgerbevraging.....	85
Bijlage 2: bevraging Aalsterse sportverenigingen	87

Inleiding

De missie van Aalst Sport

De stad Aalst wil in Vlaanderen een ambitieus sportbeleid voeren met lokale, maar ook bovenlokale accenten. De visie van Aalst Sport is om elke Aalstenaar te faciliteren, te motiveren en te ondersteunen om blijvend te bewegen en/of aan sport te doen. Dit past in de visie van de stad om Aalst uit te bouwen tot een aantrekkelijke, charmante en sociaalvoelende woonstad waar mensen graag wonen, werken en zich ontspannen. Op vlak van sportbeleid wil de stad een toonaangevend beleid voeren in de regio dat Aalst ontwikkelt tot dé sport- en beweegplek van de Denderstreek met aantrekkingskracht voor sporters uit Aalst en de naburige gemeenten.

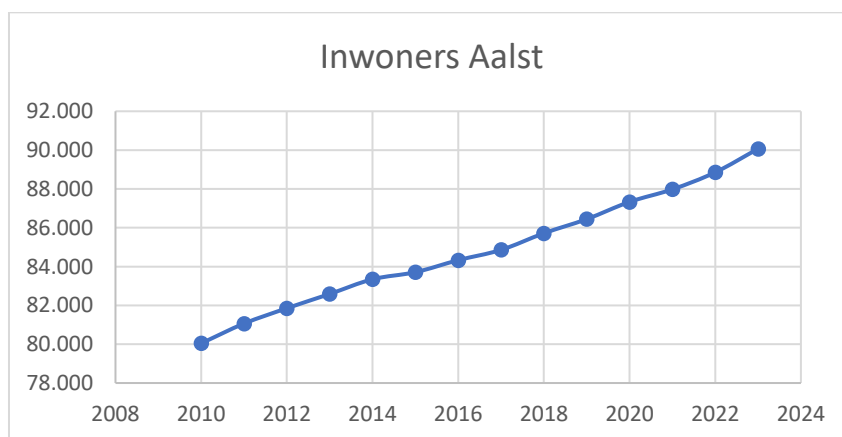
Daarom willen we inzetten op verschillende domeinen om zo veel mogelijk Aalstenaars uit alle lagen van de bevolking aan het sporten en bewegen te krijgen. We zetten hierbij in op zowel de georganiseerde als ongebonden sporter, de recreatie-, competitie- en topsport en streven naar zoveel mogelijk beweegvriendelijke ruimte in Aalst. Om met deze uitdagingen aan de slag te gaan, maakt Aalst Sport een nieuw sportbeleidsplan op met de titel Aalst in beweging: sportstad van de toekomst. We kijken hierbij verder dan de volgende beleidscyclus (2025-2030) en richten onze blik op de komende 10 à 15 jaar. Zo willen we het lange termijn denken aanmoedigen over verschillende beleidscyclusen heen zodat een gedegen en toekomstgericht sportbeleid kan uitgetekend worden waar de lange termijnvisie voorop staat.

Iedereen aan het sporten en bewegen krijgen en dat een leven lang zo houden, is een uitdaging die we als openbaar bestuur moeten aangaan. Sport en bewegen belangt iedereen aan en zit in andere beleidsdomeinen verweven zoals vrije tijd, gezondheid, jeugd, welzijn,... We gaan gericht opzoek naar samenwerkingen met andere domeinen en transversale oplossingen. Samen winnen we veel met Sport.

De missie van Aalst Sport kan samengevat worden als volgt: **“Elke Aalstenaar faciliteren, motiveren en ondersteunen om blijvend te bewegen en/of aan sport te doen.”**

Algemene trends in Aalst

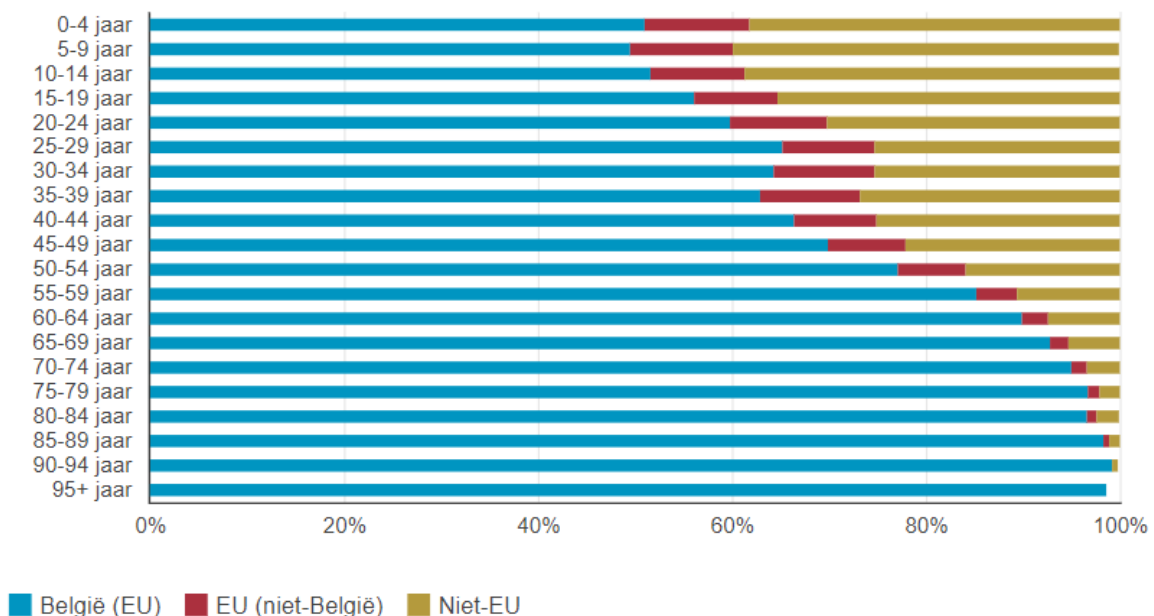
Aalst bereikte in 2023 de kaap van 90.000 inwoners. Volgens cijfers van Statbel had Aalst in 2023 90.068 inwoners. Op 13 jaar tijd kwamen er 10.000 inwoners bij in Aalst en de trend blijft stijgend. Tegen 2035 verwacht Statistiek Vlaanderen op basis van de bevolkingsprognoses dat er 95.503 mensen zullen wonen in Aalst. De groeiende bevolking heeft uiteraard ook een grote impact op de vraag naar sportvoorzieningen.

In de komende jaren wordt er in de stad Aalst nog een bevolkingsgroei verwacht ondanks negatieve natuurlijke groei. De groei is vooral afkomstig uit migratie uit andere Vlaamse steden en gemeenten en uit het buitenland. Er zijn minder geboortes, waardoor er een daling van de 0-12 jarigen is, maar er is wel een sterke stijging in de groep jongeren (12-24 jarigen) tegen 2040. Verder zetten ook de tendensen van de vergrijzing en verzilvering zich verder. De blijvende bevolkingsgroei heeft ook grote gevolgen voor de ruimte. De druk zal blijven toenemen en het openbaar domein zal efficiënter en slimmer moeten ingericht worden, functiedelen zal de norm moeten worden in de openbare ruimte.

Aalst wordt ook steeds multicultureler. Momenteel zijn er al 145 herkomstnationaliteiten in Aalst. 72,2 % van de inwoners in Aalst is van Belgische herkomst. 27,8% van de inwoners heeft een niet-Belgische herkomst ¹ (in absolute aantallen zijn dit 25.115 personen). Bij de jongeren (0-24 jaar) bedraagt het percentage dat een niet-Belgische herkomst heeft 46,4% (in absolute aantallen 11.556 personen). De twee grootste groepen van herkomstlanden zijn Congo en Marokko. De groep personen met een buitenlandse herkomst blijft stijgen de komende jaren dus het is belangrijk om hier ook rekening mee te houden.

Grafiek 9 | Inwoners naar herkomst, per leeftijdsklasse van 5 jaar, % t.o.v. leeftijdsklasse (2023)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Sinds 1 januari 1977 bestaat de stad uit de volgende deelgemeenten: Aalst (stad), Baardgem, Erembodegem, Gijzegem, Herdersem, Hofstade, Meldert, Moorsel en Nieuwerkerken. Sindsdien vervult zij een ruime centrumfunctie. Met meer dan 90.000 inwoners is Aalst de tweede stad van Oost-Vlaanderen en de 5de stad van Vlaanderen. De totale oppervlakte bedraagt 7.812 ha. Dit geeft 1.131 inwoners/km²

¹ Buitenlandse herkomst = de persoon zelf of minstens één ouder had niet de Belgische nationaliteit bij de geboorte.

1. Sport als beleidsdomein

Het belang van Sport

Het belang van inwoners die voldoende bewegen, kan niet genoeg onderstreept worden. Inwoners die voldoende bewegen zijn gezonder, fitter, hebben minder mentale problemen, zijn minder zorgbehoevend, zijn minder vatbaar voor ouderdomsziekten als dementie of hart- en vaatziekten. Een onderzoek² naar aanleiding van de Olympische spelen in 2012 toonde aan dat 9,4 % van de wereldwijde algemene mortaliteit of sterfte te wijten is aan fysieke inactiviteit. Naar schatting sterven jaarlijks 5 miljoen mensen door onvoldoende te sporten of bewegen. Wereldwijd zouden 7,2% van de type 2-diabetes, 10%,1% van borstkankers en 10,4% van dikke darmkankers het gevolg zijn van fysieke inactiviteit. Investeren in sport en bewegen heeft met andere woorden heel wat terugverdieneffecten in andere beleidsdomeinen. Uit recent onderzoek³ blijkt dat elke euro die we investeren in sporten en bewegen een impact van 3,56 euro realiseert door verminderde gezondheidskosten, minder burn-outs en andere gezondheidsvoordelen. Sport en beweging genereren een totale sociale meerwaarde van €12,28 miljard euro in Vlaanderen. Sport is een economisch systeem op zichzelf geworden. Elke unieke sporter zorgt voor €1.410 bijdrage aan de economie, door het bestaan van georganiseerd sporten. De totale economische output, i.e. het totale bedrag dat jaarlijks in de economie wordt gependeed dankzij het bestaan van de georganiseerde sport in Vlaanderen bedraagt €2,02 miljard voor het referentiejaar 2019. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- Directe impact: €821 miljoen, waarvan €722 miljoen van de sportverenigingen en €99 miljoen van de sportfederaties
- Indirecte impact: €799 miljoen
- Geïnduceerde impact: €398 miljoen

Op vlak van werkgelegenheid creëert de georganiseerde sport een tewerkstelling van 6.448 voltijdse werknemers. In de realiteit zijn veel meer mensen betrokken, omdat bestuurders of zelfs de meer dan 70.000 trainers vaak niet voltijds actief zijn in hun club. Ook de meer dan 300.000 vrijwilligers zijn niet opgenomen in dit cijfer. Dit gaat dan nog enkel over de georganiseerde sport. Als we hierbij alle ongebonden sportactiviteiten en privé-aanbieders bijtellen, is de impact nog vele malen groter.

Naast de economische impact, heeft sport ook een impact op de levenskwaliteit van de burgers. Sporten en bewegen verhogen het sociaal welzijn en geluk, en creëren via vrijwilligerswerk ook een grote mate van betrokkenheid en samenhang. **Sport** is dan ook het middel bij uitstek naast **onderwijs** om integratie te bevorderen en een goede sociale mix te creëren in de maatschappij. Daarnaast spelen sport en bewegen ook een grote rol in het terugdringen van eenzaamheid. Het biedt mensen de kans om hun sociaal netwerk uit te bouwen en sociale banden te smeden. Een sterk lokaal beleid zet dan ook verder in op sport en bewegen om de kracht en de potentie van sport nog veel beter te gaan benutten. Belangrijk is daarbij dat onze focus verschuift van het pure sporten naar sport én bewegen. Vanuit die bekommernis willen we veel meer verbinding maken met andere beleidsdomeinen. Zo steunen we beleid dat inzet op de versterking van het fietsgebruik of het wandelen in onze stad. Anderzijds moedigen we ook de toenemende aandacht voor meer toegankelijk groen in onze stad aan. Er is een duidelijke link tussen voldoende buurtgroen en het

---

² Lee et al (2012). Effect of physical inactivity on major non-communicable diseases worldwide: an analysis of burden of disease and life expectancy

³ Social return on investment (SROI) van sport en bewegen in Vlaanderen (2022).

aantal mensen dat aangeeft regelmatig te bewegen⁴. Onderzoek⁵ leert dat mensen actiever zijn naarmate er meer sportinfrastructuur zich dichtbij hun woonplaats bevindt. Tijdsgebrek is een van de belangrijkste belemmeringen waarom mensen niet bewegen. Zelfs met beperkte middelen kan er gericht geïnvesteerd worden in een drempelverlagend outdoor beweegaanbod.

Sport is geen gegeven meer dat alleen staat, het bevindt zich niet in een maatschappelijk vacuüm maar is onderdeel van de bredere maatschappij en verweven met andere domeinen. Crum⁶ noemde dit proces waarbij sport steeds meer en meer in verbinding komt te staan met andere domeinen de versporting van de samenleving en de vermaatschappelijking van de sport. Er was het gegeven van sport als doel: de sport om de sport, voor het spelplezier, voor de winst. Maar daar kwam een gegeven bij door de vermaatschappelijking van de sport. Sport werd niet enkel meer een doel maar ook een middel, voor sociale, economische, culturele of politieke doeleinden. Sociale innovaties vinden ook steeds meer hun weg naar het sportlandschap. Sport wordt ingezet om een antwoord te formuleren op tal van maatschappelijke uitdagingen zoals armoede, sociale ongelijkheid en integratie. Het is niet voor niets dat zelf de Europese Unie in het Europese Verdrag de maatschappelijke functie van sport onderschrijft. In artikel 165 van het Europese Verdrag staat er dat de EU “voorziet in het bijdragen tot de bevordering van de Europese inzet op sportgebied, rekening houdend met haar specifieke kenmerken, haar op vrijwilligerswerk berustende structuren en haar sociale en educatieve functie”.

We bekijken dit sportbeleidsplan dan ook niet als een alleenstaand gegeven maar betrekken vaak andere maatschappelijke domeinen. We zien winst in de verwevenheid van sport en willen de maatschappelijke rol van sport zo optimaal mogelijk benutten. Samenwerkingen met andere diensten, organisaties uit andere domeinen en private partners is dan ook cruciaal.

Trends in het sportgedrag van de Vlaming en Aalstenaar

De sportparticipatiesurvey van Sport Vlaanderen afgenomen in 2020 en gepubliceerd in 2022 biedt ons inzicht in het sportgedrag van de Vlaming. Daaruit blijkt dat bijna 4 op de 10 Vlamingen niet sport. 14% van de Vlamingen geeft aan nooit gesport te hebben en 24,4% geeft aan vroeger wel gesport te hebben maar nu niet meer. Deze cijfers blijven relatief stabiel tegenover de vorige afname van de enquête in 2014 al is er toch een lichte stijging merkbaar in het aantal personen dat niet sport. Er wordt wel meer tijd gependend aan het sporten. Gemiddeld wordt er 4,28 uur per week aan sport gedaan (terwijl dit in 2014 nog maar 3,92 was). Fietsen blijft in Vlaanderen de meest beoefende sport gevolgd door fitness op de 2de plek dat aan een sterke stijging bezig is. Wandelen, lopen en zwemmen vervolledigen de top 5⁷. Ook voetbal en tennis blijven populaire sporten. Als er gekeken wordt naar de sporten waar het meest een accommodatie voor wordt gehuurd, komen ook andere sporten bovendien. De Vlaamse sporter zal vooral een sportaccommodatie gaan opzoeken voor fitness, zwemmen, yoga, voetbal, dans, tennis en padel. De Aalsterse sporter zoekt dan weer onze sporthallen het meest op voor zwemmen en gymnastiek. Ook waterpolo, basketbal, atletiek, duiken, volleybal, voetbal en zaalvoetbal worden veelvuldig beoefend.

---

⁴ Lee, A. C., Jordan, H. C., & Horsley, J. (2015). Value of urban green spaces in promoting healthy living and wellbeing: prospects for planning. *Risk management and healthcare policy*, 8, 131–137. doi:10.2147/RMHP.S61654

⁵ De Maeyer, J., Leroy, S., Timmermans, B., Vermander, M., Fransen, K., Van Eenoo, E., Boussauw, K., & Bambust, F. (2021). Gedragsstudie: Nabijheid van voorzieningen versus verplaatsingsgedrag en woonplaatskeuze. Departement Omgeving, Vlaams Planbureau voor Omgeving.

⁶ Crum, B. (1992). Over versporting van de samenleving : reflecties over bewegingsculturele ontwikkelingen met het oog op sportbeleid. Haarlem: De Vrieseborch.

⁷ <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/sport/sportparticipatie>

Volgens de participatiesurvey van SportVlaanderen⁸ verandert ook het sportgedrag van de Vlaming over de jaren heen. Het aantal sporters dat in georganiseerd verband sport, blijft vrij stabiel maar er is de laatste jaren een duidelijke toename zichtbaar in het aantal sporters dat in commercieel verband sport (groepslessen, fitness, personal trainers,...). Er is een duidelijke trend van individualisering en commercialisering merkbaar. Waar pakweg 50 jaar geleden sporten als voetbal en tennis die voornamelijk in clubverband en in team (bij tennis dan duo) het populairste waren met grote voorsprong is er sinds de jaren 90 een opmars merkbaar van sporten die alleen kunnen beoefend worden. Veel van de populairste sporten op dit moment zoals recreatief zwemmen, fietsen, hardlopen en fitness vereisen geen tegenstander en kunnen zelfstandig beoefend worden waarbij vooral de recreatieve component sterk speelt en minder de competitieve component. Recent onderzoek van Scheerder en Thibaut⁹ naar de sportparticipatie in Vlaanderen toonde aan dat de commercialisering van de sport in een sterk stijgende lijn zit. In 2009 werd 7% van de sporten in commerciële context beoefend (fitnesscentra, personal coaches, sportevenementen...). In 2019 was dit al bijna verdrievoudigd. Alleen al de opkomst van de talrijke commerciële loop-, wandel- of fietsevenementen zijn hier een treffend voorbeeld van. We zien deze commerciële initiatieven en aanbieders als een partner in ons doel van het verhogen van de sport- en beweegdeelname.

Eenzelfde trend is merkbaar bij de plaatsen waar er gesport wordt. Fitnesscentra kenden de grootste stijging. Ook sporten in indoor sporthallen en in eigen huis of tuin won aan populariteit de laatste jaren. Steeds meer mensen maken ook gebruik van de publieke ruimte om te sporten. Uit het onderzoek van Scheerder en Thibaut blijkt dat 50 tot 60 % van de bevolking aangeeft gebruik te maken van de publieke ruimte om te sporten. Dit past in de trend van de individualisering van de sport. De publieke ruimte is bij uitstek de plaats waar er ongebonden gesport wordt. Ook de trend van commercialisering in de sport speelt hierbij een rol. Commerciële sportevenementen zoals de Ten Miles gaan door op publieke plekken en ook personal coaches maken meer gebruik van publieke ruimtes zoals parken en sportpleinen.

Er is ook een drang naar sporten die steeds meer entertainment moeten zijn. Minder spelers, sneller spel, meer actie en kortere wedstrijden. 3x3 basket is hier een voorbeeld van maar ook baseball 5 en padel kunnen in dit licht bekeken worden. Daarnaast is er een algemene tendens in de maatschappij om de natuur terug te claimen, kijk maar naar de populariteit van lopen in de natuur, gravelwedstrijden, trailruns en openwater zwemmen. Dit zijn tendensen waar we ons bij Aalst Sport bewust van zijn en bewust van moeten blijven en die we in de komende jaren nog zullen zien groeien. Als organisatie moeten we hierop inspelen en aanpassen.

Sport in Aalst

Gelukkig kunnen we constateren dat ook in Aalst een algemene stijgende lijn zit in het aantal mensen dat regelmatig sport en beweegt, het aantal mensen dat tevreden is over sportvoorzieningen, het aantal bij een sportvereniging aangesloten sporters, het aantal trainers ...Daarnaast kan gesteld worden dat ook een iets jonger publiek terug te vinden is in het sportverenigingsleven, hoewel er – als gevolg van de algemene vergrijzing- meer oudere sporters zouden kunnen verwacht worden. De gemiddelde sporter in Aalst is gemiddeld zelf een heel pak jonger in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde (30,12 jaar gemiddeld in Aalst tegenover 34,47 jaar in Vlaanderen). Veel verenigingen tellen vandaag reeds een groot aantal leden en heel wat verenigingen moeten zelf wachtlijsten aanleggen voor de vele aanvragen die ze binnenkrijgen. Niettemin zorgde de corona-periode voor

---

⁸<https://media.sport.vlaanderen/m/3c0884e5fda45df0/original/Presentatie%20algemene%20resultaten%20Participatiesurvey%202020.pdf>

⁹ Sport in Vlaanderen, een beleidsanalyse vanuit wetenschappelijk perspectief, 2023

een andere manier van sportbeleving: sporters in verenigingsverband waren genoodzaakt om individueel te sporten. Die tendens hield ook aan na de corona-periode aangezien leden minder vlot de weg terugvonden naar hun sportvereniging. De opkomst van verschillende sportapps (Zwift, Fitcoach,...) kan ook in dit licht bekeken worden, mensen sporten meer ongebonden en alleen, maar zijn via sportapps en sociale media toch met elkaar verbonden.

De recente investeringen in onze eigen- en private sportinfrastructuur (via verenigingssubsidies) hebben mogelijks een positief effect gehad op de sportindicatoren. Ten opzichte van de andere centrumsteden of het Vlaamse gemiddelde scoren we echter nog steeds iets minder goed wat betreft de grootteorde voor de investeringen en de sportparticipatie. Op vlak van tevredenheid over de sportinfrastructuur scoren we wel goed. 81,9 % van de inwoners is tevreden over de sportvoorzieningen¹⁰. Dat ligt een stuk hoger dan in vergelijkbare centrumsteden waar de gemiddelde tevredenheid 78,3% is. In onze stad merken we een verschil in de perceptie over sportvoorzieningen tussen de deelgemeenten. Bij inwoners van de deelgemeenten waar we een eigen sportcentrum uitbaten is er een grotere tevredenheid, versus de inwoners van de deelgemeenten zonder stedelijk sportcentrum die zich benadeeld voelen (zie verder).

Met het toenemend aantal sporters kan ook verwacht worden dat de vraag naar meer en een andere soort sportruimte en -infrastructuur zal stijgen. Tegelijk moet rekening gehouden worden met het feit dat sportzalen een einde in levensduur hebben en er op termijn nood is aan vernieuwing of renovatie. Bij (vernieuwings)projecten is het dan ook van belang dat sportinfrastructuur zo optimaal mogelijk wordt ingezet voor kleinere, grotere of topsportverenigingen, naargelang de noden of behoeften van de clubs. Zo wordt er niet nodeloos meer ruimte ingenomen door wie het minder nodig heeft. Anderzijds kunnen ook andere functies, naast sport, een plaats krijgen in deze gebouwen wanneer er geen sportactiviteiten doorgaan.

De Vlaamse cijfers tonen dat er een groot potentieel aan ongebonden sporters is, die niet in het verenigingsleven geëngageerd zijn om verschillende redenen. Motieven van mensen die niet sporten tonen aan dat dit deels ook het gevolg is van de openingsuren, wanneer sportinfrastructuur toegankelijk is. Hier schuilen kansen in om deze inwoners meer te ondersteunen. Sporten kan immers ook buiten de traditionele sportcentra, bijvoorbeeld op het openbaar domein. Gemeenten met veel toegankelijke open ruimte scoren merkbaar beter in hun sportparticipatiecijfers.

Aalst beschikt over een uitgebreide sportinfrastructuur, waaronder het aanbod van Aalst Sport: 1 zwembad, 4 sporthallen, 1 sportcomplex, 3 buitensportcentra en 3 schoolinfrastructuren. Dat geeft een totaal van 27,48 accommodaties per 10.000 inwoners (tegenover een Vlaams gemiddelde van 36 accommodaties per 10.000 inwoners).¹¹ Het sportaanbod vertaalt zich in 2,8 activiteiten per 1000 inwoners. Onze sportinfrastructuur zet ook aan tot sporten: 54,6% van de Aalstenaars geeft aan wekelijks actief aan sport te doen: zwemmen, fietsen, wandelen, voetballen,.. Daarmee scoren we iets minder als vergelijkbare centrumsteden (het gemiddelde onder de centrumsteden is 56,7), maar het sportgedrag zit wel in stijgende lijn. In 2020 gaf 53% aan wekelijks te sporten, in 2023 is dit dus 1,6% procentpunt meer. 23,4% van de Aalstenaars sport maandelijks en geeft aan 22,5% nooit te sporten. Er is ook een verschil merkbaar tussen het sportgedrag van mannen en vrouwen in Aalst. 55,6% van de mannen sport wekelijks tegenover 52,7 % van de vrouwen. Aan de respondenten van de stadsmonitor¹² werd ook gevraagd waar men sport. 55 % sport voornamelijk in Aalst zelf. Dit is een sterke stijging tegenover 2020 toen slechts 46,6% aangaf voornamelijk in Aalst zelf te sporten.

---

¹⁰ Stadsmonitor

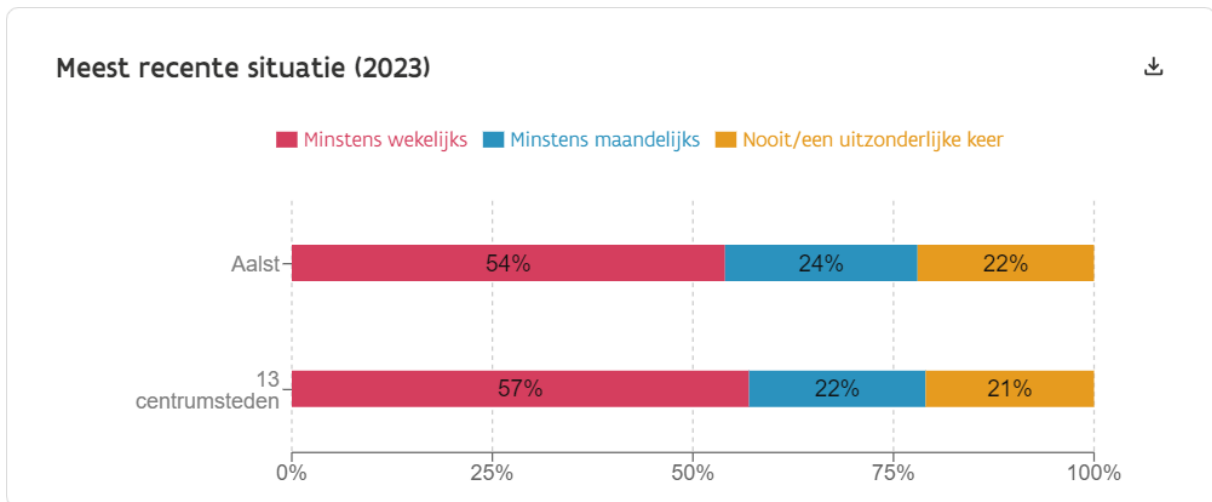
¹¹ <https://www.vlaanderen.be/vrijetijdsmonitor/nl/rapporten/infrastructuur/sportinfrastructuur>

¹² Verwerking data stadsmonitor bevraging 2023. Eigen analyses

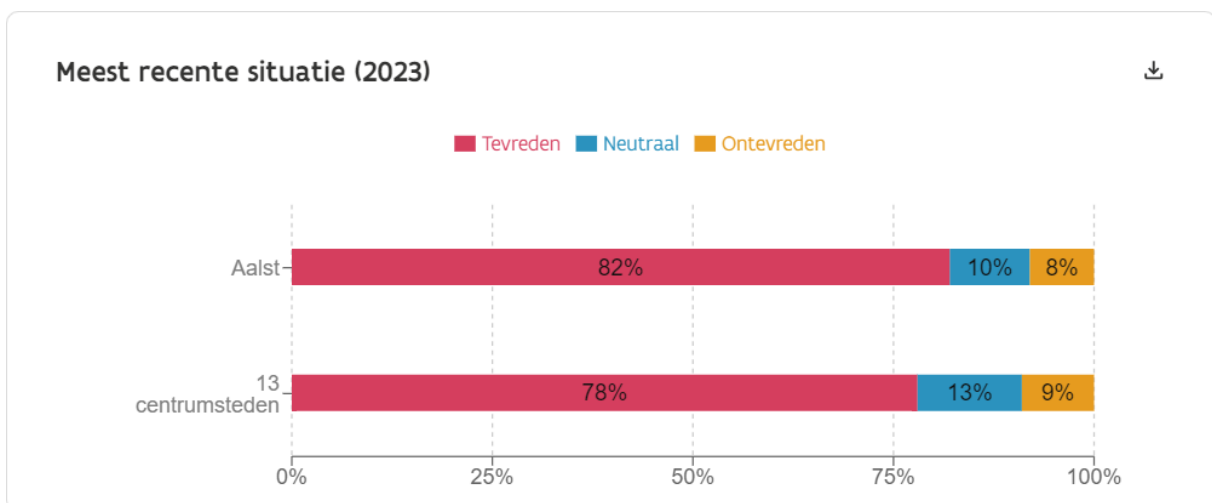
36,1% geeft aan regelmatig in een andere gemeente te gaan sporten. Ook het beweeggedrag werd ondervraagd: 25,4% van de inwoners geeft aan dat ze dagelijks dertig minuten actief bewegen (wandelen, stappen of fietsen waarvan 10 minuten onafgebroken).

Onderstaande grafieken tonen de vergelijking¹³ tussen Aalst en de andere centrumsteden op vlak van sportparticipatiegraad en de tevredenheid over de voorzieningen.

Figuur 1 Sportparticipatie: Aandeel inwoners dat regelmatig actief aan sport doet

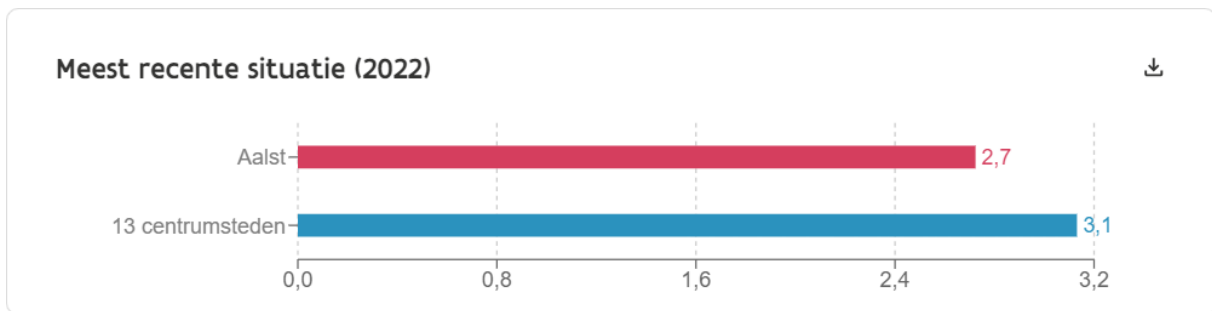

Figuur 2: Tevredenheid over de sportvoorzieningen

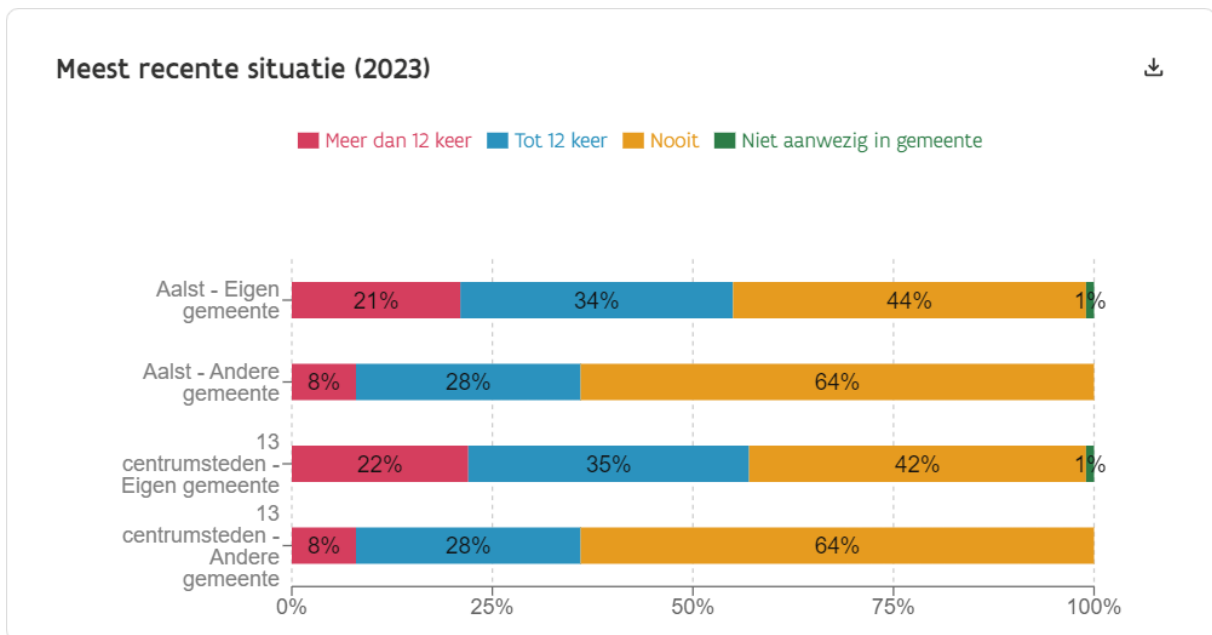

¹³ Cijfers stadsmonitor 2023. <https://gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be/interactieve-toepassing?gemeente=Aalst>

Figuur 3 hoeveelheid sportinfrastructuur: aantal accommodaties per 1.000 inwoners

Figuur 4 locatie van sporten: hoeveel keer sport men waar

Sportvloeroppervlakte

- Indoor 13.617 m2 sportvloeroppervlakte
- Outdoor: 113.547 m2 sportvloeroppervlakte
- Zwemwater: 4.511 m2 sportvloeroppervlakte

Exploitatie sporthallen

- Aantal gehuurde uren in 2022 in Aalst in de sportcentra: 121.506 uren
- Binnensport: 80.511 uren
- Buitensport: 12.515 uren
- Aquatopia: 28.480 uren
- Aantal bezoekers in Aquatopia in 2023: 343.827 zwemmers

Kenmerken sporters in Aalst¹⁴

- Aantal sporters: 15.886
- Aantal sporters per 1000 inwoners: 176,38. Het Vlaams gemiddelde is 211,02

¹⁴ Cijfers SPORT Vlaanderen

- Gemiddelde leeftijd van de sporters 30,12. Het Vlaams gemiddelde is 34,47
- Erkende verenigingen: 122
- Aantal sportverenigingen per 1000 inwoners: 2,0

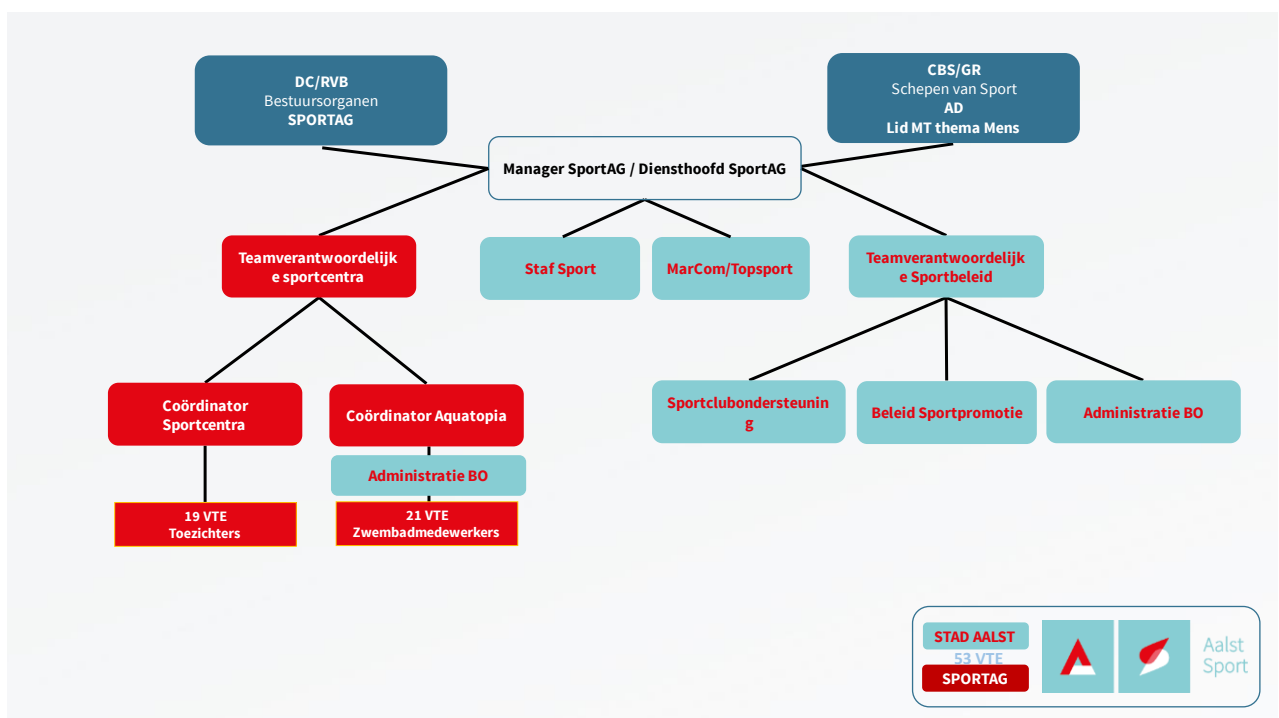
Huidige werking SportAG/Aalst Sport

Aalst Sport bestaat uit het SportAG, team Sportinfrastructuur en de sportdienst, team Sportbeleid.

Aalst sport heeft als maatschappelijk doel:

- Zoveel mogelijk Aalstenaars aan te zetten tot sport of beweging, alsook de lokale, regionale, nationale en internationale sportieve uitstraling van Aalst te bevorderen door organisatie van of medewerking aan een hoogstaand aanbod aan sportstimulering en projecten (recreatief, competitief en topsport) te Aalst;
- Het actieve beheer, de exploitatie, de rendabilisering, de valorisering en ontwikkeling door renovatie of nieuwbouw, van het patrimonium en infrastructuur behorend tot het openbaar en privaat domein waarvan het eigenaar is of waarop, ongeacht de rechtstechniek, door de stad een beheers- of gebruiksrecht wordt toegekend, bestemd voor sportieve activiteiten of voor ontspanningsdoeleinden. Momenteel beheert Aalst Sport 7 eigen sportcentra en de opvolging van werkzaamheden voor kleinere sportterreinen die verdeeld zijn in een 20-tal huurcontracten en concessies onder sportverenigingen. Een overzicht van de sportfaciliteiten kan bekeken worden via deze [Link](#).

Aalst sport telt momenteel 53 VTE medewerkers, waarvan 43 binnen sportinfrastructuur en 10 sportbeleid.

Aalst Sport voert een activerend en faciliterend beleid naar verschillende doelgroepen. Voor kinderen en jongeren is de aandacht het grootste. Er wordt een aanbod voor kinderen en jongeren

tijdens de schoolvakanties georganiseerd met een focus op een sterke sporttechnische begeleiding en een duidelijke sportieve inslag. Tijdens de vakantieperiodes valt voor veel kinderen hun wekelijkse, maar ook hun dagelijkse beweging weg. De kinderen missen de schoolpauzes waarin ze buitenspelen en waarschijnlijk houdt de sportvereniging ook een 'vakantiestop'. Kinderen zitten meer stil, wat ervoor zorgt dat kinderen minder bewegen tijdens deze weken. Aalst Sport tracht met zoveel mogelijk Aalsterse sportverenigingen samen te werken om de deelnemers van de kampen kennis te laten maken met de clubs en hun trainers tijdens de krokus, paas, zomer, herfst en kerstvakantie. Op jaarbasis bereiken we hiermee 1.550 deelnemers, meer specifiek 600 kleuters, 800 lagere schoolkinderen en 130 secundaire schoolkinderen. Ook mochten we 20 kinderen met een beperking verwelkomen. Daarnaast zijn er een aantal avontuurlijkere kampen voor de 12-16-jarigen en wordt er een specifiek kamp georganiseerd voor mensen met een beperking en wordt er maatwerk geleverd om kinderen met een beperkte beperking deel te kunnen laten nemen aan de reguliere sportkampen. Naast het eigen aanbod wordt het private aanbod meegenomen in de communicatie van de kampen. Er wordt een handig overzicht van de eigen en de private kampen zowel digitaal als fysiek verspreid bij zoveel mogelijk Aalsterse gezinnen.

Tijdens de schoolperiode organiseert Aalst Sport een eigen interscholencamp in verschillende sporten voor zowel het basis- als het secundair onderwijs. Voor het basisonderwijs gaat dit over:

- Eén namiddag veldloop (2600 deelnemers)
- 2 namiddagen floorball (200 deelnemers)
- Korfbal (120 deelnemers)
- Zaalvoetbal (300 deelnemers)
- 2 instuifnamiddagen voor zwemmen (300 deelnemers)
- Atletiek (100 deelnemers).

Voor het secundair onderwijs gaat dit over:

- 2 namiddagen zaalvoetbal (200 deelnemers)
- 1 namiddag basket (40 deelnemers)
- Volleybal (30 deelnemers)
- Padel (1ste organisatie)
- Zwemloop (30 deelnemers).

Hiernaast ondersteunen we de werking van MOEV Oost-Vlaanderen door volgende activiteiten in Aalst te laten doorgaan: badminton, tafeltennis en muurklimmen (60 deelnemers uit Aalst) voor het secundair en korfbal, kids tennis, smash volley, tussen 4 vuren, dans en badminton voor het lager onderwijs (200 deelnemers uit Aalst). Hiermee bereiken we sportieve leerlingen, die gemotiveerd worden door het competitieve karakter van deze reeks. Door het groeiende belang van vrijblijvend sporten zetten we in op initiatieven die sport onder de aandacht brengen in de Aalsterse scholen. Het project Tureluren dat een naschools vrijetijdsaanbod uitrolt in een aantal Aalsterse scholen juichen we ten zeerste toe. Nu dat project dreigt opgedoekt te worden, zijn we zoekende naar een vervangend aanbod met gelijkaardige doelstellingen.

Eind juni/begin juli organiseren we jaarlijks onze 'Sportmarkt' in samenwerking met de Aalsterse sportverenigingen. Door middel van initiaties, demonstraties en infostands komen de Aalsterse sportverenigingen naar het stadscentrum met de bedoeling hun club kenbaar te maken aan de Aalstenaars. We trachten hiermee de drempel om naar een club toe te stappen te verkleinen en zo de geïnteresseerde kinderen onmiddellijk op een eenvoudige en directe wijze kennis te laten maken

met de verschillende clubs die onze stad rijk is. Jaarlijks mogen we hierop 35 tal Aalsterse sportverenigingen verwelkomen alsook een 1.500 bezoekers aan onze sportmarkt.

Voor senioren is er een eigen aanbod met 4 seniorengymsessies per week en lossere sessies tijdens de vakantie. Voor mensen met een beperking organiseert Aalst Sport sportdagen voor het buitengewoon onderwijs en participeren we op regio-niveau in een sportdag voor volwassenen met een beperking. Daarnaast zijn we het aanspreekpunt voor onze sportverenigingen die graag een G-sportwerking willen opstarten of continueren.

Aalst Sport zet bewust in op innovatie om zo ook innovatieve technieken in het private sportveld te stimuleren. Denk daarbij aan een atletiekpiste die prestaties van de sporters meet, slimme sporcentra of een smartwatch voor redders dat melding maakt van iemand die te lang onder water blijft. Ook het aanbieden van exergames (zoals projecties in aparte ruimtes met spelletjes die kinderen aanzet tot bewegen) en nieuwe sporten zoals Pickleball of urban sports zijn deel van die innovatieve werking.

Bewegen en gezondheidszorg zijn belangrijke thema's in onze huidige samenleving. We leggen meer en meer het verband tussen voldoende beweging en preventieve of curatieve gezondheidszorg. In het kader van deze doelstelling bestaat het project Move in & Out dat als doelstelling heeft om het herstelproces van kankerpatiënten te verbeteren door in te zetten op voldoende kwalitatieve beweging.

Bewegen stimuleren doen we ook door het openbaar domein toegankelijker en aangenamer in te richten voor sporters. Bij elke herinrichting van een straat of plein denken we graag mee of de inrichting voldoende beweegvriendelijk is gebeurd. Is er ruimte om te fietsen of lopen, zijn er bepaalde prikkels die kunnen worden opgenomen, ... In samenwerking met de diensten planning, jeugd, leefmilieu en openbare werken wordt hier reeds op ingezet. We pakken stelselmatig de speel- en sportterreinen aan en ijveren mee voor goede groene verbindingen tussen de verschillende stadsdelen (bv. Groenpool). Ook de herinrichting van de site Voorstad, een ongebruikte groene zone in het midden van een druk bewoond gebied, zien we in dit kader door te voorzien in sportinfrastructuur en een vrij speelterrein voor buurtbewoners.

2. Gegevensverzameling en proces

2.1 Overzicht gebruikte bronnen

Om zicht te krijgen op de noden en wensen van de Aalsterse burger zijn er bevestigingen georganiseerd. Door middel van deze bevestigingen werd er gepoogd om zicht te krijgen op het sport en beweeggedrag van de Aalstenaar, de redenen waarom men sport of beweegt en vooral wat de Aalstenaar nog mist om meer te sporten en bewegen. Om een zo breed mogelijk beeld te krijgen werden verschillende groepen bevestigd. Zo werden de georganiseerde sporters gecontacteerd via de bij ons gekende sportverenigingen. Deze groep was al redelijk goed gekend bij ons en via deze bevestiging konden we nogmaals de noden van deze groep in kaart brengen. Ook de ongebonden sporters en niet-sporters werden bevestigd. Dit is een groep die we minder goed in kaart hebben, er is minder data beschikbaar en als Aalst Sport staan we ook minder in contact met deze groep. Niettemin is deze groep van zeer groot belang. De laatste jaren is er een trend waarbij er meer mensen op een niet-georganiseerde manier gaan sporten door zelfstandig te sporten (fitnes, wandel, lopen, fietsen,...) of op een flexibele manier aan sporten doen zonder gebonden te zijn aan een club (via groepslessen, personal trainers, sportapp's,...). Ook de niet-sporters verdienen extra aandacht. Als we de sportparticipatie willen optrekken, is het net in deze groep dat de grootste winst te boeken valt. Via enquêtes werden tijdens CIRK in Aalst meer dan tweehonderd mensen aangesproken om een vragenlijst in te vullen. CIRK is een cultuurfestival in Aalst dat plaatsvond op vrijdag 25 augustus, zaterdag 26 augustus en zondag 27 augustus 2023. De enquêtes werden afgenomen op zaterdag en zondag waarbij er telkens 15.000 à 20.000 bezoekers aanwezig waren op CIRK. Er is geen duidelijke link tussen CIRK en sport dus leek het de ideale gelegenheid om de ongebonden sporters en niet-sporters te bereiken. Naast de enquêtes op CIRK werden er flyers verspreid in Aalst met een QR-code die rechtstreeks naar de vragenlijst leidde. De flyers waren te vinden in sportcomplex Schotte, Aquatopia, De Werf, Utopia, het Administratief Centrum,... Ook op de digitale schermen verscheen de QR-code. De flyers werden verder verdeeld via de huisartsenwachtpost waardoor er ook flyers te vinden waren in de wachtkamers van huisartsen.

Verder werden ook de deelnemers aan de senioren sport bevestigd. Aalst Sport organiseert op wekdagen senioren sportlessen waarbij er steeds 40 à 50 senioren aanwezig zijn. Daarbij werden een aantal zaken bevestigd specifiek gericht op bewegen en sporten van ouderen. Naast de gewone burgers werden ook alle sportverenigingen aangeschreven om een vragenlijst in te vullen specifiek gericht op de verwachtingen en noden van sportverenigingen. We willen ook zicht krijgen op de andere sportaanbieders en daarom werd ook een deel van de private sportaanbieders aangeschreven (fitnessclubs, gevechtssportverenigingen,...). Met Trigel Sport, een van de grootste private sportaanbieders in Aalst, werd een overleg opgezet om hun toekomstplannen in kaart te brengen en te bespreken hoe we vanuit Aalst Sport beter kunnen samenwerken met Trigel Sport.

Van Sportcentrum De Schreef kregen we uit de bevestiging geen gegevens echter weten we dat het aanbod daar eindig is en dat er 4 squashcourts, badmintonterreinen en een fitnesszone verdwijnt.

Er werden ook tal van externe onderzoeken geraadpleegd. Zo voerde het Agentschap inburgering en integratie een kwantitatieve en kwalitatieve studie uit naar de toegankelijkheid van het vrije tijdsaanbod in Aalst. Hiervoor werden 500 jongeren bevestigd in samenwerking met de scholen TechniGO, VTI Aalst en SMI. De focus lag vooral op jongeren met een migratieachtergrond, maar ook andere jongeren werden bevestigd. Voor het kwalitatieve luik werden er diepte-interviews afgenomen met leerlingen uit twee OKAN-klassen uit het VTI. Sport had in dit onderzoek een grote plaats en leverde heel wat interessante inzichten op over de sportbeleving van jongeren en personen met een migratieachtergrond.

Daarnaast werden er nog tal van andere bronnen geraadpleegd om cijfermateriaal te bekomen over sport en bewegen. Wanneer cijfers van deze studies gebruikt worden, wordt hier steeds naar verwezen in de voetnoot.

2.2 Resultaten onderzoeken

We bespreken hier kort de algemene resultaten van de onderzoeken die uitgevoerd of geraadpleegd werden in het kader van dit sportbeleidsplan. We focussen daarvoor op de volgende vier onderzoeken:

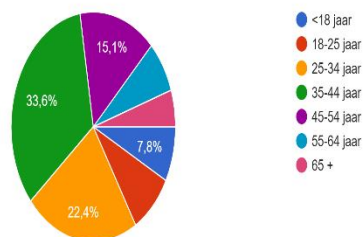
- De enquêtes uitgevoerd door Aalst Sport
- De sportverenigingbevraging uitgevoerd door Aalst Sport
- De bevraging bij de jongeren uitgevoerd door het agentschap integratie en inburgering
- De bevraging van de senioren uitgevoerd door de dienst senioren in kader van het retrobeleid.¹⁵

Bij de twee laatstgenoemde onderzoeken was de insteek breder dan sport en zullen we hier dan vooral focussen op de resultaten uit het onderzoek die te maken hebben met het beleidsdomein sport.

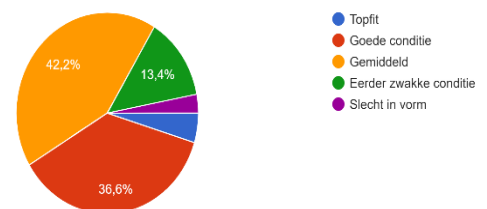
2.2.1 Onderzoek sportdeelname in Aalst

Om inzicht te krijgen in de sport- en beweegdeelname van de Aalsterse burgers werden enquêtes afgenomen. Naast een aantal demografische kenmerken werd er ook gepeild naar de redenen waarom mensen sporten, waarom mensen minder of niet sporten en welke drempels ze ervaren. Er werden ook gerichte vragen gesteld over de beschikbare infrastructuur, het sportaanbod en de beschikbaarheid van informatie. We lijsten de meest relevante resultaten hieronder op.

Wat is uw leeftijd?
232 antwoorden

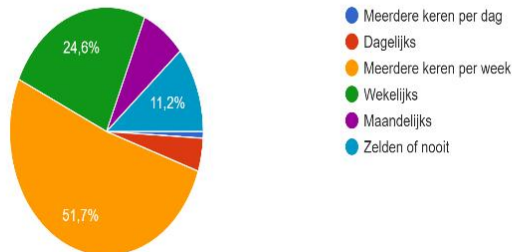
Ik vind mijn fysieke conditie:
232 antwoorden

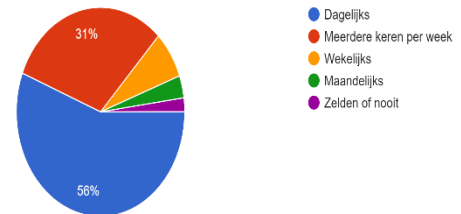
¹⁵ Gepubliceerd in Retro najaar 2023. https://issuu.com/stadaalst/docs/538167-aalst-retro_najaar_2023-05

40 % van de respondenten vonden hun conditie goed of zelf topfit. 42% vond hun conditie gemiddeld. Dit betekent dat minder dan 20% van de bevroagden aangaf een eerder zwakke of slechte conditie te hebben.

Hoeveel keer doet u aan sport
232 antwoorden

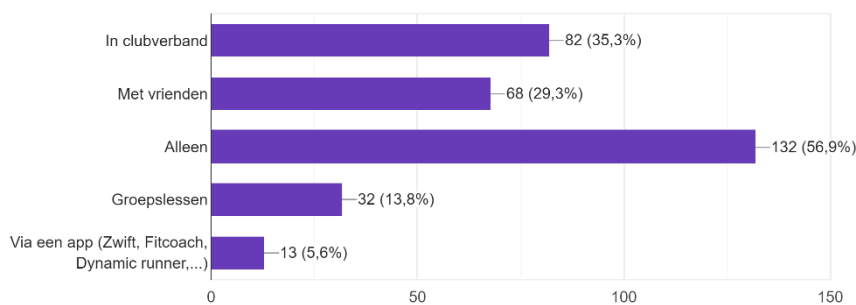
Per week beweegt u? Wandelen, de hond uitlaten, fietsen naar de winkel/werk,...

Het merendeel van de respondenten sport meerdere keren per week.

- Slechts 5% geeft aan dagelijks of meerdere keren per dag te sporten.
- Meer dan 3 op 4 van de respondenten gaf aan minstens wekelijks of meer te sporten. Dit betekent dat minder dan 1 op 4 van de respondenten niet wekelijks aan sport doet. Wanneer er gevraagd werd naar het beweeggedrag (fietsen naar het werk, wandeling maken, hond uitlaten,...) geeft bijna 77% van de mensen aan dit dagelijks of meerdere keren per dag te doen. Er wordt dus veel bewogen bij de respondenten.

Ik sport voornamelijk met:
232 antwoorden

Mensen gaven aan voornamelijk alleen te sporten.

- Meer dan de helft sport regelmatig alleen.
- Op de 2de plek staat sporten in een sportclub.
- Sporten met vrienden staat op 3.

Ongeveer 80 % van de respondenten is tevreden over de beschikbare sportaccommodatie. Schotte en Aquatopia worden veelvuldig genoemd. Respondenten geven aan ook tevreden te zijn over de moderne sportcomplexen, de variatie van de sportcomplexen en de verbetering tegenover vroeger.

Respondenten uit bepaalde deelgemeenten (Hofstade, Gijzegem, Nieuwerkerken, Meldert, Baardegem) zijn opvallend minder tevreden dan inwoners uit Aalst/Erembodegem/Moorseel/Herderssem.

Wat het sportaanbod voor kinderen betreft is de overgrote meerderheid tevreden. De leeftijdscategorie van 35 – 45 jaar (voornamelijk ouders met jonge kinderen) haalt regelmatig aan dat wachtlijsten bij de clubs een probleem vormen.

Het merendeel van de respondenten is tevreden over de openbare ruimte of heeft geen mening. Mensen die aangeven regelmatig te bewegen, zijn over het algemeen ook meer tevreden over de openbare ruimte dan de respondenten die aangeven minder frequent te bewegen. Hier zijn opnieuw de inwoners uit het centrum (Aalst en Erembodegem) meer tevreden dan respondenten uit de andere deelgemeenten. 90 % van de mensen vindt de openingsuren voldoende/goed/oké/haalbaar. Veel respondenten gaven aan dat ze tevreden waren dat er laat op de avond nog kan gesport worden (na 21u). Negatieve antwoorden gaan het vaakst over de openingsuren van Aquatopia.

Bij de vraag door wat mensen meer gemotiveerd zouden zijn om (meer) te sporten, kwamen er 3 antwoorden het vaakst terug.

- Een lagere prijs
- Betere informatie over de sportmogelijkheden
- Proeflessen/Try-outs

Deze antwoorden werden elk door minstens 1 op de 3 respondenten vernoemd. Verder werd ook 'meer of groter sportaanbod', 'vlottere reservatiemogelijkheden' en 'andere/meer infrastructuur' door minstens 1 op de 5 respondenten vermeld.

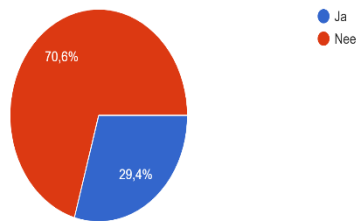
De belangrijkste belemmering om deel te nemen aan sportactiviteiten is tijdsgebrek. 55% van de respondenten haalt dit aan als belemmerende factor. 1 op 3 respondenten vindt de prijs ook een belemmerende factor. Geen geschikte of geen beschikbare sportaccommodatie, onvoldoende informatie over de mogelijkheden en niet passende openingsuren vervolledigen de top 5.

Verder werden er ook een aantal open vragen gesteld over het sportbeleid, beschikbare infrastructuur en de openbare ruimte. In deel 4 doelstellingen komen er ook heel wat resultaten uit het onderzoek aan te pas bij de relevante doelstellingen.

2.2.2 Bevraging Aalsterse sportverenigingen

Voor Aalst Sport is het belangrijk om te weten wat er leeft binnen de sportverenigingen in Aalst. We stelden een bevraging op die peilde naar de noden en moeilijkheden van de sportverenigingen in Aalst evenals de toekomstplannen. De bevraging werd verstuurd naar de bij ons gekende contactpersonen van de verenigingen en werd ook via de nieuwsbrief van Aalst Sport onder de aandacht gebracht. In totaal vulden 34 clubs de bevraging in. De bevraging was een afwisseling van kwantitatieve en kwalitatieve vragen. De kwalitatieve vragen werden gebruikt als input voor de bepaling van onze doelstellingen, de kwantitatieve vragen worden hieronder kort besproken.

Werkt uw club op dit moment met een wachtlijst voor nieuwe leden?
34 antwoorden

Een kleine 30% van de verenigingen werkt op dit moment met een wachtlijst voor nieuwe leden. Dit was vooral het geval voor verenigingen die actief zijn in sporten zoals voetbal, basketbal, gymnastiek en zwemmen.

We polsten op welke limieten onze verenigingen op dit moment het meest stoten bij het uitbreiden van hun vereniging. Meer dan 50% van de bestuurders gaf aan dat het tekort aan trainers een belemmerende factor is voor de uitbreiding. 35% gaf te weinig of niet geschikte sportaccommodatie aan als een belemmering. Te hoge kosten en te weinig interesse of een tekort aan instroom van nieuwe leden werden ook door meer dan 20% van de verenigingen aangegeven als een limiet waarop ze botsen.

Wanneer er gepeild werd naar de grootste uitdaging voor de verenigingen in de komende 10 jaar stond 'voldoende leden behouden en aanwerven' met stip op 1. Ook de problematiek rond de trainers kwam hier veelvuldig naar boven, het behouden en aantrekken van nieuwe trainers was de 2de grootste uitdaging. Professionalisering en/of administratief alles werkbaar houden was de 3de grootste uitdaging.

We vroegen de verenigingen ook welke trends ze opmerkten bij hun ledenbestand en volgende zaken werden aangehaald:

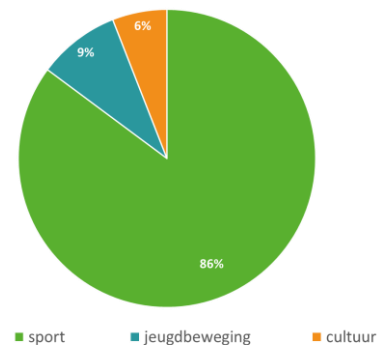
- Dalend ledenaantal vanaf 15+, dat zich bij 18 + nog sterker doorzet
- Leden die snel afhaken
- Engagement daalt: geen wekelijkse trainingen en wedstrijden meer: enkel wanneer het in de agenda past
- Steeds ouder wordend publiek (vergrijzing) en minder aantrekkingskracht bij jonge leden
- Multiculturaliteit en daarmee gepaard gaande moeilijkheden

2.2.3 onderzoek Agentschap inburgering en integratie: toegankelijkheid van het vrije tijdsaanbod in Aalst

500 respondenten uit Aalsterse scholen namen deel aan het onderzoek. 83% van de respondenten is geboren in België. Bij de helft van de respondenten was een of beide ouders geboren in een ander land (en heeft de respondent dus een migratieachtergrond).

48% van de respondenten is actief in een vrijetijdsvereniging (breder dan enkel sport). Van die vrijetijdsverenigingen waren de meeste wel actief binnen de sportsector (86%). De meest beoefende sport was met voorsprong voetbal. Boksen en fitness vervolledigden de top 3. Andere gevechtssporten (Judo, Taekwondo, jiu-jitsu) waren ook zeer populair. Wanneer de jongeren met een migratieachtergrond vergeleken worden met de jongeren zonder migratieachtergrond valt op dat voetbal bij beide groepen op 1 staat. Gevechtssporten zijn dan weer veel populairder bij jongeren met een migratieachtergrond. Fitness is populair bij beide groepen.

Wanneer er gevraagd werd naar factoren die bepalend zijn waarom de jongeren niet aangesloten zijn bij een vereniging, kwam de volgende resultaten het meest terug:

1. Geen tijd
2. Het moment van de activiteiten past niet
3. Geen motivatie
4. Duur
5. Geen leuke sfeer
6. Willen niet alleen gaan
7. Te ver verplaatsen
8. Ik weet niet waar ik de informatie kan vinden over het aanbod + ik begrijp de info niet

73 % van de jongeren in de bevraging geeft aan dat er genoeg mogelijkheden zijn om te sporten in Aalst. Bij de zaken die ze missen of die voor hen ontbreken in Aalst geeft 19% van de jongeren aan dat ze een veld of pleintje buiten missen. 8% mist een zaal binnen en 6 % geeft aan dat er geen of te weinig mogelijkheden zijn om materiaal om te sporten te lenen. Wanneer er werd doorgevraagd op het missen van een plein of veldje buiten geven ze aan dat er niet overal een plein dichtbij beschikbaar is en dat ze sportvelden (buiten) willen die vrij toegankelijk zijn zonder kost of reservatie.

2.2.4 onderzoek retrobeleid senioren sport

De VUB voerde in opdracht van de stad Aalst onderzoek uit naar de behoeften van 60-plussers. In totaal werden er 659 mensen bevraged. De gemiddelde leeftijd van de respondenten was 71,7 jaar. Het onderzoek focuste op de brede behoeften van de 60-plussers in Aalst. We overlopen hier enkel de voor sport relevante zaken.

Er werd gepeild in welke mate de respondenten vonden dat er een tekort was aan sporthal in hun buurt:

- Slechts 7,9% gaf aan dat er voor hen een tekort was. Dit lag beduidend lager dan het Vlaamse gemiddelde (23,3% gaf aan dat er te weinig sportfaciliteiten in de buurt waren).

Ook wat betreft het tekort aan groen in de buurt, scoren we in Aalst beter dan het Vlaamse gemiddelde.

- 11,8% van de bevrageden vond dat er een tekort was aan groen in de buurt in Aalst tegenover 21,3% in Vlaanderen.

De ouderen voelen zich gemiddeld ook iets fitter dan het gemiddelde in andere centrumsteden.

- 56,4% geeft aan geen zware inspanningen meer te kunnen doen zonder beperking tegenover 58,1% in Vlaanderen.
- Een blokje stappen zorgt in Aalst bij 29,4% voor problemen. In de andere centrumsteden ligt dit iets lager met 28,1 %.

Naarmate men ouder wordt, nemen de moeilijkheden/beperkingen bij beweging en sporten ook toe, wat een logische evolutie is. In beweging blijven en de spieren onderhouden is belangrijk voor de stabiliteit van de ouderen.

- 3% van de bevroegden geeft aan meer dan 4 keer per jaar te vallen.
- 9,5% geeft aan 3 tot 4 keer per jaar te vallen en 14,4% valt 1 tot 2 keer per jaar.

Door in te zetten op stabiliteitsoefeningen en het onderhouden van de spieren, kan dit aantal verminderd worden.

- 69,6% van de respondenten in Aalst geeft aan nog regelmatig te fietsen of wandelen (het Vlaams gemiddelde is 66,8%).
- 18,8% beoefend nog een andere sport (tegenover 16,4% in Vlaanderen).

Naast het zelf sporten en bewegen, zijn de respondenten af en toe ook toeschouwer van een sportevenement.

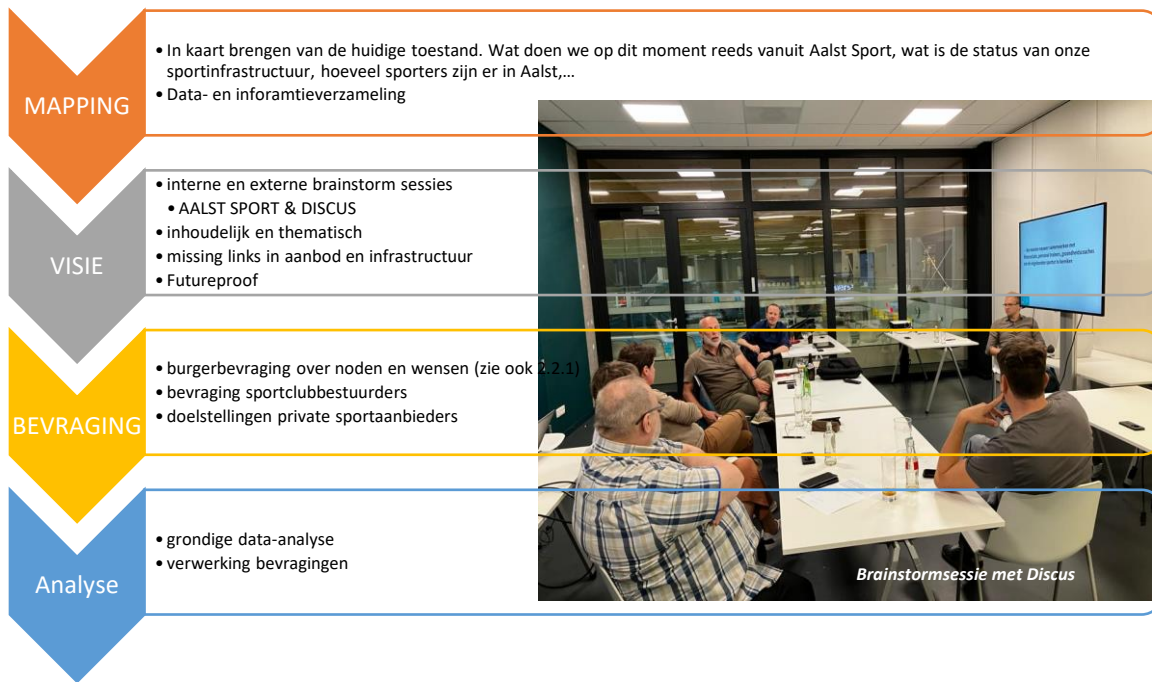
- 13,3% in Aalst woont nog regelmatig een sportevenement bij, wat in lijn ligt met het gemiddelde in Vlaanderen (13,9%).

Leeftijd maakt wel een groot verschil bij het in beweging blijven. Waar bij de 60 tot 69 jarigen 84,8% aangeeft regelmatig te wandelen of fietsen, zakt dit bij de 80+'ers naar 40 %.

2.3 Overzicht van het proces

Om het sportbeleidsplan op te maken hebben we verschillende stappen doorlopen. Het mocht geen plan worden dat puur door de stad opgemaakt was maar waar ook de sportverenigingen, adviesraad Discus, externe experts én de Aalsterse burger bij betrokken werden.

In het voorjaar van 2023 startte het idee om opnieuw een sportbeleidsplan op te maken. Het vorige sportbeleidsplan dateerde reeds van 2014. Dat er in 2024 lokale verkiezingen op de agenda staan, gaf ook het juiste momentum om met een beleidsplan naar buiten te komen. Het was wel meteen duidelijk dat we verder zouden kijken dan enkel de komende legislatuur maar onze blik zouden richten op de komende 15 jaar. De werktitel Aalst Sport 2040 was geboren.

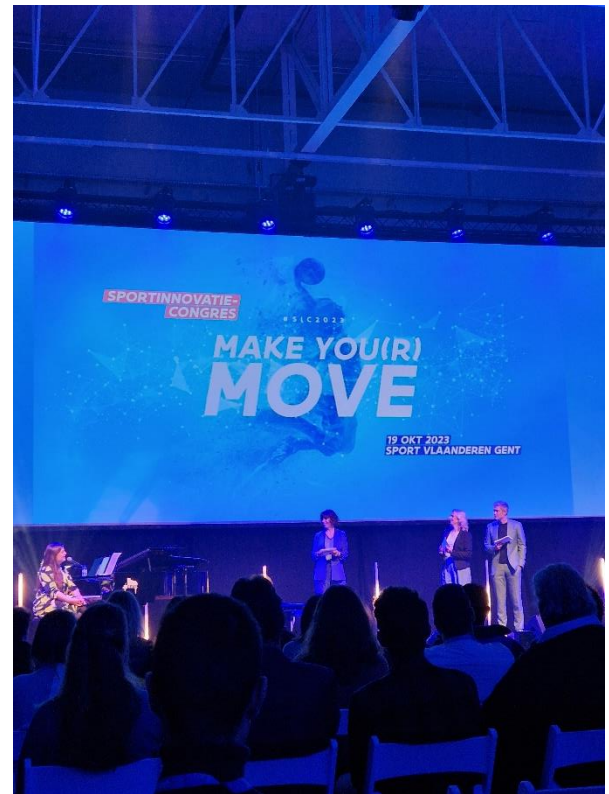

Inspiratiesessie in Aquatopia met sportclubbestuurders

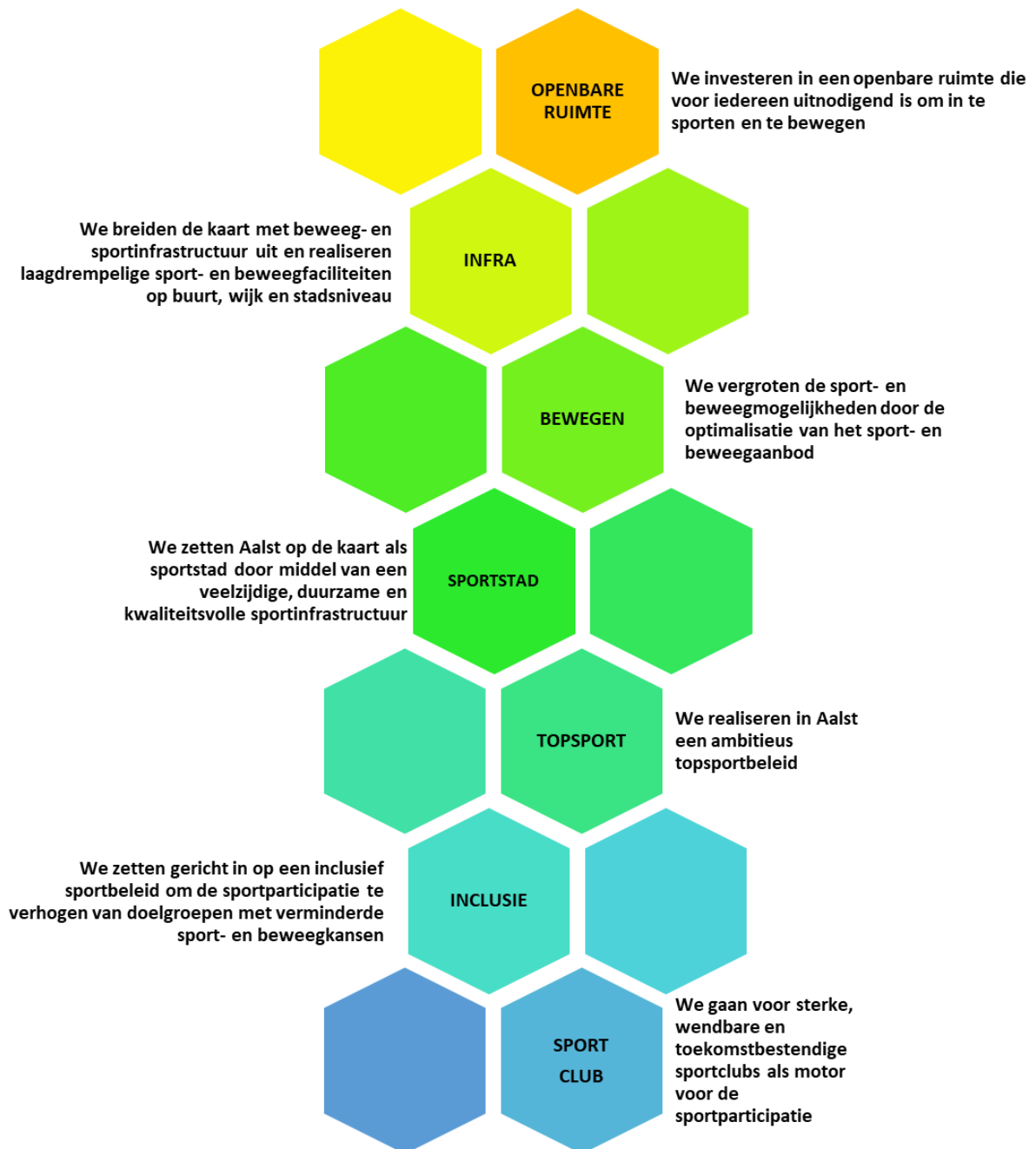
Na al deze inhoudelijke input kregen we al een goed beeld van welke richting we uit moesten met het sportbeleidsplan. Uiteraard moesten al deze dromen en wensen in praktische en haalbare doelen gegoten worden. Om inspiratie en kennis op te doen hoe we dit alles konden realiseren werden verschillende studiedagen, opleidingen en kennisdelingsmomenten gevolgd. Verschillende experts werden ook geraadpleegd. Een greep uit de gevolgde inspiratiesessies en geraadpleegde experts:

- Lore Cuypers *Onderzoekscoördinator Vital Cities*- Leefbare steden zijn beweegvriendelijke steden op Sportinnovatiecongres van Sport Vlaanderen #SIC2023 (Hoofddoelstelling 1)
- GIRLS: *urban sport en openbare ruimte*. Sessie in kader van MDVS (maand van de sportbeweging)
- Iris Nijland & Gregory Sedoc (www.sportinnovator.nl) - Het in beweging brengen van mensen uit lagere soc.econ. posities
- Eva Vonck *Teamverantwoordelijke Sporten zonder drempels* Sport Vlaanderen– afstemming sportbeleid voor ouderen
- Maand van de sportparticipatie 2023: Naar een inclusieve en armoedesensitieve sportbeleving (themadag Netwerk Lokaal Sportbeleid)
- Centrumstedenoverleg Netwerk Lokaal Sportbeleid
- Studiedag lokaal topsportbeleid (Netwerk Lokaal Sportbeleid)
- Inspiratiedag Actief Ouder Worden (Sport Vlaanderen, OKRA-SPORT+ en de Vlaamse Ouderenraad).
- Piet Meneve, *voorzitter centrum ethiek in de sport*
- Evi Vermandere, *Consulent Sporten zonder drempels* (Sport Vlaanderen)

Sportinnovatiecongres Sport Vlaanderen 2023

3. Doelstellingen en acties

Hoofddoelstelling 1: We investeren in een openbare ruimte die voor iedereen uitnodigend is om in te sporten en bewegen

De openbare ruimte is van groot belang om mensen aan het sporten en bewegen te krijgen. Het merendeel van de sport- en beweegactiviteiten vindt plaats in de openbare ruimte, denk maar aan wandelen, fietsen, joggen, skaten,... 74% van de sporters sport ongebonden en een groot deel daarvan sport in de publieke ruimte. Bewegvriendelijke steden zijn dan ook cruciaal om mensen aan te zetten tot bewegen. De publieke omgeving moet zo ontwikkeld of heringericht worden dat bewegen vanzelfsprekend wordt (active design).

De aanwezigheid van groene zones heeft ook een positieve impact op het beweeg- en sportgedrag. Uit een grootschalig onderzoek in acht, voornamelijk Zuid- en Oost-Europese steden, bleek dat inwoners van de groenste buurten drie keer zoveel kans hebben om lichamelijk actief te zijn dan inwoners van buurten met het minste groen. De kans op overgewicht ligt in de groenste buurten ongeveer 40% lager¹⁶. De resultaten toonden aan dat mensen die dicht bij een groene zone woonden gemiddeld meer actief zijn dan mensen die verder woonden van een groene zone of natuurgebied. Natuur en groene zones hebben ook een positieve impact op de manier waarop mensen zich verplaatsen. Buurtbewoners in groene wijken laten vaker de auto staan en kiezen voor 'actief transport'; fietsend of lopend naar de plek van bestemming gaan. Inwoners van Maastricht in de leeftijd van 20-59 jaar besteden meer tijd aan fietsen naar het werk naarmate er meer parken in een straal van 500 meter rond hun woning zijn.¹⁷

Het doel is de openbare ruimte toegankelijk te maken voor iedereen. toegankelijkheid is meer dan enkel bereikbaarheid. Het is ook betaalbaarheid, informatiebeschikbaarheid en veiligheid.

1.1. Er wordt een beweegscan uitgevoerd van Aalst om de beweegvriendelijkheid van de stad te meten. Uiterlijk 2040 wordt de beweegscan opnieuw uitgevoerd en willen we een significante verbetering zien.

Om de beweegvriendelijkheid van de stad Aalst in kaart te brengen willen we een beweegscan laten opmaken door hogeschool Howest. De ontwikkeling van de beweegscan is gebaseerd op wetenschappelijke referentiekaders die aantonen dat zowel de sociale omgeving als de fysieke omgeving een invloed hebben op het beweeggedrag van een individu. (Openbare) data over de fysieke aspecten van de stad, data over het beweeggedrag van burgers, data uit participatietrajecten en omgevingsanalyses worden gecombineerd en vormen een unieke benadering op hoe verschillende determinanten wijk-specifiek een impact hebben op het beweeggedrag van de inwoners. De beweegscan bestaat uit een 125-tal indicatoren die samen de beweegvriendelijkheid van een stad / buurt bepalen, op drie verschillende niveaus:

+/- 50 indicatoren op macro-niveau, de stad of gemeente

+/- 45 indicatoren op meso-niveau, de buurt of wijk

¹⁶ Berg, A.E. van den (2013). Waarom wij natuur nodig hebben: factsheet natuur & gezondheid. Amsterdam: IVN: instituut voor natuureducatie en duurzaamheid.

¹⁷ Engelbrechtsen, Ø. (2005). Location and daily mobility, 45th Congress of the European Regional Science Association: "Land Use and Water Management in a Sustainable Network Society", 23-27 August 2005, Amsterdam, The Netherlands, European Regional Science Association (ERSA), Louvain-la-Neuve

+/-30 indicatoren op micro-niveau met relevantie voor specifieke doelgroepen, bv. kinderen (0-12 jaar), adolescenten (13-18 jaar) en senioren (65+ jaar)

Howest definieerde 7 ambities die lokale besturen kunnen nastreven op vlak van openbare ruimte:

1. Actief bewegen en verplaatsen voor iedereen
2. Een verbonden stadskern
3. Aantrekkelijke en veilige wandel- en fietsroutes
4. De stad als sportplein
5. De stad als speelplein
6. De stad als ontmoetingsplek
7. Bruikbaar, gevarieerd en voldoende groen

Voor elk van de ambities geeft de beweegscan aan:

- Wat de situatie is in de onderzochte gemeenten,
- Wat de uitdaging is waar je als bestuur voor staat,
- Waarom het loont om deze uitdaging aan te pakken, op basis van wetenschappelijke kennis,
- Welke oplossingen of opties er zijn om ermee aan de slag te gaan,
- Welke tools er zijn om de buurt te analyseren of de doelgroep te betrekken,
- Welke goede praktijken uit andere Vlaamse gemeenten kunnen inspireren.

Het doel is om de beweegscan te laten uitvoeren door Vital cities Howest en aan de slag te gaan met de aanbevelingen.

Actie 1

•We laten de beweegscan uitvoeren om de beweegvriendelijkheid van de openbare ruimte in Aalst in beeld te brengen

Actie 2

•We gaan aan de slag met de resultaten van de beweegscan om de openbare ruimte in Aalst beweegvriendelijker te maken

1.2. Bij de ontwikkeling of herinrichting van (nieuwe) publieke infrastructuur of publieke ruimte wordt Aalst Sport steeds mee betrokken om na te gaan hoe de publieke ruimte zo beweegvriendelijk mogelijk ingericht kan worden.

Als we mensen willen aanzetten om meer te sporten en te bewegen, dan moeten ook ruimtelijke planners en ontwerpers daarmee aan de slag. Vanuit Aalst Sport willen we beweegvriendelijkheid stimuleren in elk aspect van de publieke ruimte. Om dit te bekomen willen we als Aalst Sport steeds onze input kunnen geven bij de ontwikkeling of herinrichting van publieke infrastructuur zodat we suggesties kunnen geven om de publieke ruimte zo in te richten dat beweging optimaal gestimuleerd wordt. Inzetten op een gezonde publieke ruimte kan ook een meervoudige gezondheidswinst opleveren: de overgang van gemotoriseerd verkeer naar actieve verplaatsingen te fiets of te voet leidt tot verbetering van de lucht- en geluidskwaliteit. Dit heeft positieve effecten op onze gezondheid, onder meer op hart- en vaatziekten. Klimaatbestendigere woonkernen zijn gezonder en aangener door de verkoelende effecten van groen-blaue zones en dringen mogelijke drinkwatertekorten terug door een betere inzet op waterbuffering. In een gezonde publieke ruimte is er oog voor plaatsen waar we stilte, rust en verkoeling kunnen opzoeken, maar ook voor plaatsen waar er ruimte is voor ontmoeting, vrije tijd en sport. Meer actieve verplaatsingen

helpen de obesitasepidemie in te dijken, verminderen het risico op kanker en dragen bij tot het algemeen welbevinden. Dit alles is belangrijk voor zowel geestelijke als lichamelijke gezondheid.

Door betrokken te zijn bij de ontwikkeling van projecten en bewustzijn te creëren bij de andere stadsdiensten wordt er geprobeerd om steeds de reflex op te wekken om na te denken hoe de ontwikkeling of herinrichting zo beweegvriendelijk mogelijk kan gerealiseerd worden. Daarnaast zien we graag dat de openbare ruimte wordt ingericht met voldoende toegankelijk groen (reliëf, water, spelen met natuurlijk materiaal, bespeelbare voetpaden en straten, ...). Via active design worden er beweegprikkels gegeven in de publieke ruimte. De inrichting van de publieke ruimte heeft een grote invloed op hoeveel we bewegen tijdens onze vrije tijd of tijdens onze actieve verplaatsingen. Een publieke ruimte die uitnodigt tot actief verplaatsen, zal ook een positieve invloed hebben op de luchtkwaliteit, de geluidsoverlast en het mentale welbevinden. Een publieke ruimte die uitnodigt tot bewegen in de vrije tijd, is een publieke ruimte met toegankelijke speel- en sportterreinen, en toegankelijke natuur waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Kortom, een beweegvriendelijke publieke ruimte zal bijdragen tot verschillende facetten van een gezonde publieke ruimte.

Belangrijk is dat er voldoende beweegruimte is voor spel en ontmoeting in de stadskernen. We willen daarvoor mogelijkheden voorzien om actieve vrije tijd in te plannen op verschillende schaalniveaus. Op straatniveau denken we bijvoorbeeld aan speelstraten, leefstraten en speelprikkels op straat¹⁸. Kleine beweegprikkels op straatniveau zijn belangrijk voor de minst mobiele doelgroepen (ouders met kleine kinderen, ouderen, mensen met weinig tijd) of hondeneigenaars op hun dagelijkse wandeling. Gevelgroen, bomen en straatverlichting zorgen voor aantrekkelijke straten om in te wandelen. Ook een zitbank kan bijdragen tot meer bewegen. Als ouderen weten dat ze tijdens hun wandeling even kunnen uitrusten, zullen ze meer geneigd zijn om die wandeling te maken. Bewegbanken kunnen daarbij ook stimulerend zijn. Ook speelelementen op straatniveau integreren kan bewegingsstimulerend werken. Om tot beweegvriendelijke straten te komen zijn er vaak geen grote veranderingen nodig: dit kan met kleine ingrepen zoals het invoeren van autoluwe en – vrije straten voor beweging & spel en met tijdelijke invullingen zoals speelstraten en leefstraten.

Op buurtniveau denken we aan parkjes of speeltuinen. Grotere parken op wijkniveau bieden meer ruimte om te wandelen, te spelen en te sporten. Inrichtingselementen zoals wandelpaden met een leuke bestemming (zoals een vijver), water, beweegtoestellen, avontuurlijke speel- en sportterreinen zoals een skatepark, maar ook zitbanken, moestuinen, goede verlichting en tijdelijke beweegaanbod (via sportautomaten of buurtsport) hebben een effect op beweging. Kleine buurtparkjes inrichten is vaak niet gemakkelijk. De ruimte is meestal beperkt en verschillende groepen maken er gebruik van. Daarom zien we in tijdelijke inrichtingselementen in kleine parkjes vaak een goede oplossing om beweging te stimuleren zonder structureel beslag te leggen op de ruimte

Op stedelijk of regionaal niveau spelen sportcentra en recreatiedomeinen een belangrijke rol. Belangrijk is dat de 'open ruimte' en natuur zo veel mogelijk behouden wordt. Deze ruimte moet toegankelijk zijn en moet actieve transportalternatieven bevorderen.

Investeren in de inrichting en bereikbaarheid van beweegvriendelijke publieke ruimte is belangrijk voor alle bevolkingsgroepen. Maar voor groepen met een lage socio-economische status is het belang het grootst: zij zijn voor hun actieve vrijetijdsbesteding vaak sterk afhankelijk van de nabije publieke ruimte omdat zij meestal niet over een eigen tuin beschikken, of omdat de drempels tot een gestructureerd vrijetijdsaanbod voor hen te hoog zijn.

---

¹⁸ Denk hierbij aan speelbanken, stippen of lijnen op de stoep, groene plekken,...

Een beweegvriendelijke ruimte is voor ons een ruimte die vrij toegankelijk is, die veilig, verlicht en uitnodigend is om in te bewegen.

1.3. Participatie van burgers wordt verhoogd door hen te betrekken bij het ontwikkelen van sportterreinen/pleintjes in de publieke ruimte

Het veranderende sportlandschap heeft ook zijn impact op de burgerparticipatie. De traditionele adviesraden verdwijnen of vervellen naar nieuwe vormen van participatie. De laatste jaren is er een opmars bezig van de ongebonden sporter terwijl de meeste adviesraden voornamelijk gericht zijn op de georganiseerde sport. De traditionele adviesraden hebben zeker nog hun waarde voor een gedegen sportbeleid door de expertise en de sterke link met de sportverenigingen maar zijn niet het meest geschikte orgaan om de ongebonden sporter te betrekken. Participatie van het gehele lokale sportveld is cruciaal, daarom zijn ook alternatieve adviesvormen nodig. Denk hierbij aan thematafels, sportcafés, werkgroepen en ontwerpwedstrijden. Co-creatie en burgerparticipatie hebben als resultaat dat er meer transparantie komt over het beleid. Burgers krijgen meer inzicht in wat er leeft, wat er mogelijk is en hoe een beslissing gemaakt wordt. Het creëert ruimte voor burgerinitiatieven en laat toe om partnerships op te zetten met verenigingen maar ook sociale actoren en projectgroepen.

We willen burgers laten participeren bij het ontwerpen of herontwikkelen van de openbare ruimte. Een participatief infrastructuurbeleid als unieke meerwaarde voor de sportende Aalstenaar. Samenwerking met en inbreng van de verschillende interne en externe (sport)actoren is cruciaal om veranderingen en vernieuwing in de juiste richting te sturen. De verwachtingen en noden van de (ongebonden) sporters, clubs, scholen en andere gebruikers evolueren. In de mate van het mogelijke moet de infrastructuur op deze evolutie kunnen inspelen en meerwaarde creëren voor de sporters. Een participatieve en interactieve aanpak is nodig om alle spelers in het veld te bereiken en op die manier proactief inzicht te krijgen op de steeds veranderende en groeiende vragen en trends. Om deze informatie te verzamelen is de samenwerking met Discus, sportverenigingen, ongebonden sporters en externe partners van groot belang. Dankzij technieken als open platformen en inspraakfora, analoge en digitale publieke enquêtes ligt deze informatie binnen handbereik. Denk hierbij bijvoorbeeld aan thema-avonden over de invulling van de publieke ruimte rond een nieuwe sporthal of nieuwe wijk. Buurtbewoners en geïnteresseerden krijgen de kans om mee te denken en mee te luisteren en feedback te geven op de plannen. We nodigen lokale bewoners uit om hun ideeën, suggesties en behoeften te delen. Professionele stadsplanners kunnen deelnemers begeleiden bij het vertalen van hun ideeën naar concrete ontwerpen. Door gezamenlijk te brainstormen, ontstaat er een gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid. Door deze manier van werken ontstaat er ook meer draagvlak bij de burgers. Een ander participatie instrument is de burgerbegroting. Dit betekent dat de gemeenschap direct invloed heeft op welke

voorzieningen er worden gerealiseerd. Hierdoor voelen mensen zich niet alleen betrokken bij het ontwerpproces, maar ook bij de financiële aspecten van het project. Het stimuleert verantwoordelijkheid en eigenaarschap binnen de gemeenschap.

Om inzicht te krijgen in de behoeftes van de jeugd op vlak van de openbare ruimte betrekken we scholen, jeugdverenigingen en lokale sportverenigingen bij het proces. Daarbij kunnen ontwerpwedstrijden georganiseerd worden waarbij kinderen en jongeren hun droomontwerpen voor speelruimtes kunnen indienen. Deze activiteiten bevorderen niet alleen betrokkenheid, maar geven ook specifieke behoeftes en wensen van jonge burgers weer.

Actie 6

• Bij de (her)inrichting van de publieke ruimte of sport- en beweegpleinen wordt steeds gekeken hoe burgers kunnen betrokken worden bij de plannen en hoe de participatie kan verhoogd worden

Actie 7

• We organiseren sporadisch buurtbijeenkomsten en workshops: workshops waarin burgers actief worden betrokken bij het ontwerpproces van sportterreinen en pleintjes

Actie 8

• Door middel van een burgerbegrotingsysteem willen we ook bewoners inspraak geven voor een deel van het budget van sportterreinen en pleintjes

1.4. Voor iedereen willen we op wandelafstand een sport of beweegruimte realiseren in Aalst

Kunnen bewegen en sporten in de buurt is van groot belang. Tijdsgebrek is de grootste reden waarom mensen niet of minder sporten. Kinderen zijn vaak afhankelijk van hun ouders om te kunnen sporten. De ouders moeten tijd en ruimte hebben om de kinderen naar locaties te brengen zoals de sportvereniging om te sporten. Door een sport of beweegruimte in de buurt te creëren voor iedereen, wordt de stap naar sporten kleiner gemaakt. Dicht bij huis sporten verkleint de tijdsinvestering voor werkende mensen. Kinderen kunnen zelfstandig sporten met vriendjes op deze beweegruimtes zonder afhankelijk te zijn van de ouders voor mobiliteit. Met sport- of beweegruimtes bedoelen we ruimtes die bedoeld zijn om een gezonde levensstijl te bevorderen, sociale interactie te stimuleren en de algehele welzijn van de gemeenschap te verbeteren. De sport- en beweegruimte kan verschillende faciliteiten en voorzieningen omvatten, zoals sportvelden, speeltuinen, fitnessapparatuur, fietspaden, trimbanen, skateparken, en andere openbare ruimtes die geschikt zijn voor fysieke activiteiten.

De doelstellingen van een sport- en beweegruimte zijn onder meer het aanmoedigen van een actieve levensstijl, het bieden van mogelijkheden voor diverse sport- en recreatieve activiteiten, het versterken van de sociale cohesie binnen de gemeenschap en het bevorderen van gezondheid en welzijn. Deze ruimtes zijn vaak toegankelijk voor mensen van alle leeftijden en vaardigheidsniveaus, met het oog op inclusiviteit en participatie.

Het ontwerp en de locatie van deze sport- en beweegruimten moeten zorgvuldig worden overwogen, rekening houdend met de behoeftes en voorkeuren van de lokale bevolking. Door actieve betrokkenheid van de gemeenschap bij het ontwikkelingsproces kan een sport- en beweegruimte optimaal worden afgestemd op de specifieke kenmerken en wensen van de stad en zijn deelgemeenten. Dit draagt bij aan het creëren van gezonde, inclusieve en leefbare stedelijke omgevingen.

Om kinderen aan te moedigen willen we voldoende plekken voorzien met speelelementen. In samenwerking met dienst Jeugd willen we de openbare ruimte ook speel en beweegvriendelijk maken voor de Aalsterse jeugd. Kinderen en jongeren zijn steeds minder aanwezig in de buitenruimte. Dat is de verontrustende conclusie van het Grote Buitenspeelonderzoek¹⁹ uit 2019. In vergelijking met voorgaand onderzoek uit 2008 speelde 37 procent minder kinderen op straat, op pleinen en in parken. Leefbaarheid, sociale cohesie en persoonlijke veiligheid zijn onmisbare elementen om in de buitenruimte te vertoeven. Daar ontbreekt het nog al te vaak aan. In de participatiesurvey 2020-2022²⁰ gaf een kwart van de ouders aan dat de woonbuurt te onveilig is om hun kinderen buiten te laten spelen. Terwijl de coronacrisis net heeft aangetoond hoe belangrijk de publieke ruimte voor kinderen en jongeren is. Uit de stadsmonitor blijkt dat 58% van de inwoners tevreden is over de beschikbare speelplekken voor kinderen (tot 12 jaar) in de stad.

We kijken hierbij ook met veel aandacht naar Gent dat in 2024 jongerenhoofdstad is van Europa. Er worden verschillende projecten uitgewerkt waarbij er ingezet wordt op een jeugd vriendelijke invulling van de publieke ruimte. We proberen de good practices op maat van Aalst te implementeren.

Om voor iedereen een sport en beweegruimte te voorzien kijken we ook naar onze partners. Scholen beschikken over heel wat sportgerelateerde infrastructuur. Het is belangrijk en zinvol om als stad ook samen met de scholen een infrastructuurbeleid te voeren. Schoolsportaccommodaties die ook buiten de schooluren worden opengesteld zijn daarbij essentieel. Door ze vlot toegankelijk te maken, een aangepast sanitair, een betere inrichting of een extra toezichtsrol vanuit Aalst Sport in de avond- en weekenduren kan er heel wat bijkomende sportaccommodatie voorzien worden. Daarnaast kunnen de buitenruimtes van scholen ook dienen als beweegruimte voor de buurt. De speelplaatsen van de scholen zijn vaak al uitgerust met beweegelementen. Door deze in het weekend of na de schooluren op te stellen voor de buurt komt het realiseren van een sport of beweegruimte op wandelafstand voor iedereen weer wat dichterbij.

Actie 9

• *De openbare ruimte moet uitnodigend en aanmoedigend zijn voor kinderen om te bewegen en spelen: we mikken op een verhoging van het aantal plaatsen waar dit mogelijk is. De tevredenheid van inwoners over de beschikbare speelplekken voor kinderen tot 12 jaar stijgt naar 65 % tegen 2040.*

Actie 10

• *Door de sport- en beweegfaciliteiten van scholen open te stellen voor buurtbewoners willen we meer sport- en beweegruimtes creëren op stapafstand voor de buurtbewoners van de scholen*

¹⁹ <https://k-s.be/medialibrary/purl/nl/6626949/Het%20grote%20buitenspeelonderzoek.pdf>

²⁰ <https://www.participatiesurvey.be/>

1.5. De bestaande publieke infrastructuur wordt waar mogelijk functioneel ingericht om bijkomende sport- en beweegplekken te creëren zonder de huidige functies van de infrastructuur te verstoren.

De vrije ruimte wordt steeds kleiner. Door de toegenomen verstedelijking en de bevolkingsgroei blijft er nog maar weinig niet bebouwde ruimte over. Er moet nagedacht worden over slim ruimtegebruik om enerzijds te zorgen dat er voldoende faciliteiten in de stad aanwezig zijn en anderzijds er nog steeds voldoende groene en onbebouwde zones aanwezig zijn in de stads- en dorpskernen.

Vaak kan de reeds bestaande openbare ruimte functioneler ingericht worden. In andere steden zijn er tal van voorbeelden te vinden van functioneel ruimtegebruik waar de openbare ruimte functioneel wordt ingericht om te sporten en bewegen zonder dat dit de functies in gedrang brengt van de ruimte waarvoor deze bedoeld was.

Good practices van andere steden

Kopenhagen

De Copenhill met een skipiste en trailrun op een fabriek in Copenhagen is het ultieme voorbeeld.

Op deze fabriek werd een skipiste aangelegd (op grasmatten) en een trailrun ontworpen. Het dak van de fabriek wordt zo functioneel ingericht en zorgt voor een toeristische trekpleister alsook een plek waar de inwoners van Kopenhagen kunnen sporten waar anders gewoon een fabriek zou staan.

Tirol

In Tirol, Oostenrijk, werd onder een spoorwegbrug een heel klimparcours opgebouwd. De functie van de infrastructuur blijft behouden en tegelijkertijd wordt de onderkant van de brug gebruikt om aan sport en ontspanning te doen.

Utrecht

In Utrecht is er een voetbalveld aangelegd op het dak van een IKEA winkel. Met creativiteit en samenwerking met private partners kan men al heel ver komen om de openbare ruimte functioneel in te richten.

Ook in Aalst zien we hiervoor ook kansen. Meer bepaald onder het viaduct (R41). Viaducten in stedelijke gebied bieden beschutting tegen regen en tegen hitte (schaduw). De ruimte onder en rondom een viaduct kan daarmee een plek worden voor sport en sociale ontmoeting. Onder het viaduct zijn nu nog lege plekken. Dit zijn mogelijke locaties waar een urban sports ruimte of openluchtfitness kan geplaatst worden. Ook voor een sportplein kan dit een geschikte locatie zijn. De locatie moet uiteraard veilig zijn zodat er geen brokstukken van de brug kunnen vallen. Het viaduct biedt al een bescherming tegen regen en hitte waardoor dit zowel in de winter als zomermaanden een ideale openluchtsportlocatie kan vormen.

Dit is een voorbeeld van hoe dit er zou kunnen uitzien:

Als we spreken over bestaande publieke infrastructuur denken we uiteraard ook aan de schoolinfrastructuur. In Vlaanderen is ruimte schaars en kan ze maar beter optimaal benut worden. Het is dan ook een slim idee om ook de infrastructuur van scholen breder in te zetten in de maatschappij. Daarom worden scholengroepen vanuit het departement Onderwijs financieel gestimuleerd om die stap te zetten. Scholen beschikken vaak over sportfaciliteiten die na de schooluren leeg staan. Momenteel werken we al samen met enkele scholen waarbij de sportinfrastructuur van de scholen na de schooluren en in het weekend kan verhuurd worden zoals het VTI, Odisee, De Stip en Scholengroep Dender. Dit geeft de scholen een extra vorm van inkomsten en creëert zo meer plekken waar er kan gesport worden. Vlaanderen zet hier ook sterk op in en wil evolueren naar 'brede scholen' die publiek toegankelijk zijn en waar veel mensen elkaar kunnen ontmoeten. De school als ontmoetingsplaats is het vertrekpunt.

Actie 11

• *Samen met de dienst ruimtelijke ordening bekijken we welke publieke infrastructuur multifunctioneel kan ingezet worden om bijkomende speel- en sportplekken te creëren*

Actie 12

• *We realiseren een sport en/of beweegplein onder het viaduct (R41)*

Actie 13

• *We zetten in op samenwerkingen met scholen en proberen om meer schoolsportinfrastructuur ter beschikking te stellen voor het georgansieerd sporten.*

1.6. Er wordt versterkt ingezet op de inclusiviteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte zodat iedereen dezelfde kansen heeft om te sporten in de openbare ruimte.

Een inclusieve beweegvriendelijke omgeving betekent dat de behoeften van iedereen zijn inbegrepen in het ontwerp van de buitenruimte.

De openbare ruimte moet toegankelijk zijn voor iedereen. Dat gaat over mobiliteit: de openbare ruimte moet bereikbaar zijn per fiets of te voet en met het openbaar vervoer, maar evengoed de afwezigheid van obstakels zoals hoge stoepboorden, losse kasseien,... die het onmogelijk maken voor minder mobiele mensen om de openbare ruimte te gebruiken. Niet elke route of toegang hoeft een plat, egaal en aaneengesloten oppervlakte te hebben en er hetzelfde uitzien. Soms mogen groepen juist worden uitgedaagd (zoals freerunners, mountainbikers, skateboarders) door de omgeving die anderen juist vermijden. Wel dient elke locatie bereikbaar te zijn en te gebruiken door zoveel mogelijk mensen.

Toegankelijkheid en inclusiviteit gaat ook over zich veilig en welkom voelen in de openbare ruimte. Sociale controle en verlichting kunnen helpen om de openbare ruimte veiliger te maken. Sociale controle kan men bekomen door de aanwezigheid van bankjes, nabijheid van horecagelegenheden of andere plekken waar veel mensen samenkomen. Met verlichting wordt sporten en bewegen na zonsondergang mogelijk en verhoogt dit het veiligheidsgevoel.

Niet iedereen maakt op dit moment evenveel gebruik van de openbare ruimte. Uit het onderzoek²¹ van Vital Cities voor hun Girl! Project blijkt dat slechts 37% van de jongeren die de openbare ruimte gebruiken om te sporten en bewegen meisjes zijn. 60 % van de meisjes voelt zich ook niet welkom in

²¹ <https://www.vitalcities.be/src/Frontend/Files/MediaLibrary/03/poster-child-in-the-city.pdf>

publieke sport en speelplekken. Om mensen zich meer welkom te laten voelen speelt de aantrekkelijkheid van het design van de omgeving ook een belangrijke rol. Nette plaatsen zonder zwerfafval, de afwezigheid van donkere plekken en een kleurrijk design nodigen veel meer uit om iedereen zich welkom en veilig te laten voelen. Er kan ook specifiek gewerkt worden om bepaalde publieke plekken meer aantrekkelijk te maken voor een doelgroep. Zo kan er, wanneer men bijvoorbeeld wil inzetten op meer meisjes in de openbare ruimte, gestreefd worden naar een aantrekkelijk design door het schilderen van een sportplein of hupcourt in het roze.

Inter Vlaanderen (Vlaams Expertisecentrum voor toegankelijkheid) geeft een opsomming van indicatoren van wat zij 'integrale toegankelijkheid' noemen:

- Beschikbaar: is het er als mensen het nodig hebben, bijvoorbeeld openingstijden?
- Bereikbaar: kan iedereen er geraken, bijvoorbeeld met het openbaar vervoer? En zonder drempels of omwegen?
- Betreedbaar: kan iedereen er gemakkelijk binnen of buiten komen? Ook als je geen trappen kunt nemen?
- Bruikbaar: kunnen mensen er doen wat ze van plan zijn?
- Begrijpelijk: begrijpt iedereen alle informatie? Ook zonder alles twee keer te moeten lezen?
- Bekend: kun je eenvoudig opzoeken of terugvinden wat je nodig hebt?
- Betaalbaar: is toegang tot locatie gratis of voor acceptabele prijs?

Een belangrijk hulpmiddel in de zoektocht naar een inclusieve en toegankelijke open ruimte is participatie. Door groepen inspraak te geven, krijgen we meer inzicht in de drempels voor die bepaalde groepen. Door hen zelf suggesties te laten geven, kan er ook gericht ingezet worden op publieke ruimtes waar ze zich welkom voelen en die voldoen aan de toegankelijkheidsvoorwaarden. We willen dan ook meer inzetten op participatie (zie punt 1.3).

Actie 14

• Door middel van participatie willen we publieke plekken meer inclusief en toegankelijk maken

Actie 15

• We maken een analyse van de openbare sport- en beweegplekken om te zien of deze voldoen aan de voorwaarden voor integrale toegankelijkheid en bekijken hoe we deze kunnen verbeteren

Actie 16

• Door het organiseren van diverse openbare evenementen en activiteiten die verschillende gemeenschappen aanspreken, pogen we het gevoel van inclusie te vergroten en de openbare ruimte voor iedereen toegankelijker maken

1.7. Tegen 2040 willen we meer toegankelijke natuur die uitnodigend is om in te sporten

Het aanbod van stedelijk groen, zoals parken, is van waarde voor mensen om actief te zijn. De toegankelijkheid van groene ruimten beïnvloedt namelijk niet alleen de kans op fysieke activiteit, maar ook de frequentie²² en zou zelfs de kwaliteit van het sporten beïnvloeden. Uit onderzoek onder joggers blijkt dat een groene omgeving vol prikkels afleidt van bijvoorbeeld vermoeidheid. De joggers houden het daardoor langer vol²³. De impact van groene zones op bewegen geldt niet alleen voor woonwijken maar overal in de stad, er zijn voorzichtige en (tot nu toe) beperkte aanwijzingen dat werknemers op groene en/of recreatieve bedrijventerreinen vaker dan gemiddeld naar buiten gaan en bewegen.²⁴ Uit de gemeentetest, een bevraging van HLN scoorde Aalst het op 3 na slechtste van alle centrumsteden met een score van 52/100 voor tevredenheid van het beschikbare groen en natuur in de stad. Er is dus zeker nog heel wat verbetering mogelijk op dat vlak. Uit de enquêtes afgenomen bij de burgers door Aalst Sport kwam naar boven dat mensen meer natuur en groene zones willen waar ze kunnen sporten, met looproutes, Finse pistes, calisthenics,... Momenteel zijn deze enkel voorzien in Sportpark Osbroek en het zwembadpark. Wanneer inwoners gevraagd wordt naar het groen in hun wijk of buurt vindt 74 %²⁵ dat er voldoende groen in de buurt is.

Om mensen meer aan te moedigen om te sporten in de natuur willen we in de eerste plaats de burgers beter informeren over de reeds beschikbare groene zones en natuur die al aanwezig is. We brengen de parken, groene zones en natuurdomeinen met bijhorende sportmogelijkheden (routes, beweegaccenten, toestellen,...) beter in kaart en geven aan hoe en waar de mensen kunnen sporten in de natuur. Vervolgens willen we de beschikbare groene zones om te sporten ook uitbreiden. Elke burger zou op wandel of fietsafstand terecht moeten kunnen in een groene zone om daar te sporten. We willen de natuur zo toegankelijk mogelijk maken om in te sporten door beweegaccenten aan te brengen zoals paden, grindwegen en andere beweegincentives. Dit alles met het uiteindelijke doel om mensen meer te doen sporten in de natuur. Zo zal ook de tevredenheid over de aanwezige natuur en groen bij de burgers verbeteren.

Actie 17

• We brengen bestaande parken in kaart en onderzoeken de mogelijkheden om aan sport te doen binnen in deze zones

Actie 18

• We rollen extra beweegaccenten in bestaande parken uit

Actie 19

• Door in te zetten op participatie en gerichte beweegaccenten hebben we de ambitie om de tevredenheid van de Aalstenaars over het aanwezige groen in hun buurt of wijk te verhogen naar 80%

²² Lee, A. C., Jordan, H. C., & Horsley, J. (2015). Value of urban green spaces in promoting healthy living and wellbeing: prospects for planning. *Risk management and healthcare policy*, 8, 131–137. doi:10.2147/RMHP.S61654

²³ Duijvestijn, P., Eck, J. van, & Kuitert, K. (2010). Vooronderzoek 'aanpak beweegvriendelijke omgeving'. Amsterdam: DSP-groep BV.

²⁴ Hendriksen, I.J.M., Middelkoop, M. van, Bervaes, J.C.A.M., & TNO (2003). Wandelen tijdens de lunch. Hoofddorp: TNO.

²⁵ Dit staat in contrast met de minder goeie score op de gemeentetest van HLN. Bij de stadsmonitor wordt gepolst naar groene zones in de buurt, bij de gemeentetest gaat het over het beschikbare groen en natuur in de gehele stad.

1.8. We stimuleren mensen om meer te fietsen en te wandelen in de openbare ruimte

Naar je werk, je school, je hobby, de winkel, ... Iedereen heeft (bijna) elke dag te maken met mobiliteit. Om mensen te stimuleren tot een actieve mobiliteit moet de weg daarvoor geschikt en uitnodigend zijn. Denk maar aan trage wegen, fietssnelwegen, jaagpaden, waterwegen,...

Wandelen en fietsen zijn de meest laagdrempelige en toegankelijke manieren van bewegen. Investeren in actieve verplaatsingen komt de gezondheid van iedere burger en bezoeker ten goede. En dat niet alleen. Een fijnmazig netwerk van wegen voor voetgangers en fietsers draagt ook bij aan het klimaat, de groenbeleving, kindvriendelijke ruimte, duurzame mobiliteit en zoveel meer. Fietsen en wandelen zijn vormen van lichaamsbeweging die bijdragen aan een gezondere levensstijl. Regelmatige lichaamsbeweging vermindert het risico op chronische ziekten zoals hart- en vaatziekten, diabetes en obesitas. Bovendien kunnen deze activiteiten de algemene fysieke conditie en mentale gezondheid verbeteren. Naast fysieke gezondheidsvoordelen dragen fietsen en wandelen ook bij aan het mentale welzijn. Het buiten zijn, genieten van de natuur en het verminderen van stress kunnen positieve effecten hebben op de geestelijke gezondheid.

Leren fietsen is een ander aandachtspunt voor Aalst Sport. Vandaag organiseren we een aantal sessies 'Kijk ik fiets' die gericht zijn op 4-6 jarigen om hen voor het eerst te leren fietsen zonder ondersteuning. We merken evenwel dat een groeiende groep kinderen, jongeren en zelfs volwassenen niet of niet behoorlijk kan fietsen. Vanuit dat idee denken we na over fietslessen voor oudere doelgroepen. Zoveel mogelijk mensen leren fietsen is cruciaal om in te zetten op een actieve mobiliteit.

Om mensen aan te moedigen om zich te verplaatsen via de fiets of te voet, is de infrastructuur van groot belang. Wanneer het onveilig is, er geen fiets of voetpaden zijn of deze in slechte staat zijn, zullen mensen eerder geneigd zijn om minder actieve vervoersmiddelen te gebruiken zoals de auto of het openbaar vervoer. Inzetten op een kwalitatieve fiets en wandelinfrastructuur is dus van groot belang. Uit het fietsrapport²⁶ van de VSV (Vlaamse Stichting Verkeerskunde) en de Vlaamse overheid blijkt dat Aalst nog een hele weg af te leggen heeft vooraleer het zich een 'fietsveilige stad' mag noemen. Amper 5/10 scoort de stad, een punt slechter dan vorig jaar. Geen centrumstad scoort zo laag. In samenwerking met de dienst mobiliteit willen we ons dan ook inzetten om te blijven ijveren voor een weginfrastructuur die actieve beweging stimuleert.

Een ander element dat bijdraagt aan veiligheid en toegankelijkheid is verlichting. Door fiets of wandelroutes te verlichten zullen mensen ook in de donkere wintermaanden meer geneigd zijn om zich te verplaatsen. We testen ook het gebruik van volgverlichting op looproutes. Door volgverlichting te installeren besparen we op energieverbruik maar kunnen we er toch voor zorgen dat mensen zich veilig voelen wanneer ze gebruik maken van de looproutes. Uit de enquêtes uitgevoerd door Aalst Sport bij de burgers kwam de vraag naar verlichting op de looproutes ook meermaals terug. Vooral vrouwen voelen zich onveilig op looproutes en zijn minder geneigd om te gaan lopen na zonsondergang.

---

²⁶ https://www.fietsgemeente.be/wp-content/themes/vsvcongres/map-reports/reports/Fietsrapport%202024_Aalst.pdf

We zetten ook in op de uitbreiding van de looproutes, MTB-routes en ruiterroutes (zie verder, doelstelling 2.2).

Voor senioren is het niet altijd mogelijk om zich op een actieve manier te verplaatsen. De ene senior fietst nog vlot overal naartoe maar andere hebben een beperktere mobiliteit. Om ook ouderen aan te moedigen zich actief te verplaatsen willen we in samenwerking met de dienst senioren zitbankroutes creëren waarlangs ouderen kunnen wandelen en op gepaste momenten kunnen rusten op een zitbank. De routes lopen door groene zones of sportpleintjes om zo de interactie met andere sporters te stimuleren. De wandelroutes kunnen vertrekken/passeren aan woonzorgcentra om zo senioren te stimuleren om te bewegen. Senioren krijgen zo de zekerheid dat ze op tijd en stond kunnen uitrusten op zitbanken. Langs deze route kunnen ook beweegbanken geïnstalleerd worden om beweging extra aan te moedigen.

Actie 20

- *We creëren bankwandelroutes voor ouderen*

Actie 21

- *We zetten in op betere fiets- en voetpaden om zo beweging bij alle burgers te stimuleren. Door in overleg te gaan met de betrokken stadsdiensten en te sensibiliseren binnen de stad pogen we om versterkt in te zetten op beweegvriendelijke mobiliteit*

Actie 22

- *Met de fietslessen voor kinderen en volwassen blijven we inzetten op het leren van fietsen van de inwoners van Aalst*

Actie 23

- *Door loop- en fietsroutes beter te verlichten willen we actieve mobiliteit bevorderen, ook in de donkere wintermaanden. We testen hierbij het gebruik van volgverlichting uit*

Actie 24

- *Het Denderpad dat van Geraardsbergen naar Aalst loopt wordt aangepast zodat er geen knip meer zit in Aalst en het pad kan blijven gevolgd worden.*

1.9. We zorgen ervoor dat de routes en trage wegen meer bekend worden bij de burger en breiden het aanbod uit met nieuwe routes

Om mensen aan te moedigen om te sporten in de natuur is het natuurlijk nodig dat ze weten waar ze kunnen sporten. Er zijn al heel wat loop, fiets, mountainbike en zelf ruiterroutes in Aalst en ook heel wat mogelijkheden om te lopen of fietsen op de trage wegen. Trage wegen zijn paden, wegen of routes die primair bedoeld zijn voor niet-gemotoriseerde vervoersmiddelen, zoals wandelaars, fietsers en ruiters. Trage wegen spelen een belangrijke rol in het bevorderen van duurzaam vervoer en het verbeteren van de toegankelijkheid van natuurlijke en landelijke gebieden. Trage wegen worden vaak gebruikt voor recreatieve doeleinden, zoals wandelen, joggen, fietsen of paardrijden. Ze bieden een gezonde en ontspannen manier om buiten te zijn en fysieke activiteit te beoefenen.

Echter is het voor de burgers niet altijd duidelijk waar de trage wegen precies lopen of welke trage wegen er zijn. Via Trage Wegen Aalst²⁷ werd de aanzet al gegeven tot het in kaart brengen van de trage wegen. Vanuit Aalst Sport willen we hierbij ondersteunen. Gecombineerd met onze eigen loop, MTB en ruiterroutes willen we de burgers een overzicht bieden van alle paden, wegen en routes waar men kan gaan om te sporten in de natuur. Via onze website of sociale media communiceren we momenteel nog niet over de trage wegen, we willen hier in de toekomst wel op inzetten om ze breder gekend te maken bij de burgers.

Via samenwerkingen met loopclubs, wandelclubs of wielclubs willen we ook inzetten om de bekendheid van de trage wegen en routes te vergroten. De trailrun georganiseerd in Aalst waar de personeelsleden van het LOA Aalst aan konden deelnemen is een goed voorbeeld op welke manier we iedereen willen laten kennismaken met de natuurroutes. In de toekomst willen we tragewegenlopen organiseren zodat lopers kennis kunnen maken met de trage wegen.

Om meer mensen aan te zetten om te sporten in de natuur beogen we ook om ons aanbod aan routes uit te breiden. We willen meer bewegwijzerde loop, fiets en mountainbikeroutes ontwikkelen in Aalst én de deelgemeenten. Het doel moet zijn dat iedereen in zijn/haar buurt een aansluiting kan maken op een van de routes en op die manier kan sporten in de natuur. Bij het uitbreiden van ons aanbod houden we rekening met de locaties van de reeds bestaande routes en een evenwichtige spreiding over de deelgemeenten (zie punt 2.2). We bekijken ook steeds mogelijke aansluitingen op routes uit andere gemeenten.

Naar voorbeeld van een aantal Nederlandse steden zoals Amsterdam, Utrecht of Rotterdam wil Aalst sport een netwerk van hardlooproutes ontwikkelen om ons te profileren als gezonde omgeving voor iedereen. Door de directe leefomgeving (in de buurt, nabij je huis, een groene ruimte, een stadspark, langs een waterloop, rond stedelijk groen...) goed in te richten wordt niet alleen de gezondheid bevorderd, maar ook het beweeg -en sportgedrag van elke inwoner. Het ontwikkelen van hardlooproutes draagt bij tot een betere gezondheid en fysieke conditie. Samen met Sport Vlaanderen neemt Aalst Sport het initiatief om een netwerk van uniforme bewegwijzerde looproutes in Aalst te ontwikkelen. Dit netwerk wordt met elkaar verbonden om populaire loopafstanden makkelijk trainbaar te maken zoals 10 km, 10 miles, 21 km en de marathonafstand. Voor de ontwikkeling van deze routes werd vooral gekeken naar voorop gestelde criteria en eigenschappen van Sport Vlaanderen. De routes moet voldoen aan volgende eisen:

- Ligt in de nabijheid van het centrum/de woonvoorzieningen.
- Is gelegen aan een (ontmoetings)plaats waar veel mensen verzamelen/passeren.
- Heeft wenselijk sanitaire voorzieningen bij de startplaats en/of op de route.
- Is zoveel mogelijk onverhard en/of in een natuurlijke omgeving.
- Is beloopbaar in de meeste weersomstandigheden.
- Is veilig (verkeersluw en/of (deels) verlicht en/of sociale controle)
- Is bewegwijzerd.

Sporten in de openbare ruimte en, meer bepaald lopen, stijgt sterk in populariteit. Lopen is een erg toegankelijke sport. Bij het verlaten van je huis kan je meteen sporten, alleen of met vrienden, op het tijdstip dat jou uitkomt. Mede daarom willen we een uitgebreid netwerk uitrollen waarbij de Aalstenaar steeds de mogelijkheid heeft om dichtbij huis op goed onderhouden bewegwijzerde

---

²⁷ <http://aalst.tragewegen.be/>

routes te kunnen lopen. In de toekomst willen we het netwerk gefaseerd in uitvoering brengen. Voor de volgende locaties werd reeds een eerste ontwerp route bepaald:

- Omgeving zwembad
- Omgeving sporthal de Voorstad & Ter linden
- Nieuwerkerken
- Hofstade
- Herdersem
- Moorsel

Alle routes zullen met elkaar worden verbonden. De uitdaging ligt in de bestaande infrastructuur (parken, wandel-, fietspaden, avondverlichting bij voetbalcomplexen, ...) te combineren zodat we van Aalst een beweegvriendelijke stad kunnen maken met meer functioneel bewegwijzerde loopomlopen.

1.10. We creëren een veilige openluchtzwemzone en openluchtzwemstrook

Vlaanderen wordt steeds vaker getroffen door droogte en hitte. In deze periodes gaan we massaal op zoek naar water om af te koelen. In het kader van functioneel ruimtegebruik moet er niet enkel gekeken worden naar het land maar ook naar de waterlopen en vijvers. Met Aquatopia realiseerden we in Aalst alvast heel wat binnenzwemwater maar tijdens warme zomers kan openluchtzwemmen een extra surplus bieden voor de zwemmers in Aalst. In mei 2023 keurde de Vlaamse regering een ontwerpbesluit goed dat het inrichten van plaatsen waar je in openlucht kan zwemmen eenvoudiger moet maken. Verplichtingen zoals douches en sanitair zijn daarbij afgeschaft. Het zijn de lokale besturen die beslissen over waar je in openlucht kan zwemmen. De kwaliteit van het water moet wel getest worden en een risicobeoordeling moet uitgevoerd worden door het Agentschap Zorg en Gezondheid. Die kan bijvoorbeeld zeggen dat er een redder aanwezig moet zijn en dergelijke.

Eerder konden steden en gemeenten zich al kandidaat stellen als proefstad om openwaterzwemmen mogelijk te maken. Onder meer Mechelen en Brugge namen hier aan deel.

Good practices andere steden

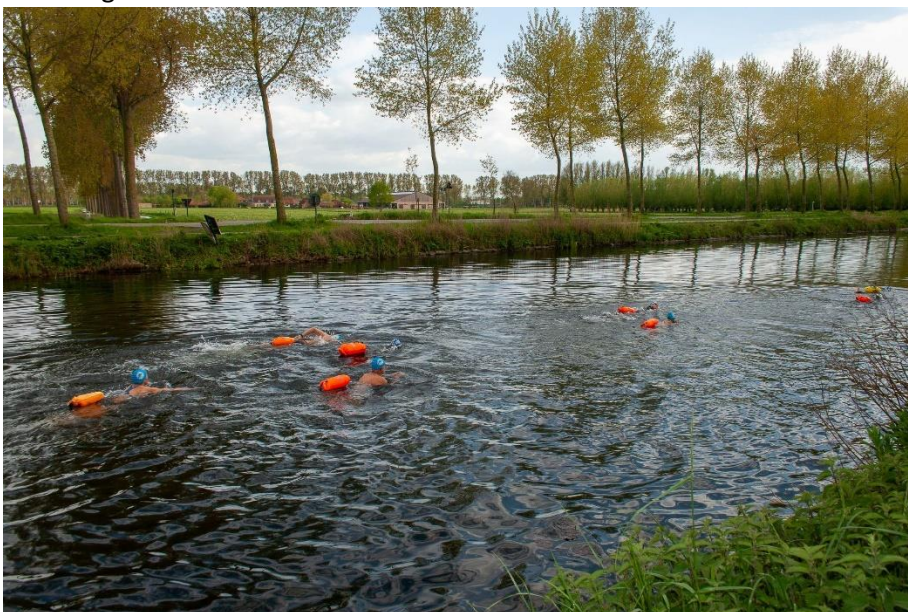
Mechelen

In Mechelen wordt tijdens de zomermaanden aan het Keerdok een openluchtzwemzone ingericht. De zwemzone in het Keerdok is zo ingedeeld dat zowel de sportieve als de recreatieve zwemmer aan zijn trekken komt. Er zijn altijd redders aanwezig. In samenwerking met de lokale zwemclub worden er ook cursussen openwaterzwemmen georganiseerd. Dagelijks komen er meer dan 100 mensen langs om hier te genieten van het zwemmen in open water. Er zijn 1 à 2 redders die ingezet worden vanuit de redderspool van het stedelijk zwembad. Het zwemmen is betalend (1 euro) maar dat is voornamelijk bedoeld voor registratiedoeleinden.

Brugge

In Brugge kan er tijdens de zomermaanden gezwommen worden in de Damse Vaart. Op bepaalde momenten kan er tijdens de week en in het weekend gezwommen worden in de vaart. Dit kan enkel wanneer men lid is van een zwem- of triatlonclub waarbij de club instaat voor de begeleiding en de aanwezigheid van redders.

Kopenhagen

We geven hier ook nog het voorbeeld mee van Kopenhagen. Kopenhagen beschikt over heel wat water in de stad en springt daar bijzonder creatief mee om. De regelgeving in Denemarken is wel veel soepeler dan in België maar het kan inspiratie bieden om ook hier creatief om te springen met de beschikbare waterlopen en vijvers.

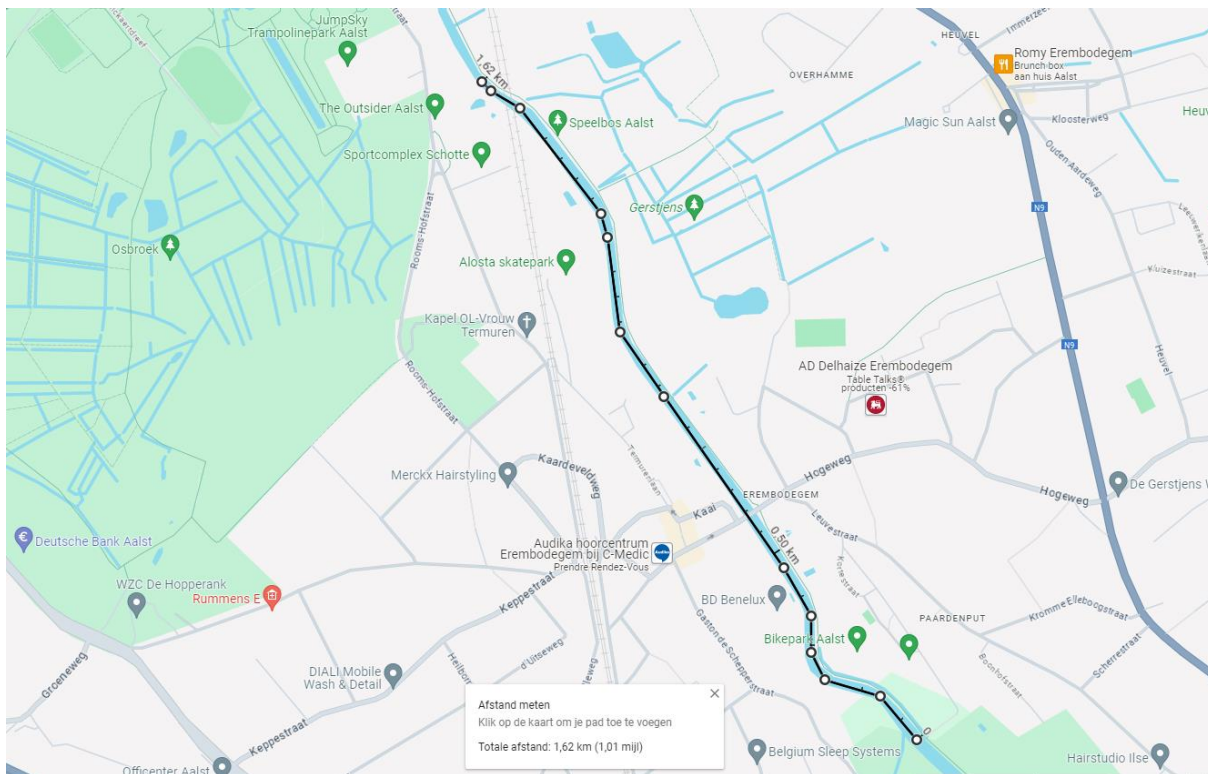

We zien heel wat voordelen verbonden aan het realiseren van openluchtzwemzones. Het zorgt voor extra zwemruimte in de zomer en kan helpen om beter om te gaan met de hitte in de stad. Door samen te werken met zwemclubs kan er ook ingezet worden op zwemlessen voor openwaterzwemmen en kan er ook sensibiliserend gewerkt worden rond openwaterzwemmen. Het maakt openwaterzwemmen mogelijk op een veilige manier. Zo kunnen we ongelukken tegengaan van mensen die op eigen houtje gaan openwaterzwemmen waar dat niet is toegestaan en mogelijk gevaarlijk is. Het helpt ook om het bewustzijn te verhogen rond de klimaatproblematiek en de nood aan schoon water. Het schept ook kansen om tijdens de wintermaanden winterinitiatieven te organiseren zoals een ijsberenduik. Bij de enquêtes georganiseerd door Aalst Sport was de vraag naar openwaterzwemmen sterk aanwezig. We kunnen hiermee inspelen op de behoeften van de burgers en meer mensen aanmoedigen tot bewegen en sporten.

In Aalst willen we dit als volgt aanpakken:

- Een afgebakende openwaterzwemzone met pontons gelijkaardig aan het project van Mechelen (zie boven). Als locatie denken we hier aan de Dender aan de pastorietaan in Erembodegem. Hier kunnen zowel sport als recreatiezwemmers terecht.
- Een openwaterzwemstrook gelijkaardig aan het project van Brugge in de vaart (zie boven). We willen een zwemstrook creëren waarop bepaalde momenten zwemclubs en triatlonclubs met hun leden kunnen zwemmen. Deze zou 1,5 km beslaan en van Sportcentrum Denderdal tot Sportcomplex Schotte leiden. Dit is enkel gericht op sportzwemmers.

Figuur 5 Zwemtraject op de Dender tussen Sportcentrum Denderdal en Sportcentrum Schotte

Als de regels versoepeld worden, zien we in de toekomst ook mogelijkheden in de vele vijvers in Aalst waaronder Meldert Vijver en de spiegelvijver in Osbroek.

Actie 30	<ul style="list-style-type: none"> • Realisatie recreatiezwemzone te organiseren op de Dender (bv Pastorietuin)
Actie 31	<ul style="list-style-type: none"> • Periodieke zwemverbinding realiseren tussen Schotte en Denderdal voor 'beroepswemmers'

Hoofddoelstelling 2: We breiden de kaart met beweeg- en sportinfrastructuur uit en realiseren laagdrempelige sport en beweegfaciliteiten op buurt, wijk en stadsniveau

De laatste jaren werd er in Aalst een inhaalbeweging ingezet op vlak van infrastructuur. Dit uit zich ook in de tevredenheidscijfers. Maar liefst 81,9% van de inwoners is tevreden met de sportvoorzieningen. Hoe tevreden inwoners zijn van de sportfaciliteiten hangt wel af van waar de inwoners woonachtig zijn. Inwoners van centrum Aalst, Moorsel en Erembodegem zijn over het algemeen meer tevreden dan inwoners van de deelgemeenten Gijzegem, Hofstade, Nieuwerkerken Baardegem en Meldert.

- Inwoners uit Erembodegem zijn over het algemeen het meest tevreden. 83,6% van de inwoners van Erembodegem geeft aan tevreden te zijn over de sportfaciliteiten in Aalst.
- Ook inwoners van klein Aalst/Aalst centrum zijn meer tevreden dan de gemiddelde inwoner van groot-Aalst (82,9% geeft aan tevreden te zijn).
- In de Faluintjes²⁸ vindt 82,1 % van de inwoners dat er voldoende sportfaciliteiten zijn. Binnen de Faluintjes zijn inwoners van Herdersem en Moorsel wel meer tevreden dan inwoners van Baardegem en Meldert.
- Bij de inwoners van Hofstade en Gijzegem, waar er geen sporthallen zijn, geeft 79,9% aan tevreden te zijn over de sportfaciliteiten, wat lager is dan het gemiddelde in groot-Aalst.
- Het minst tevreden zijn de inwoners uit Nieuwerkerken. Op enkele voetbalvelden na is er geen sportaccommodatie aanwezig in Nieuwerkerken en dat weerspiegelt zich in de cijfers. Slechts 75% geeft aan tevreden te zijn over de sportaccommodatie in Aalst.

Uit de enquêtes uitgevoerd door Aalst Sport in het kader van het sportbeleidsplan bleek ook dat inwoners van de deelgemeenten aangaven minder tevreden te zijn over de sportvoorzieningen en de bereikbaarheid. Door de afwezigheid van sport en beweeginfrastructuur in de deelgemeenten is de drempel voor hen ook hoger om te gaan sporten. Verschillende respondenten merkten op dat zij zich vaak verder moeten verplaatsten dan inwoners van de centrumgemeenten wat een belemmering is. Dit gaat niet enkel over sportcentra die meer en nabijer aanwezig zijn in het centrum maar ook over groene zones, routes of beweegplaatsen. Respondenten gaven bijvoorbeeld aan graag in het groen te gaan lopen op looproutes of Finse pistes maar dit graag in eigen buurt te willen doen en niet de verplaatsing willen maken naar Osbroek of het zwembadpark.

Uit de sportparticipatiecijfers blijkt ook dat de aanwezigheid van sportaccommodatie of groene zones om te sporten een grote impact hebben op het sportgedrag van de Aalstenaar.

- Inwoners uit de Faluintjes, waar met sportcentrum de Faluintjes een sportcentrum aanwezig is en een overvloed aan groene zones en natuur (o.a. het Kravaalbos) hebben de hoogste sportparticipatiegraad met 59% van de inwoners die minstens wekelijks sport.
- Ook inwoners uit Erembodegem (55%) en centrum Aalst (54,5%) waar er veel sportfaciliteiten aanwezig zijn, geven aan regelmatig te sporten.
- Van de inwoners uit Hofstade en Gijzegem geven 53,8% aan wekelijks te sporten, dit is iets lager dan het gemiddelde van groot-Aalst.

---

²⁸ De Faluintjes worden samen bekeken in de stadsmonitor omdat de aantallen te klein zijn om analyses op deelgemeente niveau uit te voeren in de Faluintjes.

- Inwoners uit Nieuwerkerken zijn dan weer met minst actief. Minder dan de helft (46,7%) sport wekelijks.

Het valt meteen op dat de sportparticipatiecijfers sterk samenhangen met de cijfers over de tevredenheid over sportvoorzieningen. Inwoners van buurten waar meer sportaccommodatie aanwezig is en meer groene zones zijn om in te sporten, zijn actiever dan inwoners uit deelgemeenten waar er minder mogelijkheden zijn om te sporten.

Onderzoek²⁹ leert dat mensen actiever zijn naarmate er meer beweeg- en sportinfrastructuur zich dichtbij hun woonplaats bevindt. Tijdsgebrek is een van de belangrijkste belemmeringen waarom mensen niet bewegen. Dit blijkt uit bijna alle bevestigingen naar sportparticipatie en werd ook bevestigd in onze eigen bevestiging.

- 55% van de respondenten gaf aan minder te sporten omwille van tijdsgebrek.

Sportinfrastructuur en beweegmogelijkheden voorzien in de buurt kan dus drempelverlagend werd. Zelfs met beperkte middelen kan er gericht geïnvesteerd worden in drempelverlagend outdoor beweegaanbod.

2.1. We voorzien meer binnensportaccommodatie in de Aalsterse deelgemeenten

De verwachting is dat de bevolking in Aalst blijft toenemen. Voor de komende 15 jaar wordt er een bevolkingsgroei verwacht. Tegen 2035 verwacht Statistiek Vlaanderen op basis van de bevolkingsprognoses dat er **95.503** mensen zullen wonen in Aalst. Dit heeft uiteraard zijn impact op de capaciteit van de sportvoorzieningen. De vraag naar sportinfrastructuur zal toenemen, ook in de deelgemeenten waar de vraag nu al groot is. Met bijkomende binnensportinfrastructuur in de deelgemeenten kunnen we de druk op de reeds bestaande sportinfrastructuur in het centrum verlichten. Sportverenigingen, buurtverenigingen en inwoners kunnen dan terecht in een sportcentrum in de buurt. Dit zorgt ook dat er minder verkeer is van de deelgemeenten naar het centrum omdat inwoners zich minder ver moeten verplaatsen om te sporten waardoor ook de filedruk in het centrum afneemt. Uit de hierboven vermelde data blijkt ook dat inwoners die wonen in een deelgemeente met binnensportinfrastructuur zoals Erembodegem, Moorsel en Aalst centrum meer tevreden zijn over de sportaccommodaties in Aalst én ook aangeven meer te sporten. Een inspanning richting de andere deelgemeenten is nodig om de sportparticipatiegraad ook in die deelgemeenten op te trekken.

Deze sportcentra kunnen multifunctioneel ingericht worden zoals het project Denderdal 2.0 (zie verder). Er kan samengewerkt worden met scholen, dienst cultuur of dienst jeugd om locaties te voorzien in de deelgemeenten waar mensen terecht kunnen voor verschillende zaken, waaronder sport.

---

²⁹ De Maeyer, J., Leroy, S., Timmermans, B., Vermander, M., Fransen, K., Van Eenoo, E., Boussauw, K., & Bambust, F. (2021). Gedragsstudie: Nabijheid van voorzieningen versus verplaatsingsgedrag en woonplaatskeuze. Departement Omgeving, Vlaams Planbureau voor Omgeving.

Actie 32

• *Tegen 2040 ontwikkelen we een binnensportaccommodatie in Gijzegem/Hofstade/Herdersem*

Actie 33

• *Tegen 2040 ontwikkelen we een binnensportaccommodatie in Baardegem/Meldert*

Actie 34

• *Tegen 2040 ontwikkelen we een binnensportaccommodatie in Nieuwerkerken*

2.2. We voorzien meer buitensportaccommodatie in de Aalsterse deelgemeenten.

Aalst loopt nog steeds achter op het Vlaams gemiddelde wat betreft buitensportterreinen.

- In Aalst zijn er gemiddeld **16,49** openluchtsportvelden per 10.000 inwoners.
- Het gemiddelde in Vlaanderen ligt op **23,05** openluchtsportvelden per 10.000 inwoners³⁰.

Dit gaat van voetbalvelden, tot sportpleintjes en skateparken.

We brachten alle sportaccommodaties in Aalst in [kaart](#). Wat onmiddellijk opvalt is dat er in sommige deelgemeenten amper sportfaciliteiten te vinden zijn. In Nieuwerkerken zijn er maar een beperkt aantal mogelijkheden om buiten te sporten. Er lopen ook geen routes in Nieuwerkerken. Ook in de regio rond Gijzegem en Hofstade is er nood aan een inhaalbeweging. Bij het ontwikkelen van nieuwe routes en de aanleg van sportpleintjes of groene sportzones willen we meer rekening houden met de spreiding van onze sportfaciliteiten. Een goede spreiding van de buitensportaccommodaties heeft immer heel wat voordelen. Sport wordt toegankelijker voor een breder publiek. Mensen hoeven minder ver te reizen om toegang te krijgen tot sportmogelijkheden, wat vooral belangrijk is voor mensen die geen gemakkelijke toegang hebben tot vervoer. Daarnaast kan door sportfaciliteiten te verspreiden de beschikbare ruimte optimaal benut worden. Dit voorkomt overbelasting van bepaalde gebieden en bevordert een evenwichtige verdeling van sportinfrastructuur. Het kan ook helpen om de filedruk in het centrum te verminderen, bijvoorbeeld rond sportcentrum Osbroek.

Om aan de stijgende vraag naar buitensportfaciliteiten te voldoen gaan we voor de realisatie van een nieuwe buitensportcluster met zowel kunstgrasvelden als natuurgrasvelden (zie verder, punt 4.5). Bij het zoeken naar een locatie voor deze buitensportcluster houden we rekening met de locatie ten opzichte van de momenteel onderbelichte deelgemeenten en ten opzichte van andere buitensportlocaties zodat we een optimale spreiding bekomen.

Actie 35

• *We ontwikkelen samen met Sport Vlaanderen een MTB-route die door Nieuwerkerken loopt*

Actie 36

• *We realiseren een sportplein in Nieuwerkerken waar mensen uit de buurt terecht kunnen*

Actie 37

• *We realiseren een sportplein in Hofstade of Gijzegem waar mensen uit de buurt terecht kunnen om te sporten*

Actie 38

• *We ontwikkelen een nieuwe buitensportcluster waarbij rekening wordt gehouden met de ligging t.o.v. de deelgemeenten en andere buitensportcentra*

³⁰ <https://www.vlaanderen.be/vrijtijdsmonitor/nl/rapporten/infrastructuur/sportinfrastructuur>

2.3 We zoeken samenwerkingsopportuniteiten met omliggende gemeenten om zo burgers die aan de rand van Aalst wonen ook dichtbij huis te kunnen laten sporten.

Er is heel wat vraag naar diverse sportfaciliteiten gaande van voetbalvelden tot meer specifieke sportfaciliteiten zoals een wielerspiste met bikepark, een ijschaatspiste of circketvelden. De ruimte en budgetten zijn niet oneindig waardoor we in Aalst niet alle verschillende sportfaciliteiten kunnen voorzien. We proberen een zo divers mogelijke infrastructuur te bekomen maar we zien ook kansen in samenwerkingen met andere gemeenten. Wanneer naburige gemeenten over sportinfrastructuur beschikken waarover we in Aalst niet beschikken, willen we dit proactief communiceren naar onze inwoners zodat ze weten waar ze terecht kunnen. Naast specifieke sportinfrastructuur zien we ook kansen in algemene sportinfrastructuur in de regio. Door middel van samenwerkingen met naburige gemeenten of in de sportregio Zuid-Oost Vlaanderen kunnen er sportfaciliteiten gerealiseerd worden in de grensgebieden tussen gemeenten waar zowel Aalsterse sporters terecht kunnen als sporters uit de andere gemeente. Denk daarbij aan sportpleintjes of routes die door verschillende gemeentes lopen maar evengoed aan een binnensportaccommodatie of buitensportaccommodatie die in samenwerking met een naburige gemeente gerealiseerd wordt om inwoners van de uithoeken van Aalst ook dicht bij huis te kunnen laten sporten.

We zien voordelen door samenwerkingen aan te gaan. Dit kan zorgen voor een optimale benutting van middelen en de kostprijs drukken bij de realisatie van nieuwe faciliteiten. Door samen te werken met buurgemeenten kunnen de beschikbare middelen, zoals financiën en ruimte, beter worden benut. Gezamenlijke investeringen in grote sportfaciliteiten kunnen kostenefficiënter zijn dan afzonderlijke investeringen voor elke gemeente. Het zorgt daarnaast ook voor variatie in het sportaanbod: door samen te werken kunnen we een gevarieerder sportaanbod aanbieden. Elke gemeente hoeft niet dezelfde faciliteiten te bouwen, maar kan zich specialiseren in bepaalde sporten, terwijl andere gemeenten andere sportfaciliteiten aanbieden. Voor minder drukbevolkte gebieden kan dit ook een oplossing zijn om sportfaciliteiten in de buurt te voorzien. Wanneer er enkel naar de eigen inwoners gekeken wordt, kan een sporthal in een dunbevolkt gebied leiden tot onderbezetting. Door samen te werken met een naburige gemeente kan dit leiden tot een optimale bezetting.

Verder zien we ook kansen voor de organisatie van evenementen. Samenwerking met buurgemeenten vergemakkelijkt het organiseren van grootschalige of grensoverschrijdende sportevenementen. Door gezamenlijk sportfaciliteiten te gebruiken, kan onze regio aantrekkelijker worden voor het organiseren van regionale, nationale of internationale sportwedstrijden.

Actie 39

• *We realiseren een regionaal infrastructuurplan en onderzoeken of er samenwerkingsverbanden mogelijk zijn met naburige gemeenten*

Actie 40

• *Proactief communiceren over unieke sportfaciliteiten in de naburige gemeenten die niet in Aalst beschikbaar zijn*

Hoofddoelstelling 3: We vergroten de sport- en beweegmogelijkheden door de optimalisatie van het sport- en beweegaanbod

Het sport- en beweegaanbod wordt zo laagdrempelig mogelijk gemaakt. Mensen moeten met zo weinig mogelijk drempels kunnen sporten of bewegen. In de eerste plaats is een goede en gerichte communicatie nodig. Potentiële sporters zouden in één oogopslag moeten kunnen zien wat de mogelijkheden zijn om te sporten, wanneer ze kunnen sporten en hoe ze kunnen reserveren. Er zijn nog verbetermogelijkheden om het sportaanbod van zowel Aalst Sport, de private sportaanbieders en de mogelijkheden om zelfstandig te sporten beter bekend te maken bij het publiek. Vervolgens moet ook de stap om te sporten bij Aalst Sport zo klein mogelijk zijn. Het reserveringsproces wordt efficiënter en zal geautomatiseerd verlopen. Tot slot blijven we inzetten op sportpromotie en proberen we zo veel mogelijk mensen aan te zetten om te sporten door hier versterkt op in te zetten. We voorzien een marktaanvullend sportaanbod waarbij we niet in concurrentie gaan met onze sportverenigingen en de private markt maar wel complementair werken en de gaten vullen die er in het marktaanbod soms zijn. Daarbij werken we zo laagdrempelig en toegankelijk mogelijk. Als Aalst Sport willen we een innovator en motivator zijn voor het uitproberen van nieuwe sporten en nieuwe trends. Door in te zetten op nieuwe sporten en trends zoals Exergaming (zie doelstelling 3.5) willen we het publiek warm maken om het zelf te komen uitproberen. Door middel van promotie, communicatie en het opnemen in ons aanbod van nieuwe sporten, laten we iedereen kennismaken met de nieuwigheden in het sportlandschap. Tot slot willen we zo veel mogelijk mensen aan het bewegen en sporten krijgen. Door versterkt in te zetten op buurtsport en sport op het werk proberen we nog meer mensen de weg te laten vinden naar een actieve levensstijl.

Bij de optimalisatie en uitbreiding van het sportaanbod kijken we ook naar de commerciële partners. We zien private aanbieders en commerciële initiatieven niet als concurrenten maar als medestanders in ons beleid om versterkt te kunnen toewerken naar meer sportparticipatie.

3.1. Er wordt een strategisch communicatie- en marketingplan geïmplementeerd om iedereen beter te informeren over alle sportmogelijkheden (zowel publiek als privaat) in de stad en in de regio

Uit de enquête uitgevoerd door Aalst Sport blijkt dat er **meer dan 30 %** van de respondenten aangeeft **te weinig informatie** te hebben over de mogelijkheden om te sporten. 1 op 3 geeft ook aan het tekort aan informatie als drempel te beschouwen om te sporten. Respondenten gaven aan dat het tekort aan informatie een reden is om niet of minder te sporten. Bij verschillende groepen zoals ouderen en personen met een migratieachtergrond is dit nog sterker. Deze groepen bereiken we op dit moment moeilijker via onze traditionele communicatiekanalen (website, nieuwsbrief, sociale media) waardoor zij vaak minder op de hoogte zijn van het sportaanbod. In het onderzoek afgenomen door het agentschap inburgering en integratie bij jongeren en personen met een migratieachtergrond in Aalst gaven verschillende jongeren aan dat ze niet weten bij wie of waar ze terecht kunnen voor informatie, dat ze niet weten hoe ze zich moeten inschrijven of dat ze de communicatie niet begrijpen (o.a. wegens onvoldoende kennis Nederlands).

Om deze groepen te bereiken is een andere methode van communicatie nodig. De meeste communicatievormen die we gebruiken zijn passieve communicatievormen. Mensen moeten zelf op zoek gaan naar de informatie door te surfen naar onze website, sociale media kanalen of door te bellen naar de dienst Sport. Bij actieve communicatie wordt de informatie bezorgd aan de mensen

zonder dat deze daarvoor een actie voor moeten ondernemen. We doen dit nu al door bijvoorbeeld folders van de sportkampen uit te delen op de scholen. Deze vorm van actieve communicatie zal effectiever zijn om doelgroepen te bereiken die we op dit moment minder bereiken. Personen uit de doelgroepen zetten zelf minder de stap om informatie te zoeken over de sportmogelijkheden. Dit kan komen omdat ze niet in staat zijn (geen laptop of smartphone, digitale ongeletterdheid), het Nederlands niet machtig zijn of niet weten waar ze de informatie moeten vinden. Er is nood aan gerichtere en actievere communicatie om het sportaanbod en de mogelijkheden om te sporten beter gekend te maken bij deze groepen. Hierbij wordt best vindplaatsgericht gewerkt: de informatie wordt naar plaatsen gebracht waar de beoogde doelgroep reeds aanwezig is. Via samenwerkingen met sociale organisaties of buurthuizen en wijkcentra die vaak projecten organiseren waar personen uit onze doelgroepen aanwezig zijn, kunnen we de communicatie naar de doelgroep brengen. Denk hier bijvoorbeeld aan samenwerkingen met dienst inburgering, 4de wereldgroep, seniorenorganisaties,...

Actie 41

• *Er wordt een communicatieplan geïmplementeerd met speciale aandacht voor groepen die we op dit moment minder bereiken om iedereen beter te informeren de sportmogelijkheden*

Actie 42

• *Via een interactieve kaart geven we in één oogopslag alle sportlocaties weer. Zowel alle sportlocaties van Aalst Sport, van de sportclubs, van de private aanbieders als de sportmogelijkheden in de openbare ruimte.*

3.2. Er wordt een kwaliteitslabel ontwikkeld in samenwerking met de private sportaanbieders

Een van de trends van de voorbije jaren in het sportlandschap is de privatisering van het sportaanbod. Er kwamen de laatste jaren steeds meer private aanbieders bij in Aalst, denk hierbij aan fitnesscentra, personal trainers, padelsterreinen, Jump sky, Tragel sport,... Veel private aanbieders betekent dat er veel mogelijkheden zijn om te sporten voor de burgers. Dit wordt dan ook zeker toegejuicht. Alleen is het soms voor de burgers moeilijk om het bos door de bomen te zien met de vele private sportaanbieders.

Voor bijvoorbeeld personal trainers is er vandaag geen reglementering. Hierdoor vindt men onder de talloze personal trainers een grote verscheidenheid aan ervaring en opleiding. Er zijn tal van opleidingen beschikbaar – allen met een verschillende inhoud, verschillende looptijden en verschillende prijsniveaus. De meerderheid van deze cursussen heeft echter geen officiële erkenning van de autoriteiten uit de gezondheids- en sportsector. Het kwaliteitslabel van de stad Aalst kan in deze ook als maatschappelijke erkenning werken voor de personal trainer.

Om het kwaliteitslabel op te stellen, willen we in overleg gaan met de private sportaanbieders in de stad. In samenspraak stellen we een aantal voorwaarden op in verband met veiligheid, opleiding/scholing van de coaches/begeleiders en toegankelijkheid. Private aanbieders die voldoen aan de voorwaarden kunnen het kwaliteitslabel aanvragen en dit ook uitdragen als symbool voor de maatschappelijke erkenning van hun aanbod. Dit kwaliteitslabel kan dan vermeld worden op de site van de aanbieder of in het sportcentrum/praktijk. Op de website van Aalst Sport worden alle private aanbieders die het kwaliteitslabel ontvangen hebben, opgesomd zodat burgers kunnen zien waar ze met een gerust hart kunnen gaan sporten.

Actie 43

• Samen met de private sportaanbieders ontwikkelen we een kwaliteitslabel

Actie 44

• We verwijzen sporters gericht door naar private sportaanbieders en gezondheidsspecialisten

Actie 45

• We ontwikkelen een aanvraagprocedure voor het kwaliteitslabel

Actie 46

• We bieden een online overzicht van gekwalificeerde aanbieders

3.3. Het reserveren van de sportinfrastructuur in Aalst wordt gebruiksvriendelijker

Om mensen maximaal aan het sporten te krijgen moeten er zo min mogelijk drempels zijn om sportfaciliteiten te reserveren. Het reservatiesysteem moet zo toegankelijk en klantvriendelijk mogelijk zijn. Om het reservatiesysteem efficiënter te laten verlopen, willen we inzetten op digitalisering en automatisering. Digitalisering op vlak van de administratie vergroot de beschikbaarheid. Door middel van een eenvoudig digitaal en geautomatiseerd reserveringssysteem gaan we heel wat drempels wegnemen. Het reserveren en betalen zal zich niet meer beperken tot de openingsuren van de diensten. Het vereenvoudigt de stap om te sporten. De sporter zal een overzicht hebben van alle infrastructuur en mogelijkheden, het portaal wordt een uithangbord voor Aalst Sport. Het creëert een vernieuwende sportbeleving. De automatisering zal ook leiden naar een optimalisatie van de taken voor ons personeel. De sporter wordt naar het digitale platform geleid door het ontwikkelen en plaatsen van QR-codes die op cruciale plaatsen worden aangebracht aan en in de buurt van sportcentra. Via deze code komt men terecht op de pagina voor reservaties, praktische info of algemeen meldingsformulier voor vragen opmerkingen of klachten. Klanten kunnen zo naar een sportcentrum gaan en daar onmiddellijk ter plaatse reserveren via de aanwezige QR codes. Dit alles in samenwerking met externe partners op vlak van innovatie en sportbeleving. Het portaal wordt een uniek digitaal aanspreekpunt waar sporters, klanten en bezoekers terecht kunnen met alle vragen, opmerkingen en bezorgdheden. Inkomende meldingen worden dagelijks verwerkt en indien nodig doorgestuurd naar de verantwoordelijke dienst/persoon. Door de automatisering van het reservatieproces komt er tijd vrij bij het personeel om andere zaken te optimaliseren.

Om drempels weg te nemen, willen we ook bepaalde buitensportinfrastructuur open stellen wanneer deze niet gereserveerd zijn. Momenteel is het niet mogelijk om te sporten op buitensportfaciliteiten (buiten de vrij toegankelijke sportpleintjes) zonder op voorhand te reserveren. We willen evolueren naar een situatie waarbij bepaalde buitensportfaciliteiten steeds beschikbaar zijn voor iedereen om daar te sporten behalve wanneer deze gereserveerd zijn. Dit zal de bezetting en het optimaal gebruik van de sportfaciliteiten promoten. We verwachten niet dat dit minder reservaties zal opleveren aangezien sportverenigingen en particulieren die zeker willen zijn van hun uren nog steeds zullen moeten reserveren op voorhand.

Actie 47

- *Doorgedreven automatisering van het reserveringsproces moet leiden tot een verhoogde klanttevredenheid en een verhoogde verhuur van de Aalsterse Sportcentra*

Actie 48

- *We realiseren 'scanbare' sportinfrastructuur*

Actie 49

- *We realiseren een samenwerking met een externe partner op het gebied van innovatie en sportbeleving om het digitale platform voortdurend te verbeteren*

Actie 50

- *We stellen bepaalde buitensportcentra open om vrij te sporten wanneer deze niet gereserveerd zijn*

3.4. We voorzien een eigen laagdrempelig, marktaanvullend sportaanbod

Met Aalst Sport voorzien we een eigen marktaanvullend sportaanbod. De focus ligt hier op het woordje marktaanvullend. Als lokaal bestuur willen we niet concurreren met de sportverenigingen en private aanbieders. Wel willen we complementair werken door zaken aan te bieden die de markt niet aanbiedt waarbij we ons ook focussen op bepaalde doelgroepen.

We gaan onze sportkampen verder uitbreiden door in te zetten op een nog intensievere samenwerking met Aalsterse sportverenigingen. Zo wordt de expertise van de eigen clubs onmiddellijk op de kinderen overgebracht. Ook wordt op deze manier de drempel verder verlaagd tot aansluiting bij de club om zo structureel meer kinderen in beweging te krijgen of de reeds sportende kinderen in beweging te houden.

Verder willen we sport na school sterker promoten. Dit door onmiddellijk aansluitend aan de schooluren sportsessies aan te bieden op de school of in de nabijheid van de school op sportpleintjes of in sporthallen. De kinderen worden zo geprikkeld om in plaats van een eventuele studie of opvang te volgen, ook de keuze te hebben om deze tijd te spenderen aan actieve tijdsbesteding.

Idealiter kunnen we hiervoor beroep doen op de Aalsterse sportverenigingen of leerkrachten LO die deze sessies begeleiden na de schooluren. Het uitbreiden van het huidig aanbod interscholieren is ook heel belangrijk om de jongeren structureel aan het sporten te houden of te krijgen. De nadruk ligt hier vooral op het inspelen op nieuwe trends die tot de verbeelding spreken van de jongeren, zoals virtual reality en augmentend reality games, padel, picklebal,...

Ook het huidig aanbod zullen we behouden en via allerlei kanalen nog meer scholen warm maken om deel te nemen aan ons bestaand aanbod. We moeten streven naar een maximale deelname van alle Aalsterse scholen.

Het organiseren van lessenreeksen zal ook marktaanvullend verder uitgebreid worden. Enerzijds richten we ons op het betaalbaar promoten van nieuwe sporten (voorbeelden hiervan zijn picklebal, padel, VR, Urban Sports) en anderzijds zetten we in op het brengen van sportactiviteiten naar specifieke doelgroepen toe. Zo zullen we ons aanbod verder uitbreiden naar sociaal kwetsbare groepen, anderstalige nieuwkomers en mensen in armoede. We wensen dat iedereen in onze maatschappij kan fietsen en zwemmen.

Sport moet toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Sportverenigingen zouden zo georganiseerd moeten zijn dat mensen met allerlei soorten beperking aansluiting vinden bij de sport van hun keuze. We zorgen ervoor dat elke sportvereniging mensen heeft die voldoende opgeleid zijn via bijscholingen om te kunnen werken met deze doelgroep.

Aansluitend hierbij worden alle infrastructuren verder aangepast aan het zo toegankelijk mogelijk maken van de accommodatie voor optimale benutting door mensen met beperking.

Door de toenemende vergrijzing in onze maatschappij is het niet onbelangrijk om de doelgroep van de senioren actief te blijven stimuleren om in beweging te blijven. Dit door het organiseren van wekelijkse beweeguren, aangevuld met lessenreeksen door sportverenigingen met als bedoeling het aansluiting vinden bij de sportvereniging.

We zetten ook in op recreatieve sportevenementen voor alle leeftijden en vaardigheidsniveau's waardoor de Aalstenaar in beweging komt (Funrun, fietstochten, wandeltochten). Ook familiegerichte sportdagen kunnen er op een heel laagdrempelige manier voor zorgen dat mensen de weg naar sport vinden.

Actie 51

• We breiden onze sportkampen verder uit door middel van een intensievere samenwerking met Aalsterse sportclubs

Actie 52

• We zetten in op sport na school om de schoolgaande jeugd te stimuleren om te sporten en bewegen na de schooluren

Actie 53

• Door in te spelen op de nieuwe trends en nieuwe sporten, blijven we schoolgaande jeugd motiveren om deel te nemen aan interscholensport

Actie 54

• We optimaliseren onze lessenreeksen waarbij we ons richten op een marktaanvullend aanbod en het aanzetten tot sporten van bepaalde doelgroepen

3.5. We faciliteren en promoten nieuwe sporten en exergaming

Exergames zijn een soort van videospellen die fysieke activiteit integreren in het gameplay-concept. Het woord "exergaming" is afgeleid van de term "exercise" (oefening) en "gaming" (gamen). In het Nederlands vaak beweeggames genoemd. Deze games combineren dus de elementen van traditionele videogames met lichaamsbeweging en fysieke activiteit. Exergames onderscheiden zich van traditionele games door de interactieve fysieke activiteit: Exergames vereisen dat spelers actief deelnemen door fysieke bewegingen uit te voeren in plaats van alleen maar knoppen op een controller in te drukken. Dit kan variëren van eenvoudige bewegingen zoals armbewegingen tot meer complexe activiteiten zoals dansen of zelfs fitnessoefeningen. Exergames zijn gebaseerd op technologie die lichaamsbeweging of reacties registreert. Sommige games speel je met een controller, andere zonder. Je lichaam doet het werk terwijl je brein focust op het spel in plaats van op het afzien. Zowel kleine als grote game-studio's ontwikkelden de laatste jaren games waarbij spelers zich in het zweet moeten werken om te spelen.

We zien in Exergames veel kansen om jongeren aan te zetten tot een actievere levensstijl. Kinderen en jongeren spenderen steeds meer tijd aan digitale technologieën. In de Digimeter van 2022³¹ gaf

³¹ https://www.imec.be/sites/default/files/2023-03/imec_digimeter_2022.pdf

maar liefst 35 procent van de jongeren aan 'verslaafd te zijn aan hun smartphone'. We merken ook dat jongeren in de puberteit een daling kennen in hun actieve uren per dag. Door in te zetten op exergames, die zich in de leefwereld van de jongeren bevinden, kunnen we hen op een laagdrempelige manier toch aan het bewegen krijgen. Belangrijk voor Aalst Sport is dat er steeds een sterke fysieke component moet aanwezig zijn bij de exergames en dat beweging voorop staat. We beschouwen puur sedentaire gameactiviteiten zonder bewegingscomponent zoals de meeste esports niet als sport. Indien het wel duidelijk om games met een bewegingscomponent (exergaming) gaat, willen we hier wel actief op inzetten als middel om meer mensen aan het sporten en bewegen te krijgen.

Exergames zijn de laatste jaren in opkomst maar toch weten veel mensen nog niet wat het inhoudt. Een eerste stap zal zijn om exergames meer gekend te maken bij het brede publiek, maar ook bij de verenigingen en private aanbieders in Aalst. We willen dit doen door verschillende exergames ter beschikking te stellen om uit te proberen, bijvoorbeeld op scholen of in onze sportcentra. Mensen kunnen op die manier kennis maken met exergames. Een eerste stap hierin is de aankoop van een Lü die we willen aanbieden in Aquatopia. Een Lü is een ruimtelijk bewegingsspel dat in realtime reageert op het gedrag van, en de interactie tussen de spelers. De sportzaal wordt omgetoverd in een interactieve speelzone: spelen, rennen, bewegen en samenwerken... Verder willen we om de populariteit te verhogen ook periodieke "Exergames Days" organiseren in samenwerking met private aanbieders. We huren verschillende exergames en stellen deze gedurende 1 of 2 dagen op in sportcentra. Zo geven we iedereen de kans om exergaming uit te proberen en bewustwording te creëren over de voordelen van bewegen in combinatie met digitale technologie.

Naast het promoten van exergames willen we ook de opties onderzoeken voor een publiek-private samenwerking rond exergames. Via incentives en ondersteuningsmaatregelen voor private partijen mikken we op een project vergelijkbaar met het Sparkx-model, om exergamingfaciliteiten aan te bieden en de diversiteit van beschikbare exergames te vergroten. De stad kan ook dienen als proeftuin voor exergaming-initiatieven. We faciliteren de uitvoering van experimenten en testprojecten door private aanbieders. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat tijdelijke exergaming-installaties worden opgezet op verschillende locaties om de impact en populariteit te meten. We bekijken ook of er samenwerkingen mogelijk zijn met onderwijsinstellingen zoals hogescholen of universiteiten waarmee opleidingsgericht kan gewerkt worden rond Exergaming. Ook met Sport Vlaanderen kan een partnerschap mogelijk zijn om een nieuwe HUB te creëren die perfect past in de Health care valley in Aalst gelijkaardig aan het SportCube for active gaming project van Howest en Sport Vlaanderen in de innovatiecampus in Brugge.

Actie 55

- *We zetten in op de aankoop van een interactieve exergamewand en verhuren deze in Aquatopia voor bedrijven, scholen en verjaardagsfeestjes*

Actie 56

- *We promoten exergaming door periodieke exergames days te organiseren waarbij we verschillende exergames huren en opstellen in onze sportcentra zodat iedereen deze kan uitproberen*

Actie 57

- *Door publiek-private samenwerkingen willen we exergaming-initiatieven stimuleren*

Actie 58

- *We onderzoeken of er samenwerkingen mogelijk zijn met onderwijsinstellingen of met Sport Vlaanderen*

3.6. We promoten en faciliteren sport in de buurt in woonwijken, groene zones en sportpleintjes

Iedereen de mogelijkheid bieden om laagdrempelig te sporten in zijn eigen buurt is van groot belang. In de enquête uitgevoerd door Aalst Sport werden de burgers bevraagd over de drempels die ze ondervinden om meer te sporten of bewegen. Tijdsgebrek bleek de nummer 1 reden te zijn waarom mensen minder of niet sporten. Ook mobiliteit werd regelmatig als drempel genoemd. Sporten in de buurt faciliteren, kan mensen versterkt aanzetten tot sporten en bewegen.

Sporten in de buurt kan op de verschillende sportpleintjes in de stad, in groene zones of in de eigen straat/wijk. Om opnieuw drempelverlagend te werken willen we aan verschillende sportpleintjes en groene zones sportautomaten plaatsen. Zo moeten sporters geen eigen materiaal aankopen en kunnen ze allerlei verschillende sporten beoefenen. Uit de sportautomaat kunnen mensen sportmateriaal ontlene om mee te sporten, na het sporten plaatsen ze dit materiaal dan terug in de automaat. Er zijn verschillende soorten sportautomaten maar de meeste werken via een app of QR-codes waarmee de uitleners zich moeten registreren. Dit gaat ook diefstal tegen aangezien men zich registreert, moet aangeven welk materiaal men wil uitlenen en voor hoe lang. In de sportautomaten willen we klassiek sportmateriaal onderbrengen zoals een basketball, voetbal of volleyball maar ook sportmateriaal voor nieuwe sporten zoals spikeball of pickleball. Via de sportautomaten verlagen we de drempel om te sporten en kunnen we de openbare ruimte weer wat sport- en beweegvriendelijker maken.

In de stad Brugge³² loopt er een proefproject rond sportautomaten in samenwerking met Sport Vlaanderen, Howest en Decathlon. Decathlon voorziet het materiaal voor in de automaten. We volgen dit project op en pogen een gelijkaardig initiatief op te zetten.

Naast het aanbieden van sportmateriaal in woonwijken, groene zones en sportpleintjes zetten we ook in op buurtsport in samenwerking met de jeugddienst. Op regelmatige tijdstippen, dit kan wekelijks of maandelijks, wordt er samengekomen op één van de sport en beweegpleinen die de stad Aalst rijk is om onder begeleiding van een buurtsportanimator te sporten en te bewegen. Zo kan er een gevarieerd aanbod aan verschillende sporten op een heel laagdrempelige manier aangeboden worden aan de kinderen uit de buurt en hun vrienden. Van hieruit blijven ze in beweging en proberen we hen bij interesse ook door te verwijzen richting het reguliere sportaanbod.

Eventueel kan een combinatie voorzien worden om de sportautomaat te leren kennen samen met een sportsessie onder begeleiding van een buurtsportanimator.

Actie 59

• *Het plaatsen van uitleenboxen met sportmateriaal op verschillende plekken in de stad zoals sportpleintjes, woonwijken en groene zones*

Actie 60

• *We werken samen met de jeugddienst om sport en spel in de buurt verder uit te breiden (Buurtsport)*

3.7. Aalsterse bedrijven worden gemotiveerd om het eigen personeel fitter en gezonder te maken via Sport op het werk.

Veel werknemers brengen dagelijks bijna de helft van de tijd dat ze wakker zijn door op het werk. De werkplek is dus een essentiële plaats om aan te zetten tot beweging en een actievere levensstijl. Bedrijven hebben hier zelf een grote rol in te spelen door actieve vervoersmiddelen aan te bieden

³² <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/10/25/sportterreinen-in-brugge-krijgen-lockers-om-gratis-sportmateriaal/>

zoals een fietsvergoeding, fietsenstalling, douches,... maar ook vanuit Aalst Sport willen we onze rol hier in spelen. Bedrijfsterreinen waar groene zones aanwezig zijn en waar er ruimte is om te bewegen, hebben een positieve impact op het beweeggedrag van de werknemers³³. De aanwezigheid van een groene zone, een bedrijfslooproute of beweegtoestellen op het bedrijventerrein kan ertoe leiden dat werknemers vaker tijdens hun pauzes bewegen en sporten op het werk. We willen hiervoor samenwerkingen opstarten met de Aalsterse bedrijven, enerzijds om de werkomgeving actiever in te richten en anderzijds door het sport op het werk aanbod uit te breiden naar verschillende bedrijven zodat de werknemers in groep en aan een voordeliger tarief kunnen sporten, voor, tijdens of na de uren. Ook de bedrijven zelf hebben er baat bij om in te zetten op een actievere levensstijl van hun werknemers. Werknemers met een actieve en gezonde levensstijl hebben minder kans op een fysieke beperking en een mogelijke uitval. Gemiddeld treedt de fysieke beperking pas 5 à 7 jaar later op bij werknemers met een actieve levensstijl. Ook het aantal ongezonde levensjaren op het einde van het leven is beduidend lager. Werknemers met een passieve levensstijl vallen veel sneller uit met ziekte of een arbeidsbeperking en zijn sneller genoodzaakt om de gewerkte uren af te bouwen. Bedrijven verliezen zo een belangrijke bron aan arbeidskrachten. Inzetten op een gezonde en actieve levensstijl bij de werknemers levert op termijn dus heel wat voordelen op, zowel voor de werknemer als de werkgever.

Uit de sport- en beweegscans afgenomen door de Vlaamse Overheid bij 45.000 werknemers uit 410 bedrijven blijkt dat de intentie om meer te sporten is gestegen van 74 procent in 2020 naar 84 procent in 2023. Het merendeel van de werknemers geven aan dat ze op hun werk bij voorkeur tijdens hun middagpauze willen sporten. Daar liggen dus nog heel wat kansen om mensen aan het sporten te krijgen door in te zetten op sport op het werk.

Met de stad Aalst willen we hierin ook het goede voorbeeld geven. De doelstelling van het lokaal overheidsbedrijf Aalst is om te investeren in de fysieke gezondheid van hun werknemers. Wie regelmatig beweegt, is alerter, productiever en stressbestendiger. Bovendien zorgt sporten samen met de collega's ervoor dat de teamgeest binnen het team sterk groeit. Maar soms is het gewoon moeilijk om elke keer weer die sportkleden aan te trekken en te gaan sporten. Daarom zou het aanbieden van gratis sporttijd tijdens de werkuren een extra stimulans zijn om mensen aan het bewegen te brengen.

Om aan deze doelstellingen te voldoen werden in het verleden al stappen gezet om een gevarieerd aanbod te creëren voor alle medewerkers LOA. Het huidige aanbod bestaat uit:

- Gratis sportzwemmen in Aquatopia (gelimiteerd op 52 beurten per jaar)
- Deelname aan de sportdag regio Zuid – Oost Vlaanderen
- Gratis gebruik maken van de eigen indoor en outdoor sportaccommodaties tijdens de daluren werkuren
- Deelname aan lessenreeksen georganiseerd door de stad i.s.m. de Aalsterse verenigingen aan sterk verminderd tarief
- Deelname aan events (Vredesloop Aalst)
- Korting op fitnessabonnementen bij Gym Plus Schotte

---

³³ Hendriksen, I.J.M., Middelkoop, M. van, Bervaes, J.C.A.M., & TNO (2003). Wandelen tijdens de lunch. Hoofddorp: TNO.

In de toekomst willen we dit nog verder uitbreiden. Door het uitvoeren van een gericht onderzoek a.d.h.v. een enquête en het oprichten van een werkgroep willen we de voeling met de werkvloer behouden en optimaal inspelen op de behoeftes van onze werknemers. We zorgen voor een professioneel kader waarin onze toekomstige lessenreeksen worden georganiseerd zoals laagdrempelige middagsport: het aanbieden van groepsfitnesslessen tijdens de middagpauze, zoals yoga, pilates, of korte intensieve workouts. Deze zijn toegankelijk voor alle niveaus. Daarnaast willen we verder inzetten op sportcompetities om mensen te motiveren.

We richten sportcompetities in voor verschillende sporttakken zowel intern als extern. Voortbouwend daarbij denken we ook aan Fitness challenges: het opstellen van fitnessuitdagingen waarbij we interne competities oprichten tussen de verschillende diensten. De nieuwe technologieën laten ook toe om digitale sportuitdagingen uit te werken: door gebruik te maken van technologie kunnen we virtuele sportuitdagingen aanbieden, zoals fitness-apps, virtuele lessenreeksen.

Actie 61

• *We stimuleren Aalsterse bedrijven om te participeren in een sport- en beweegvriendelijke omgeving op de industrie- en KMOterreinen in Aalst*

Actie 62

• *Het uitbreiden van het 'sport op het werk' aanbod naar minstens 5 Aalsterse bedrijven*

Actie 63

• *Het sport op het werk aanbod uitbreiden met verschillende sporten*

Actie 64

• *Het label sportbedrijf wordt behaald door minstens 5 Aalsterse bedrijven*

Actie 65

• *met het LOA wordt het label sportbedrijf gerealiseerd in 2025*

Hoofddoelstelling 4: We zetten Aalst op de kaart als sportstad door middel van een veelzijdige, duurzame en kwaliteitsvolle sportinfrastructuur

Om Aalst op de kaart te zetten als sportstad is er nood aan een gedragen infrastructuurbeleid met gerichte doelstellingen. Het infrastructuurbeleid moet gericht zijn op maat van de burgers en sportverenigingen met oog voor diversiteit van de infrastructuur. Enerzijds is er nood aan sportspecifieke infrastructuur op maat van de specifieke sporttakken zodat deze in de beste omstandigheden kunnen trainen en wedstrijden spelen. Anderzijds is er ook nood aan multifunctionele infrastructuur waarbij er binnen en/of buitenruimtes zijn die voor verschillende functies en sporten kunnen gebruikt worden. Om ruimtes optimaal te benutten moet er steeds gekeken worden hoe er aan functiedelen kan gedaan worden met andere domeinen. Sportinfrastructuur in de scholen optimaler benutten na de schooluren kan ook helpen om het tekort aan sportvloeroppervlakte op te vangen. De beschikbare ruimte in de stad wordt immers steeds schaarser.

Dit wil niet zeggen dat er geen plek meer is voor nieuwbouw in het infrastructuurbeleid. Nieuwbouw blijft immers nodig om aan nieuwe tendensen en sporttakken die aan populariteit blijven winnen te beantwoorden evenals om de bevolkingsgroei op te vangen en sportverenigingen in staat te stellen om te blijven groeien. Naast nieuwbouw is renovatie en verduurzaming de tweede pijler van een goed sportinfrastructuurbeleid. Bestaande locaties kunnen door gerichte renovaties up-to-date blijven met de actuele noden en tegelijkertijd bijdragen aan de verduurzaming van het patrimonium. Bij renovaties moet er steeds gekeken worden hoe de bestaande ruimtes functioneler en multi-inzetbaar kunnen gemaakt worden. Verder kunnen trends zoals exergaming en digitale sportplatformen (Strava, Zwift,...) ook een rol spelen in het omgaan met de schaarser wordende ruimte.

Met de realisatie van Sportcentrum Schotte in 2018, de renovatie en uitbreiding van sporthal De Voorstad in 2021 de realisatie van zwemcomplex Aquatopia in 2022 en de herinrichting van Sportcentrum Osbroek in 2023 zette Aalst een inhaalbeweging in richting andere centrumsteden op vlak van sportinfrastructuur. Toch beschikken we in Aalst in vergelijking met andere centrumsteden nog steeds over minder sportinfrastructuur. Uit de vrijetijdsmonitor³⁴ van Vlaanderen blijkt dat er per 1000 inwoners in Aalst 1,65 openluchtsportvelden³⁵ zijn, in de centrumsteden is dit gemiddeld 1,8 openluchtsportvelden per 1000 inwoners. Wat binnensportaccommodatie³⁶ betreft, zijn er in Aalst 1,04 binnensportaccommodaties per 1000 inwoners, in de centrumsteden zijn er gemiddeld 1,2 binnensportaccommodaties per 1000 inwoners. Ondanks de inhaalbeweging beschikken we dus in vergelijking met de centrumsteden nog steeds over minder sportaccommodaties dan de meeste andere centrumsteden.

Met een doordacht infrastructuurbeleid willen we de volgende zaken bereiken:

- Het aanbieden van een gevarieerde kwaliteitsvolle sportinfrastructuur die beantwoordt aan de vraag van de sportende Aalstenaar. Aalst moet als SPORTSTAD op de kaart worden gezet en uitgespeeld;

³⁴ <https://www.vlaanderen.be/vrijetijdsmonitor/nl/rapporten/infrastructuur/sportinfrastructuur>

³⁵ Dit gaat van kunstgrasvelden tot sportpleintjes. Zowel publieke als private accommodatie

³⁶ De indicator telt alle binnensportaccommodatie: Sportlokalen, Sporthallen, Sportcentrums, tennishallen, fitnesscentra. Zowel publieke als private accommodatie

- Sportcentra blinken uit in ‘operationele excellentie’ door een kwaliteitsvolle infrastructuur, klantvriendelijk personeel en sterk leiderschap;
- Een participatief infrastructuurbeleid als unieke meerwaarde voor de sportende Aalstenaar;
- Digitalisering en automatisering van de werking en communicatie van de sportcentra zorgen voor een dynamische en vernieuwde sportbeleving in Aalst.

4.1. De bestaande infrastructuur wordt waar nodig duurzaam gerenoveerd en ingezet op innovatie

Bij een goed infrastructuurbeleid hoort niet enkel het voorzien van nieuwe sportaccommodaties maar ook het in goede staat houden van de huidige sportaccommodaties. Renovaties zijn van belang om kwalitatieve sportfaciliteiten te blijven voorzien voor de Aalsterse sporters. Er zijn verschillende redenen om in te zetten op renovatie van de bestaande sportinfrastructuur:

- Veiligheid en conformiteit: Oude sporthallen kunnen mogelijk niet meer voldoen aan de huidige veiligheidsnormen en bouwvoorschriften. Renovaties kunnen nodig zijn om ervoor te zorgen dat de faciliteit veilig is voor gebruikers en voldoet aan de wettelijke normen.
- Functionaliteit: Verouderde sporthallen voldoen soms niet langer aan de behoeften van moderne sportbeoefenaars. Renovaties kunnen worden uitgevoerd om de functionaliteit van de ruimte te verbeteren, bijvoorbeeld door het toevoegen van moderne sportfaciliteiten, het aanpassen van lay-outs, het upgraden van voorzieningen of om in te zetten op multifunctioneel gebruik.
- Energie-efficiëntie: Renovaties kunnen gericht zijn op het verbeteren van de energie-efficiëntie van een sporthal. Het installeren van energiezuinige verlichting, isolatie en verwarmings- en koelsystemen kan niet alleen de operationele kosten verlagen, maar ook de ecologische voetafdruk verminderen.
- Technologische upgrades: Om te voldoen aan de eisen van moderne sportbeoefening, kunnen sporthallen worden gerenoveerd met de integratie van geavanceerde technologieën.

Enkele sporthallen in Aalst zijn na jaren van veelvuldig gebruik aan renovatie toe. Sportcentrum Ten Rozen werd gebouwd in 1975 en Sporthal Denderdal zag in 1977 het levenslicht. Sportcentrum Faluintjes werd gebouwd in 1993. Deze sporthallen hebben nood aan een duurzame renovatie zodat sporten op een kwalitatieve manier mogelijk blijft. Ook de outdoor sites in het eigen beheer zijn toe aan een grondige renovatie.

Sporthal Ten Rozen onderging in de vorige legislatuur een energetische renovatie, de dakisolatie werd aangepakt en er werd een LED verlichting gerealiseerd. Ook de sportvloer kreeg een nieuwe toplaag. De buitenkleedkamers, de stookplaats en het voetbalterrein zijn aan een zeer grondige renovatie toe.

De dakstructuur van Sporthal Faluintjes werd in de vorige legislatuur geïsoleerd, we dienen in te zetten op een geautomatiseerde LED verlichting, een aangepaste stookplaats en waar mogelijk een uitbreiding van de sportvloeroppervlakte. Zo is de huidige polyvalente zaal op het eerste verdiep onderbenut door de constructie van het dak.

Voor sportcentrum Denderdal staan er reeds renovatieplannen op de agenda. Denderdal wordt op een multifunctionele manier gerenoveerd waarbij er oog is voor functiedelen. De bibliotheek van Erembodegem, de kleuterschool en de toneelzaal krijgen ook een plek in het complex. Door functies te clusteren is er een zeer goede kruisbestuiving mogelijk om meer mensen aan te zetten tot beweging. De vrijgekomen ruimtes in de deelgemeenten kunnen op deze manier een andere publieke functie krijgen of kunnen vermarkt worden.

Voor Sportcentrum Beukenhof zien we ook noodzaak voor een renovatie en herontwikkeling (zie punt 4.3).

Sportcentrum Zandberg kende zijn start in 1950 en is in de loop der jaren uitgebreid met natuurgrasvelden en een kunstgrasveld voetbal, er werd een gebouw gerealiseerd met kleedkamers, douches een cafetaria en kantoorruimte. Er dringt zich voor deze openluchtsportcluster een nieuwe visie op.

Bij de renovaties houden we best rekening met het energieverbruik. De sportinfrastructuur is goed voor 10% van het totaal gemeentelijk energieverbruik. Investeringen in duurzame sportaccommodatie betalen zich op termijn terug door een gedaalde energiekost.

We willen Aalst op de kaart zetten als trendsetter op vlak van sportinfrastructuur. Zowel met sportcentra die 'state of the art' zijn in hun soort evenals diverse sportinfrastructuur voor iedereen. Op dit moment geeft 81,9% aan tevreden te zijn over de sportinfrastructuur in Aalst. In vergelijking met andere centrumsteden scoren we hier bovengemiddeld (gemiddeld geeft 78% van de inwoners uit de centrumsteden aan tevreden te zijn over de sportinfrastructuur). We willen dit cijfer in de toekomst nog verder optrekken zodat 85% van de inwoners tevreden is over de sportinfrastructuur. Duurzame en technologische renovaties van de bestaande sportinfrastructuur dragen hier sterk aan bij.

Actie 66

• We verhogen de tevredenheidsscore in de stadsmonitor over de sportinfrastructuur naar 85% tegen 2040

Actie 67

• De reeds bestaande infrastructuur wordt behouden en geoptimaliseerd

Actie 68

• Sportcentrum Faluintjes wordt op een duurzame manier gerenoveerd waarbij het energieverbruik teruggedrongen wordt

Actie 69

• Sporthal Ten Rozen wordt op een duurzame manier gerenoveerd waarbij het energieverbruik teruggedrongen wordt

Actie 70

• Op de site Denderdal worden de sportmogelijkheden in- en outdoor uitgebreid en realiseren we faciliteiten voor onderwijs, bibliotheek en podiumkunsten

Actie 71

• We voeren een studie uit naar de site zandberg om de sportinfrastructuur en randvoorwaarden te optimaliseren

4.2. We ondersteunen en initiëren initiatieven van partners door samenwerkingen aan te gaan

Voor de uitbouw van een diverse sportinfrastructuur kijken we niet enkel naar sportinfrastructuur die we zelf bouwen en/of exploiteren maar ook naar partnerschappen om sportinfrastructuur aan te bieden. In de eerste plaats zijn er clubs die zelf investeringen kunnen doen in sportinfrastructuur. Door middel van infrastructuursubsidies ondersteunen we clubs bij de uitbouw of renovatie van hun eigen infrastructuur. We willen hier maximaal op blijven inzetten zodat clubs de nodige investeringen kunnen blijven doen en over een aan hun noden aangepaste infrastructuur kunnen beschikken.

Een tweede manier waarop we de infrastructurele mogelijkheden in Aalst willen uitbreiden is door in te zetten op samenwerkingen met private spelers. Private spelers die geïnteresseerd zijn voor het uitbaten, bouwen of renoveren van sportinfrastructuur kunnen op steun rekenen. Aalst Sport kan

hierin optreden als ondersteunende partner. We voorzien subsidies zodat de kost voor de investering voor de private aanbieder verminderd, evenals ondersteuning bij het zoeken van een geschikte locatie of het uitwerken van het aanbod. Zo zijn er op dit moment twee soorten sportinfrastructuur waar er nood aan is in Aalst en die we graag door een private partner willen laten ontwikkelen met ondersteuning van Aalst Sport.

Het eerste is een klimzaal/boulderzaal waar klimsporters terecht kunnen. Bouldersport is de voorbije jaren sterk in opmars. Ook uit de enquêtes afgenomen bij de Aalsterse burger blijkt dat er vraag is naar een boulderzaal. Momenteel kunnen klimsporters enkel terecht in Tragel Sport waar een (kleine) klimzaal ter beschikking is. Veel klimmers wijken echter uit naar Gent omdat de klimzaal in Tragel Sport te klein is. We gaan opzoek naar een private partner die in Aalst een klim en boulderzaal wil uitbaten. Deze zaal moet nog gerealiseerd worden. Dit kan in een reeds bestaande ruimte of bij het ontwikkelen van een nieuwe ruimte.

Een andere sportinfrastructuur die we graag samen met private partners willen realiseren is een overdekte tennis en padelruimte. Momenteel zijn er heel wat buitenpleinen waar er tennis of padel kan beoefend worden. Bij koud of nat weer zijn deze pleinen minder geschikt om te bespelen gezien deze outdoor zijn. Indoorterreinen kunnen zeker in de wintermaanden een sterke aantrekkingskracht hebben. We pogen dit te realiseren in samenwerking met een reeds bestaande tennisclub die hun aanbod wil uitbaten met indoorterreinen of met een nieuwe partner. Ook het squashaanbod in Aalst is nog te beperkt voor de vraag. Sportcentrum De Schreef heeft op dit moment 4 squashcourts, badmintonterreinen en een fitnesszone maar dit aanbod zou in 2024 verdwijnen. Om hier op in te spelen is het noodzakelijk dat we opzoek gaan naar een andere private partner die het wegvallen van dit aanbod kan opvangen en waar mensen terecht kunnen voor squash te spelen.

Actie 72

• We zoeken en ondersteunen een private partner voor het realiseren van een klim- en boulderzaal

Actie 73

• We zoeken en ondersteunen een private partner voor het realiseren van overdekte squash, tennis- en padelreinen.

Actie 74

• We blijven zoeken naar private partners en opportuniteiten om bijkomende sportinfrastructuur te creëren in Aalst

4.3. We herontwikkelen de site Beukenhof om aan de noden van de gebruikers te voldoen en het gebruik van de site te optimaliseren

Op sportcentrum Beukenhof wordt er al gesport sinds de realisatie van het natuurgrasveld voetbal in 1960, de tennis- en petanqueinfrastructuur dateert respectievelijk van 1967 en 1970. In 2023 werden kunstgrasvelden aangelegd, echter de randaccommodatie is dringend aan een clustering en energetische vernieuwing toe. We zouden de site Beukenhof willen herontwikkelen en meer inzetten op clustering. Momenteel zijn er in Aalst 3 petanqueclubs. Deze spelen verspreid over sportcentrum Beukenhof en op het domein Ter Linden. De petanqueinfrastructuur is dringend aan renovatie toe en voldoet niet meer aan de noden van de gebruikers. We willen de petanqueclubs centraliseren op sportcentrum Beukenhof waar een nieuw indoor petanquecomplex gerealiseerd wordt daar alle petanqueclubs terecht zouden kunnen. Om geld vrij te maken voor dit project, beogen we om het aanbod op Ter Linden te verkopen.

We hebben bij de herontwikkeling van sportcentrum Beukenhof oog voor multifunctioneel gebruik. Op de nieuwe site zou ook kinderopvang en speelpleinwerking gerealiseerd kunnen worden. Tevens dienen de cafetaria-, kleed- en doucheruimtes van de verschillende gebruikers op de site gecentraliseerd te worden in gebouw.

Actie 75

• *Er wordt 1 centraal en multifunctioneel gebouw voor alle gebruikers van de site, mét indoor petanquetereinen gerealiseerd waar alle petanqueclubs kunnen ondergebracht worden op sportsite Beukenhof*

Actie 76

• *Aanbod op ter linden verkopen*

Actie 77

• *Kinderopvang/speelpleinwerking realiseren op site voor multifunctioneel ruimtegebruik*

4.4. We zetten in op de realisatie van een urban sports zone.

Urban sports zijn de laatste jaren sterk in opmars. Urban sports is de verzamelnaam voor een breed scala aan sport- en bewegingsactiviteiten die vaak in de openbare ruimte plaatsvinden en nauw verbonden zijn met stedelijke omgevingen. Deze activiteiten zijn meestal gericht op zelfexpressie en creativiteit. Urban sports hebben de neiging om minder gestructureerd te zijn dan traditionele sporten. De bekendste voorbeelden zijn skateboarding, BMX, 3X3 basketball en freerunning.

De populariteit van urban sports ging nog een stapje hoger sinds de toevoeging van verschillende urban sports zoals skateboarden en 3x3 op de Olympische Spelen. Met de Olympische Spelen in Parijs in het vooruitzicht zullen Belgische urban sporters zoals Lore Bruggeman en de 3x3 Belgian Lions extra in de spotlights komen en zorgen voor een extra impuls van het aantal kinderen dat een urban sport wil beoefenen. We zien overal de aandacht voor urban Sports toenemen. Zo organiseerde Leuven in 2023 het WK breaking dat heel wat volk en belangstelling lokte. Er werd in Leuven ook een Urban Sport Park geopend, een multifunctioneel sport- en vrijetijdspark. Aalst kan op dit vlak niet achterblijven. Het is nodig om ook in te zetten op de groeiende trend van urban sports.

We zien dit project ook breder dan puur het sportieve. De urban trend zet zich ook door op vlak van cultuur en jeugdbeleid. We zien kansen in samenwerkingen met andere vrije tijdsdiensten om een urban ruimte of urban zone te creëren waar urban sports kunnen beoefend worden maar ook ruimte is voor andere urban trends in de muziek en kunstwereld zoals hip-hop, breakdance, street art en graffiti. Het moet een plek worden waar jongeren naartoe kunnen gaan en deel kunnen nemen aan verschillende activiteiten.

In de stad willen we op verschillende plekken toegankelijke en veilige stedelijke sportfaciliteiten voorzien, zoals skateparken, freerunningzones, street workout-locaties en BMX-parcours. Op dit moment hebben we reeds een skatepark in sportcentrum Osbroek waar de skateboarders terecht kunnen. Voor de toekomst kijken we nog naar andere locaties om urban sport zones te creëren. Aan Sportcentrum Denderdal willen we inzetten op de realisatie van een pumptrack. Een pumptrack is een kruising tussen BMX-baan en een skatepark met bulten en krombochten, die elkaar ritmisch opvolgen waar men met crossfietsen (BMX), mountainbikes, stuntstepjes, loopfietsen, inline skates, longboards en skateboards terecht kan.

Actie 78

• In samenwerking met dienst Jeugd en cultuur gaan we voor de realisatie van een urban ruimte waar verschillende urban sports kunnen beoefend worden

Actie 79

• We voorzien verlichting op het skateterrein in Sportcentrum Osbroek om skaten een hele dag mogelijk te maken

Actie 80

• We ondersteunen (lokale) evenementen en wedstrijden die urban sports promoten. Dit kan variëren van skateboardwedstrijden en BMX-shows tot freerunning-demonstraties of 3x3 tornooien. Evenementen bieden een platform voor gemeenschapsopbouw en kunnen de populariteit van urban sports vergroten

Actie 81

• Aan sportcentrum Denderdal renoveren we het bikepark en maken de oevers van de Dender meer bereikbaar

4.5. We breiden de buitensportinfrastructuur uit met oog voor trends in het sportlandschap

Om tegemoet te komen aan de evoluerende behoeften en interesses van sporters willen we de buitensportinfrastructuur uitbreiden. We hebben hierbij oog voor de blinde vlekken in ons sportaanbod alsook voor de nieuwe trends in het sportlandschap om een zo divers mogelijk sportmix mogelijk te maken op de buitensportinfrastructuur.

Een van de zaken is de realisatie van een pumptrack op de site van sportcentrum Denderdal (zie boven, punt 4.4). Aan Sportcentrum Denderdal gaan we ook voor de realisatie van een openluchtzwemzone en openluchtzwemstrook (zie punt 1.10).

We zien ook een noodzaak aan een nieuwe buitensportcluster gelijkaardig aan sportcentrum Osbroek. Door het verdwijnen van enkele buitensportvelden en de slechte staat van sommige grasvelden botsen we nu al vaak op onze maximumcapaciteit wat buitensportvelden betreft.

Gezien de algemene slechte toestand van infrastructuur van lokale voetbalclubs en de vaststelling dat in 2020 de terreinen aan de rechterkant van de Frans Blanckaertdreef in Sportcentrum Osbroek zijn verloren gegaan ten voordele van natuur alsook dat het terrein van SK Aalst zal verkocht worden, zijn er bijkomende buitensportvelden nodig. We zien hiervoor een buitensportcluster met centraal een cafétaria & kleedruimtes en aan beide kanten ruimte voor 2 voetbalterreinen. Dat zou dan aan de ene kant gaan om kunstgrasvelden, aan de andere kant om natuurgrasvelden om sporten als rugby en cricket ook mogelijk te maken. De vraag naar een reglementair rugbyveld wordt al enkele jaren gesteld door de rugbyclub in Aalst. Ook vanuit de burgers kwam de vraag³⁷ naar een rugbyveld naar boven. Vanuit de sportgemeenschap werd ook de vraag gesteld om een locatie te voorzien waar cricket kan gespeeld worden. Cricket is een van de snelst groeiende sporten ter wereld en lijkt klaar om een definitieve doorbraak te maken in het sportlandschap van België.

³⁷ Enquête uitgevoerd bij de Aalsterse burgers door Aalst Sport

Voor onze buitensportterreinen kijken we ook naar modulaire ontwerpen. Door modulaire ontwerpen voor sportfaciliteiten te implementeren, kunnen ze worden aangepast aan verschillende activiteiten en doelgroepen. Dit stelt ons in staat om flexibel in te spelen op opkomende sporttrends zonder ingrijpende wijzigingen aan te brengen in de bestaande infrastructuur.

Actie 82

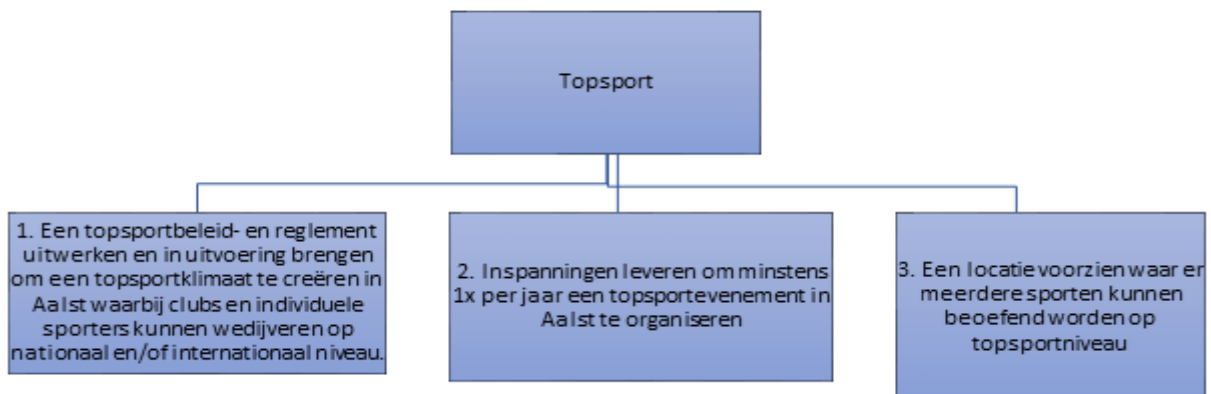
- *De realisatie van buitensport aan sportcentrum Denderdal (zwemzone, voetbalveld en pumptrack)*

Actie 83

- *De realisatie van een nieuwe buitensportcluster in Aalst*

Hoofddoelstelling 5: We realiseren in Aalst een ambitieus topsportbeleid

Een topsportbeleid is noodzakelijk om de noden van topsporters en topsportverenigingen op gepaste wijze te kunnen ondersteunen. Met een topsportbeleid proberen we om samen met de erkende topsportambassadeurs meer mensen aan het sporten te krijgen. Dit gebeurt door een voorbeeldfunctie te creëren voor jonge kinderen, mensen warm te maken om zelf de sport te beoefenen en te laten kennis maken met hoe sporten op topniveau eruitziet. Naast dit aspect van sportpromotie zorgt topsport ook voor de uitstraling van de stad. Het is een middel om aan citymarketing te doen en biedt ook ontspanning en vertier voor de Aalsterse inwoners. Het topsportbeleid is gebaseerd op 3 pijlers: een topsportreglement met gepaste ondersteuning voor topsporters, een topsportlocatie waar sporten kunnen beoefend worden op topsportniveau en het organiseren van topsportevenementen.

5.1. Er wordt een topsportbeleid- en reglement opgemaakt en in uitvoering gebracht om een topsportklimaat te creëren in Aalst waarbij clubs en individuele sporters kunnen wedijveren op nationaal en/of internationaal niveau.

Aalst Sport wil een ambitieus topsportbeleid voeren waarbij voor clubs en individuele sporters een duidelijk kader wordt geschetst over het Aalsterse topsportstatuut. Sporters krijgen duidelijkheid aan welke voorwaarden ze moeten voldoen, op welke ondersteuning ze kunnen rekenen en wat er van hen verwacht wordt.

We zien 4 categorieën van topsport. We maken een onderscheid tussen ploegsport en individuele sporters en tussen profsport en niet-profsport. Bij profsport is het uitvoeren van de sport ook het hoofdberoep. Dit geldt zowel voor het reguliere sportcircuit als het G-sport circuit.

Afhankelijk van welke categorie verschilt de ondersteuning die ze ontvangen.

1. Topsportverenigingen met profsporters: Hebben voornamelijk infrastructurele noden (de nood aan topsportinfrastructuur om sport te beoefenen) en nood aan ondersteuning vanuit de stad. De stad is een partner in de zoektocht naar topsportinfrastructuur. De stad faciliteert in het realiseren van 1 topsportlocatie waar verschillende topsportverenigingen

terecht kunnen voor het spelen van wedstrijden en in een ideaal scenario een locatie waar de topsportverenigingen inkomsten kunnen vergaren uit horeca en toeschouwers (zie verder). Daarnaast kunnen ze rekenen op ondersteuning in de vorm van financiële middelen. Deze ondersteuning is substantiëler dan de gewone werkingssubsidies omdat topsportverenigingen zorgen voor citymarketing en uitstraling (o.a. verwijzingen in nationale of regionale pers).

2. Individuele profsporter: zij worden ondersteund door te zorgen voor waardering/erkenning (marketing van het merk van de individuele sporter, hulp bij het creëren van bekendheid) en beschikbaarheid om te trainen in (top)sportinfrastructuur. Individuele topsporters kunnen na aanvraag gratis gebruik maken van de door SportAG uitgebate sportinfrastructuur om te trainen.
3. Individuele topsporters zonder profstatuut: Zij komen in aanmerking voor dezelfde ondersteuning als de individuele profsporter. Individuele topsporters kunnen na aanvraag gratis gebruik maken van de door SportAG uitgebate sportinfrastructuur om te trainen.
4. Topsportverenigingen zonder profsporters: Vanuit de stad wordt er infrastructuur aangeboden waarin de sport in ideale omstandigheden kan beoefend worden. Daarnaast kunnen ze recht hebben op een extra werkingssubsidies (minder substantieel dan prof topsportverenigingen maar wel een surplus op de werkingssubsidies omdat ze een ploeg hebben in hoogste klasse). Er wordt ook voorzien in promotie door de stad om zo extra bekendheid te creëren (zodat er sponsors en extra leden kunnen aangetrokken worden).

Voorwaarden voor topsporterkenning

Om erkend te worden als Aalsterse topsporter moet de sporter aangesloten zijn bij een Aalsterse sportvereniging of in Aalst woonachtig zijn. Sportverenigingen moeten hun sportactiviteiten uitoefenen op Aalsters grondgebied en Aalst uitdragen in de clubnaam.³⁸

Om in aanmerking te komen voor extra individuele ondersteuning (extra middelen, vervoerskosten,...) gelden er wel striktere voorwaarden. De sporter moet gedomicilieerd zijn in Aalst en aangesloten zijn bij een Aalsterse club.

Sporten die in aanmerking komen zijn sporten die beoefend worden op de Olympische Spelen, wereldspelen, paralympische spelen of Special Olympics. Clubs of individuele sporters moeten hun sport beoefenen op het hoogste niveau. In sporten waar er met reeksen wordt gewerkt, betekent dit het spelen in het hoogste niveau (oftewel 'eerste klasse'). Bij individuele sporten of sporten zonder reeksen wordt het sporttak per sporttak bekeken wat geldt als het hoogste niveau. Dit is onder meer afhankelijk van het totaal aantal sporters die de sport beoefenen. Voor de concrete uitwerking hiervan zal er samengewerkt worden met de afdeling Topsport van Sport Vlaanderen.

Plichten van de topsporter

In ruil voor de extra ondersteuning verbinden de topsportverenigingen en topsporters er zich toe om zich in te zetten in de promotie van de beoefende sport. Interactie met scholen en jeugd is hier onderdeel van (net zoals aanwezigheid op de door Aalst Sport georganiseerde sportpromotionele activiteiten). De topsporters zijn ambassadeurs van sport in de Stad Aalst en zullen zo ook uitgespeeld worden. Topsportverenigingen moeten zich maximaal inzetten om de doorstroom van lokale talenten te bevorderen. Een jeugdwerking op topniveau is hier onderdeel van. Dit sluit echter niet uit dat topsportverenigingen ook moeten inzetten op breedtesport en het recreatieve niveau, zeker bij de jongere leeftijden. Een brede instroom is van groot belang voor een kwalitatieve jeugdwerking. Dit kan gerealiseerd worden door de club zelf maar evengoed door samenwerkingen aan te gaan met andere clubs die meer inzetten op breedtesport.

---

³⁸ Een uitzondering wordt gemaakt voor sportclubs die een sport beoefenen waar we in Aalst niet de geschikte infrastructuur voor hebben. De voorwaarde om de sport in Aalst te beoefenen valt dan weg. Aalst moet wel uitgedragen worden in de clubnaam. Denk bijvoorbeeld aan een wielclub die een piste nodig heeft en hiervoor uitwijkt naar Gent of Affligem voor het beoefenen van hun sport.

Met dit topsportbeleid moet Aalst ambitieus zijn: er moet gestreefd worden om elk jaar 1 ploeg te hebben die strijd om landskampioen te worden of de eindfase van het bekertornooi bereikt. De doelstelling hierachter is om een return te zien in de breedtesport en Aalst op de kaart te plaatsen als sportstad.

We hebben ook oog voor multisportverenigingen en de voordelen daaraan verbonden. Het oprichten van multisportvereniging naar analogie met United Spurs Kortrijk of Feyenoord kan bijdragen tot het professionaliseren van elke (topsport)club. Het delen van ervaring en kennis, het samenwerken rond projecten en het gezamenlijk inzetten van krachten en middelen zonder dat de clubs hun eigenheid verliezen, is een grote stap in de optimalisering en professionalisering van de clubs. De aansprekende prestaties op topsportniveau kunnen Aalstenaars inspireren om zelf ook actief te gaan sporten. Door meerdere sporten te combineren kunnen er ook andere doelgroepen aangesproken worden en laten we kinderen en jongeren kennis maken met een uitgebreid sportief palet.

Actie 84

• *We werken een topsportreglement uit met bijhorende ondersteuning voor topsporters en topsportclubs in Aalst*

5.2. Aalst haalt minstens 1 maal per jaar een topsportevenement naar de stad.

De doelstelling van het organiseren van een topsportevenement gaat verder dan puur het evenementiele. Het doel is om de evenementen als middel te gebruiken om mensen aan te zetten tot sporten en bewegen. Zien sporten doet sporten, is in deze het principe. We stimuleren dit nog verder door verschillende activiteiten op te zetten in aanloop en na afloop van het evenement. De organisatie van het WK wielrennen in Leuven is hiervan een mooi voorbeeld waar een heel voortraject voorafging aan de organisatie van het WK om mensen aan het fietsen en bewegen te krijgen. De bedoeling van een voortraject is om een breed effect te creëren naar alle doelgroepen van de stad: scholen/verenigingen/woonzorgcentra/betere mobiliteit/...

Naast de beoogde effecten op breedtesport heeft het organiseren van topsportevenementen ook op andere vlakken een positieve impact. Sportevenementen zorgen voor citymarketing.

Topsportevenementen zorgen vaak voor persaadacht waardoor Aalst, de sportinfrastructuur en de bezienswaardigheden in beeld komen. Daarnaast is er ook een economische impact. Bezoekers van het sportevenementen zorgen voor extra inkomsten voor de lokale horeca. Zeker bij internationale evenementen heeft dit een positieve impact op de hotelbezetting in de gaststad. Ook de cafés, restaurants en winkel profiteren mee van de bezoekers en toeristen die een sportevenement op been brengt. Het WK wielrennen in Leuven zorgde voor **een boost van 27,4 miljoen euro bruto toegevoegde waarde** in de Vlaamse economie.³⁹

Sportevenementen zorgen naast het sporten en bewegen ook voor beleving, ze kunnen inwoners en bezoekers raken en motiveren. Evenementen waarbij de stad zelf in beeld komt, kunnen toekomstige sporters prikkelen om de eigen stad te ontdekken door te sporten. Ook niet-sporters en ongebonden sporters kunnen bereikt worden door sportevenementen waardoor het ook een sociale rol vervult. Niet-sporters die als toeschouwer naar het sportevenement komen, kunnen door middel van evenementen wel meegenieten van sport en komen zo in aanraking met sport.

Actie 85

• *We organiseren jaarlijks minstens 1 topsportevenement in Aalst*

³⁹ 2 <https://toerismevlaanderen.be/nl/nieuws/wk-wielrennen-vlaanderen-zorgde-voor-economische-boost-van-274-miljoen-euro>

5.3. We voorzien een locatie waar verschillende topsporten kunnen uitgeoefend worden naar de noden van een topsportwedstrijd en die ook voldoet aan voorwaarden om Europese wedstrijden te spelen.

Verschillende Aalsterse verenigingen doen het sportief zeer goed en zijn kunnen groeien door hun kwalitatieve werking en de optimalisering van de Aalsterse sportinfrastructuur. In sportcentrum Schotte, dat geschikt is om in het dalseizoen sportevenementen te faciliteren, kent onze volleybalambassadeur Lindemans Aalst zijn uitvalsbasis. De professionals haspelen er hun trainingen- en thuiswedstrijden af. De trainingen worden georganiseerd op momenten dat er geen of weinig bezetting is, het zijn vooral de wedstrijden en de daaraan gekoppelde voorwaarden die het moeilijk maken de reguliere sportverenigingen op structurele basis een plaats te geven in Schotte. Het Forum, de thuishaven van onze basketbaltrots Okapi, kent ook zijn beperkingen en is stilaan aan het einde van de levensduur. Er is dus nood aan een topsportlocatie waar verschillende topsportverenigingen zich verder kunnen ontplooiën en de breedtesport opnieuw volop alle kansen krijgt in de reguliere sportcentra. In onze visie gaan topsport, culturele- en evenementiële activiteiten hand in hand. Gezien onze centra geschikt zijn om aan topsport te doen, kan men tijdens de daluren blijven trainen in de Aalsterse sportinfrastructuur, de wedstrijden kunnen dan georganiseerd worden in de evenemententempel.

De te realiseren evenementenhal kan op deze manier meer rendabel gemaakt worden door structureel maar beperkt in aantal keer ingezet te worden voor topsport.

Actie 86

• We voorzien in een locatie waar verschillende topsporten kunnen uitgeoefend worden

Hoofddoelstelling 6: We zetten gericht in op een inclusief sportbeleid om de sportparticipatie te verhogen van doelgroepen met verminderde sport- en beweegkansen

Via de stadsmonitor data van 2023 krijgen we beter zicht op de sportparticipatie bij bepaalde subgroepen. We kunnen opsplitsen naar leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en inkomensniveau. Op basis van die data kunnen we doelgroepen bepalen (de groepen die op dit moment nog de laagste sportparticipatie hebben).

Kansengroepen bereiken en aanzetten tot sport is een belangrijk onderdeel van het sportbeleidsplan. Een specifiek sport- en beweegbeleid is immers noodzakelijk om mensen die verminderde sport- en beweegkansen hebben of drempels ervaren toch te activeren. We willen acties ondernemen om sportdeelname in de hand te werken en deelnamekansen in sport gelijk te schalen. Verder kan er ook gericht toegeleid worden naar sport of sport tot bij de kansengroepen gebracht worden. In sommige gevallen moet ook het aanbod aangepast worden aan de noden van de doelgroep. Zo kan er inclusie in sport bereikt worden.

Artikel 24 in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens stelt het volgende: “Eenieder heeft recht op rust en op eigen vrije tijd”. Elke persoon moet de kans hebben om te kunnen sporten en bewegen, zowel vanuit gezondheidsredenen als voor ontspanningsredenen. Met Aalst Sport willen we hier op inzetten en met een inclusief sportbeleid ervoor zorgen dat de sportparticipatie verhoogt van doelgroepen die momenteel verminderde sport- en beweegkansen hebben. De minder hoge sportparticipatiegraad van deze groepen is te wijten aan de participatiedrempels die er bestaan om deel te nemen aan het sporten. Denk daarbij aan verminderde mobiliteit, te hoge kostprijs, onvoldoende geschikt aanbod,... Het sportbeleid probeert drempelverlagend te werken zodat zoveel mogelijk mensen uit deze groepen de stap kunnen en willen zetten naar meer sport- en beweegervaringen.

Met deze hoofddoelstelling richten we ons op een aantal doelgroepen waarvan geweten is dat ze verminderde sport- en beweegkansen hebben. De sportparticipatiegraad van deze groepen is lager dan voor de gemiddelde Vlaming. We definieerden deze groepen op basis van het onderzoek van Scheerder en Thibaut⁴⁰ naar de sportparticipatie in Vlaanderen en via de data van de stadsmonitor naar sportparticipatie. Scheerder en Thibaut concludeerden in hun onderzoek dat de verschillen in sportparticipatie naar leeftijd, geslacht en sociale achtergrond de voorbije decennia wel afgenomen zijn maar nog steeds bestaan. Ouderen, mensen met lage inkomens of laagopgeleiden (lage sociale economische positie), anderstaligen, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een laag sportkapitaal (de groep van mensen die laag scoort op deelname aan sport tijdens de adolescentie) en mensen met een fysieke en/of mentale beperking hebben een grotere kans om minder aan sport te doen. We zetten dan ook extra in om enerzijds mensen uit deze groepen versterkt aan te zetten tot sporten en bewegen en anderzijds om de bestaande drempels voor sportdeelname weg te nemen.

6.1. Voor 2028 is de sportparticipatie bij alle doelgroepen in Aalst in kaart gebracht.

Data en gegevens over de sportparticipatie van de inwoners van Aalst zijn enorm belangrijk om een datagedreven sportbeleid te voeren. Dankzij de stadsmonitor krijgen we al een eerste zicht op de sportparticipatiegraad van de inwoners. De data van de stadsmonitor laat ook toe om dieper te gaan

⁴⁰ Vlaanderen sportland : sportparticipatie doorheen de tijd, 2023

kijken naar de sportparticipatiegraad bij bepaalde doelgroepen. We kunnen uitsplitsen naar leeftijd, geslacht, afkomst, inkomensniveau, opleidingsniveau en woonplaats (deelgemeente). We willen nog beter zicht krijgen op de sportactiviteiten van de Aalsterse inwoner en ook een vergelijking kunnen maken met andere centrumsteden en het Vlaamse gemiddelde. De onderzoeksgroep Fysieke Activiteit, Sport & Gezondheid van de KU Leuven voerde reeds diepte-analyses uit op de sportparticipatie in andere centrumsteden (waaronder Brugge). De bedoeling is om een gelijkaardige studie voor Aalst te laten uitvoeren zodat we een gedetailleerder zicht krijgen op welke groepen er op dit moment nog te weinig sporten en bewegen, welke groepen de laatste jaren een stijging hebben gekend in de sportparticipatiegraad (welk beleid had effect) en welke groepen de sportparticipatiegraad zagen dalen (aan welke groepen werd te weinig aandacht besteed). Met de resultaten van deze studie kan Aalst sport beter onderbouwde adviezen aan het beleid voorleggen.

Bijkomend willen we ook andere databronnen aanboren om het sport- en beweeggedrag van de Aalstenaar in kaart te brengen. Door de 'stravaïsering' van de maatschappij wordt het sportgedrag van heel wat mensen gemonitord via apps en smartwatches. Programma's als Strava beschikken over een schat van informatie over wie sport, wanneer er gesport wordt en vooral waar er gesport wordt. Voor lokale besturen kan dit heel waardevolle informatie opleveren. Op dit moment is die data echter nog niet publiek toegankelijk. We onderzoeken hoe we hier in de toekomst wel mee aan de slag kunnen gaan.

Actie 87

• *We laten een diepte-analyse uitvoeren naar het sportgedrag van de Aalstenaar door een Vlaamse onderzoeksinstituting*

Actie 88

• *We onderzoeken bijkomende databronnen om het sport- en beweeggedrag van de Aalstenaar beter in kaart te brengen*

6.2. Het aan het bewegen brengen en houden van 55+ ers wordt tegen 2040 geoptimaliseerd

Gezond en actief ouder worden blijft van groot belang. Sport en beweging op latere leeftijd kunnen veel gezondheidsproblemen verhelpen en de levenskwaliteit verbeteren. De groep ouderen van vandaag is zeer divers. Er zijn ouderen die nog werken en nog elke dag actief zijn. Daarnaast zijn er ouderen die reeds op pensioen zijn en nog zeer fit zijn en actief blijven. Andere vallen nog voor de pensioensleeftijd uit met chronische aandoeningen, of zijn net op pensioen en zijn reeds hulpbehoevend,...De groep ouderen omvat verschillende generaties die ook elk een andere sportgeschiedenis hebben. De huidige 80+er heeft wellicht weinig gesport in de jeugdijaren, maar veel van de huidige 55+ hebben wel een sport(club)verleden. Toch is er een éézijdige beeldvorming van ouderen: hulpbehoevend, niet mee met de tijd, wonend in een woonzorgcentrum, of in de sportsector het cliché van de 'okra-sporter op de elektrische fiets'. Het is dus een uitdaging om met deze diverse doelgroep om te gaan. Het wordt dan ook meer en meer duidelijk dat we niet alle ouderen kunnen vatten in één 'seniorenportaanbod'. Het wordt de uitdaging om een sportaanbod te voorzien waar iedereen zijn gading in vindt en waarbij de leeftijd niet steeds hoeft benadrukt te worden. Elke oudere is verschillend en leeftijd is niet altijd de meest bepalende factor voor welke sportintensiteit een oudere nog aankan. Leeftijd is niet altijd een correcte voorspeller van de conditie. Een fitte actieve oudere zal zich dikwijls niet aangesproken voelen door het huidige seniorenportaanbod overdag, maar zal eerder aangetrokken worden door padel, wielrennen, enz. Als Aalst Sport zijn we ons hiervan bewust en we kijken dan ook verder dan het seniorenportaanbod overdag om ouderen aan het sporten en bewegen te houden. We willen het sportaanbod voor senioren labelen aan de hand van de mate van intensiteit in plaats van de leeftijd. De leeftijd zegt

vaak weinig over hoe fit iemand nog is. Door met kleurencodes te werken, kunnen senioren dan kiezen voor welke intensiteit ze zich inschrijven.

De beeldvorming over sport en ouderen is niet altijd correct. Het beeld van de 60+'er die fysiek niet meer paraat is om te bewegen of aan sport te doen en met gezondheidsproblemen kampt is niet meer actueel met de gestegen levensverwachting en het gestegen aantal fitte jaren. Het aantal levensjaren ligt nog steeds in stijgende lijn. Elk jaar krijgen we er in België gemiddeld zeventig levensdagen bij. Een grote groep 60-plussers is actief in het verenigingsleven en vrijwilligerswerk. In 2019 was 7,2% van de 60-plussers actief als vrijwilliger. Dit maakt dat hun inbreng van onschatbare waarde is, zeker in de sport. Tal van ouderen zijn wekelijks druk in de weer om een significante bijdrage te leveren aan de samenleving. Ouderen tussen 65 en 75 jaar zijn meer betrokken in het verenigingsleven dan de gemiddelde Vlaamse bevolking. Zo brengen ze bijna 2 uur per week door in één of meerdere verenigingen. Het is dan ook zaak om hen betrokken te houden bij het verenigingsleven en zelf ook actief te houden. Het grootste aandeel van ouderen in Vlaanderen woont thuis en is zelfredzaam. Zelfs op hoge leeftijd geeft 85 procent van de ouderen aan dat zij fysiek best oké zijn. In 2019 toonde onderzoek aan dat 4,6% van de 60-plussers actief aan sport doet⁴¹.

De communicatie over het aanbod voor ouderen blijft een lastige. Veel mensen voelen zich niet aangesproken door termen zoals retro, ouderen, senioren of door leeftijdsgrenzen. Hiermee houden we rekening in ons communicatieplan waar ouderen een specifieke doelgroep zijn die we op een andere manier proberen te bereiken dan onze alledaagse communicatie (zie punt 3.1)

In kader van gezond ouder worden, is belangrijk om het belang van spierkracht en evenwicht te benadrukken. Het actief en fit houden van ouderen gaat verder dan het pure sporten: er moet ook aandacht zijn voor beweging in de breedste zin van het woord.

⁴¹ <https://denkfoud.be/ouderen-daar-zit-totaal-geen-fut-meer-in/>

6.3. Tegen 2040 willen we de sportparticipatie van mensen met een lage sociaaleconomische⁴² positie significant verhogen

Volgens Kind en Gezin werd in Aalst in 2021 11,9% van de kinderen geboren in een kansarm gezin⁴³ (in Vlaanderen is dit 12,7%). Voor mensen met een lage sociaaleconomische positie of armoedeproblematiek staat sport vaak niet bovenaan het prioriteitenlijstje, we stellen bij deze groep dan ook een verminderde participatiegraad vast. Rekeningen voor huur, elektriciteit, school,... moeten eerst betaald worden en vaak blijft er weinig ruimte over om ook nog geld te spenderen aan sporten. Toch is het ook essentieel dat ook deze groep kan sporten en bewegen. Mensen die aangeven soms of vaak te kampen hebben met betalingsmoeilijkheden voor nutsvoorzieningen of schoolrekeningen hebben een sportparticipatiegraad van 48,0% tegenover een sportparticipatiegraad van 57,2% van personen die aangeven zelden of nooit betalingsmoeilijkheden te ondervinden⁴⁴. Er zijn ook duidelijke verschillen tussen de sportparticipatie van hoogopgeleiden en laagopgeleiden. Hoogopgeleiden hebben een sportparticipatiegraad van 63,5%, bij middenhoogopgeleiden zakt dit naar 52,1% en bij laagopgeleiden zelf tot 43,6%.

De impact van het beschikbaar inkomen op hoeveel men sport is duidelijk merkbaar. Bij de hoogste inkomens (een inkomen van 5000 euro of meer per maand) geeft meer dan 65% aan wekelijks of meer te sporten. Bij de lage inkomens (tussen de 1500 euro en de 2500 per maand) sport minder dan de helft wekelijks. Het beschikbare inkomen heeft een duidelijke impact op hoeveel men sport⁴⁵.

Deze groep heeft te maken met een aantal participatiedrempels. De eerste participatiedrempel voor deze groep is uiteraard de kostprijs die verbonden is aan sporten. Het is vaak financieel niet mogelijk voor deze groep om het lidgeld van de sportvereniging voor de kinderen te betalen, laat staan een eigen clublidmaatschap of een sportabonnement voor de ouder(s) te verwerven. Deze groep hecht zeker waarde aan sport in tegenstelling tot de vaak terugkerende veronderstelling dat mensen in armoede al genoeg aan hun hoofd hebben en geen interesse hebben in sport. Het gaat niet enkel over of je iets wel of niet kunnen veroorloven, maar men moet telkens een afweging maken. Betalen voor sport betekent immers dat ze iets anders niet kunnen doen of kopen en vaak wordt er dan voorrang gegeven aan voeding, school of nutsvoorzieningen. 6% van de bevolking geeft aan dat ze het zich niet kunnen veroorloven om regelmatig deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten zoals sport, film, concerten,... van de groep die gedefinieerd wordt als economische kwetsbaar, geeft zelfs 47% aan dat ze zich dit niet kunnen veroorloven⁴⁶. Het verkleinen van deze financiële drempel kan al een stap zijn om de sportparticipatie van deze groep te verhogen. De UiTPAS is in deze een belangrijk instrument. Mensen met een laag inkomen kunnen een UiTPAS kopen aan een sterk verminderd tarief en genieten 80% korting bij deelname aan UiTPAS-activiteiten in hun eigen UiTPAS-gemeente of regio. Ze kunnen ook met dit verminderd tarief sporten bij sportverenigingen die een UiTPASvereniging zijn. De normale kost van het lidmaatschap wordt dan door 3 verschillende actoren gedragen.

---

⁴² Lage sociaal-economische positie = wanneer er sprake is van een of meer van de volgende met elkaar samenhangende kenmerken: laag inkomen, laag opleidingsniveau, werkloosheid, weinig cultureel kapitaal, slechte behuizing....

⁴³ Een gezin wordt door Kind en Gezin als kansarm beschouwd als het op minstens 3 van volgende criteria zwak scoort: beschikbaar maandinkomen, opleiding ouders, arbeidssituatie ouders, laag stimulatieniveau, huisvesting en gezondheid.

⁴⁴ Stadsmonitor, cijfers 2023, eigen bewerking

⁴⁵ Inkomen is statistisch significante determinator van de sportparticipatie wanneer er een statische analyse wordt toegepast op de dataset

⁴⁶ Onderzoek uitgevoerd door Netwerk tegen armoede

Vaak zijn de organisatoren van vrijetijdsactiviteiten in Aalst kleine verenigingen (bv. sportverenigingen, cultuurverenigingen, jeugdverenigingen etc.) of scholen die niet gericht zijn op winst. Hoe meer mensen zij kunnen bereiken, hoe liever, ongeacht de socio-economische situatie. Zij trachten daartoe te functioneren met een sluitende begroting zonder winst oogmerk. De huidige solidaire kostenverdeling bemoeilijkt dergelijke werking. Vaak moeten verenigingen via bijkomende activiteiten geld trachten op te halen om hun begroting rond te krijgen. Naarmate een vereniging meer leden met UiTPAS telt, is de draagkracht van de leden om bij te dragen in dergelijke financieringsactiviteiten echter beperkter. Dat versterkt de impact van de solidaire kostendeling bij aanbieders die een hoog bereik hebben bij mensen in armoede en bemoeilijkt bijgevolg de werking.

Voor vrijetijdsverenigingen was er bijkomend voorzien dat de stad de bijdrage optrekt van 50% naar 60% indien minstens 10% van het bereik mensen met UiTPAS aan kansentariaf zou betreffen. Het is in de eerste plaats de stad die beleidsmatig belang hecht aan een bruisend vrijetijdsleven met maximale participatie van alle inwoners, ook mensen die het moeilijk hebben. Met de huidige UiTPASregelgeving is het niet mogelijk om de bijdrage van de verenigingen naar 0 te herleiden. We zijn voorstander om dit in de toekomst wel mogelijk te maken. Aalst Sport stelt daarom voor om de solidaire bijdrage door verenigingen te schrappen en te dragen via de stadsbegroting. Op deze manier wenst de stad aanbieders van vrijetijdsactiviteiten verder te stimuleren om moeilijker bereikbare groepen te blijven aantrekken in hun activiteiten, zonder dat dit hen financieel hoeft te treffen. Op die manier hopen we ook nog meer verenigingen te overtuigen om met UiTPAS te werken om zo meer mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie te kunnen betrekken in het vrijetijdsaanbod en een betere spreiding van kwetsbare mensen binnen verenigingen te verkrijgen.

Concreet zou de verdeling van de kostprijs van het lidmaatschap er als volgt uitzien voor personen met een UiTPAS aan kansentariaf:

- 80% gedragen door Stad Aalst
- 20% gedragen door de gebruiker
- 0% gedragen door de vereniging

Tot zolang de regelgeving het niet mogelijk maakt om de bijdrage van de verenigingen naar nul te herleiden, willen we de bijdrage van de verenigingen wel zo laag mogelijk houden.

Maar naast de financiële drempel zijn er nog andere drempels voor mensen in een lage socio-economische positie. Zo kan het zijn dat de persoon niet over een sociaal netwerk kan beschikken wat de stap richting een sportvereniging een stuk moeilijker maakt. Personen in armoede hebben vaak wel de mogelijkheid om zelfstandig aan sport te doen (vb. wandelen, thuis oefeningen doen,...) maar het zijn voornamelijk de mogelijkheden tot sportdeelname met anderen, in sociale context, welke worden ingeperkt. Psychologische elementen zoals schaamte over het niet hebben van geschikte kledij kunnen ook een rol spelen. Verder zijn er ook informatiedrempels. Het aanbod van sporten en vooral de mogelijkheden om goedkoop te sporten zijn vaak onvoldoende gekend. Door samen te werken met armoede-organisaties kan het aanbod en mogelijkheden beter verspreid worden. Ook het instrument van de UiTPAS aan kansentariaf kan nog meer bekendheid gebruiken. Uit een onderzoek uitgevoerd door agentschap integratie en inburgering bij Aalsterse jongeren bleek zelf dat er meerdere jongeren waren die recht hebben op een UiTPAS aan kansentariaf, de UiTPAS niet kent of niet wist dat ze deze konden gebruiken om voordeliger te sporten.

Mobiliteit kan ook belemmerend werken om te sporten. Eén vijfde van de bevolking heeft moeite om zich te verplaatsen. Maar liefst 392.000 huishoudens in Vlaanderen hebben geen fiets in huis⁴⁷. Naar

---

⁴⁷ Gemeente- en Stadsmonitor 2020

school fietsen, naar de winkel, opleiding volgen, gaan solliciteren en werken, familie bezoeken, naar je hobby of sportvereniging, ... Een grote groep mensen, van jong tot oud, geraakt niet of nauwelijks ter plaatse wegens financiële, fysieke of mentale drempels. Zij ervaren dagelijks vervoersarmoede en missen zo kansen op sport. De fietsersbond startte daarom het 'Een Fiets voor Iedereen-project' op. Hierbij kunnen lokale initiatieven die mensen verder helpen met fietsen - na goedkeuring van hun aanvraag - steun ontvangen van Een Fiets voor Iedereen. Naast een financiële steun van maximum €4.000 kan het initiatief ook rekenen op begeleiding van een medewerker van de Fietsersbond. Sportverenigingen zouden hier op kunnen inzetten om leden die vervoersproblemen hebben, te helpen door via het project een fiets te voorzien.⁴⁸

Andere acties vermeld in dit sportbeleidsplan dragen ook bij aan de sportparticipatiegraad van mensen met een lagere socio-economische positie. Het openstellen van bepaalde sportinfrastructuur wanneer deze niet gereserveerd is werkt drempelverlagend. De financiële en psychologische drempel valt op deze manier weg. Met de sportautomaten in de wijken werken we ook drempelverlagend. Materiaal kan gratis/goedkoop ontleend worden waardoor mensen geen eigen materiaal moeten aanschaffen. Ook de drempel van vervoersarmoede kan tegengegaan worden. Door sportautomaten te plaatsen op verschillende sportpleinen en wijken in de stad kunnen mensen in de buurt sporten en vormt mobiliteit geen probleem.

Actie 93

• *We houden de solidaire bijdrage voor verenigingen bij de UiTPAS met kansentarieef zo laag mogelijk zodat clubs gestimuleerd worden om een UiTPAS vereniging te worden. De solidaire bijdrage komt, indien mogelijk, volledig op kosten van de stad*

Actie 94

• *Het sportaanbod en de mogelijkheden voor sporten aan een voordelig tarief worden beter bekend gemaakt bij de doelgroep door samenwerkingen op te zetten met sociaal-sportieve en armoedeverenigingen*

Actie 95

• *We zetten in op samenwerking met lokale gemeenschapsorganisaties*

Actie 96

• *Via het 'een fiets voor iedereen' project van de Fietsersbond willen we sportclubs aanmoedigen om hun leden met vervoersarmoede uit de nood te helpen. Aalst Sport kan ondersteunen bij het aanvragen van de subsidie en wil het project beter bekend maken bij onze sportclubs*

⁴⁸ <https://www.fietsersbond.be/een-fiets-voor-iedereen>

6.4. In 2040 is de sportparticipatie van mensen met een migratieachtergrond significant verhoogd.

Uit de bevraging van de stadsmonitor blijkt dat de sportparticipatiegraad van mensen met een migratieachtergrond lager ligt dan gemiddeld. 54,7% van de personen met Belgische herkomst⁴⁹ sport wekelijks. 52,6% van de personen met een herkomst uit een EU land sport wekelijks. Bij de personen met een herkomst buiten Europa zakt dit onder de helft met 49,4% die wekelijks sporten. De lagere sportparticipatiegraad bij mensen met een migratieachtergrond kan te wijten zijn aan verschillende factoren. Bij nieuwkomers ligt vaak een gebrek aan informatie over hoe men kan sporten aan de basis. In het land van oorsprong is vrije tijd vaak anders ingevuld. Ze kennen jeugdbewegingen zoals KSA of Chiro niet. Hetzelfde geldt voor een kunst of muziekacademie. Ze kennen wel sport, maar in veel landen in Afrika, Midden-Oosten of Oost-Europa wordt sport georganiseerd door de overheid. Het is voor nieuwkomers dan ook niet altijd duidelijk waar ze kunnen sporten en hoe ons systeem van sportverenigingen werkt. Zeker voor personen die de taal nog niet machtig zijn, is het moeilijk om de informatie te vinden die men zoekt. Bij deze groep is het vaak noodzakelijk om de informatie tot bij hen zelf te brengen door aanwezig te zijn op welkomstdagen, samenwerkingen op te zetten met organisaties die vaak in aanraking komen met de doelgroep en actief de informatie te verspreiden. Dit kan de bewustwording vergroten en eventuele barrières, zoals culturele misverstanden of onbekendheid met sportopties, verminderen.

Sport is immer zeer belangrijk om mensen van vreemde origine te integreren. Sport en sportverenigingen zijn daarom het instrument bij uitstek om jongeren van vreemde origine te integreren in de maatschappij en in contact te brengen met de lokale gewoontes en het Nederlands. Sport kan zo een toegangspoort zijn tot een sociaal netwerk en andere vrije tijdsbestedingen. Een ander obstakel om kinderen met een migratieachtergrond aan het sporten te krijgen is dat men vaak geen voorbeeld heeft van de ouders die sporten en participeren in het verenigingsleven of die aanmoedigen om te sporten. Voor veel gezinnen komt sport niet op de eerste plaats. Uit een onderzoek van de KU Leuven blijkt dat in gezinnen waar enkel Nederlands of deels Nederlands wordt gesproken, respectievelijk 99 % en 96 % van de kinderen actief in contact komt met sport. In gezinnen waar geen Nederlands gesproken wordt, is dat slechts 79 %⁵⁰. Om kinderen met een migratieachtergrond in aanraking te laten komen met sport en aan te zetten tot sport zijn rolmodellen en de school van groot belang. Deze rolmodellen kunnen dienen als inspiratiebronnen en laten zien dat sport toegankelijk is voor iedereen, ongeacht hun achtergrond. Rolmodellen fungeren ook als voorbeeld, zien sporten doet sporten. De school is de plek bij uitstek waar kinderen kunnen geïnformeerd worden over de sportmogelijkheden. Maar er moet niet enkel ingezet worden op de kinderen. Ook volwassen personen met een vreemde origine moeten bereikt worden. We willen meer bewustzijn en appreciatie creëren voor sporten bij de ouders om zo ook kinderen aan het sporten te krijgen. Eén manier om dit te doen is door het combineren van taallessen met sportlessen. Via de taal oefenkansen, een samenwerking met dienst inburgering, bieden we sportlessen aan in combinatie met lessen Nederlands. Dit richt zich op personen van 16 – 35 jaar die het Nederlands niet als moedertaal hebben. Sport leent zich heel goed als een oefenkans, omdat het heel concreet is. Je zegt wat je doet en je doet wat je zegt.

---

⁴⁹ Belgische herkomst = geboren in België met Belgische ouders. Als een of beide ouders geboren zijn in een ander land of men zelf geboren is in ander land = andere herkomst.

⁵⁰ <https://www.demorgen.be/nieuws/gezocht-vlaams-sportbeleid-op-maat-van-kwetsbare-jongeren~b865e3c1/>

Actie 97

• *We breiden het project van taal oefenkansen verder uit naar een grotere doelgroep. We willen ook kinderen en oudere volwassenen bereiken aan het sporten- en bewegen krijgen via de taal oefenkansen*

Actie 98

• *Door samenwerkingen op te zetten met dienst inburgering en organisaties die zich inzetten op personen met een migratie achtergrond willen we de informatie over hoe men kan sporten en de voordelen van sporten beter tot bij de doelgroep krijgen*

Actie 99

• *We zetten in op rolmodellen en ambassadeurs: We zetten bekende figuren met een migratie achtergrond in de sportwereld in en maken hen tot ambassadeurs voor sportparticipatie*

Actie 100

• *Samen met de dienst Onderwijs en de BKO activeren en informeren we begeleiders en leerkrachten om de kinderen tijdens en naschools aan het sporten te krijgen en te informeren over het bestaande sportaanbod*

6.5. Door in te zetten op nieuwe en innovatieve manieren van sporten realiseren we een verminderde drop out bij jongeren (14-21 jaar).

Volgens de gezondheidsaanbevelingen van de WHO moeten kinderen en jongeren tussen de 6 en 18 jaar dagelijks minstens 60 minuten matig tot intensief bewegen. Volgens de wereldwijde studie⁵¹ die de WHO daarvoor uitvoerde haalde 81% van de jongeren die beweegnorm niet. Uit een Vlaams onderzoek⁵² bleek dat bij de adolescenten van 10 tot 17 jaar slechts 3 % de norm van de WHO haalde. De norm van de WHO is een vrij streng criterium maar zelf met minder strenge criteria, halen veel van de adolescenten (vooral de groep 14-18 jaar) de beweegnormen niet.

Om levenslang actief te blijven is sporten tijdens de kinder- en tienerjaren van groot belang. Wie opgroeide met een actieve levensstijl, heeft een grotere kans om op latere leeftijd fitter en gezonder te blijven en een actievere levensstijl aan te houden. Mensen die weinig sporten tijdens de adolescentie hebben een laag sportkapitaal en een minder grote kans om in het latere leven te blijven sporten en bewegen. We merken een grote drop-out bij de groep jongeren vanaf 14 jaar zowel in individueel sportgedrag als bij het lidmaatschap van een sportvereniging. Ook studenten hoger onderwijs sporten relatief minder⁵³. Het is echter van groot belang om al van jongs af aan en zeker in de tienerjaren actief te zijn om op latere leeftijd actief te blijven.

⁵¹ Guthold et al (2019). Worldwide trends in insufficient physical activity from 2001 to 2016: a pooled analysis of 358 population-based surveys with 1.9 million participants

⁵² Seghers et al (2018). Results from Flanders' 2018 Report Card on Physical Activity for Children and Youth

⁵³ <https://media.sport.vlaanderen/m/673d9e3d204f92d0/original/Rapport-Sport-Trends-Jongeren.pdf>

Naast meer kans op een levenslange actieve levensstijl heeft sport tijdens de jeugd jaren nog andere positieve effecten.

Jeugdrechter Annelies Bogman uit Dendermonde gaf aan in een interview met Humo⁵⁴ dat jongeren die misdrijven plegen, vrijwel nooit een hobby hebben. Ze geeft aan dat het vanuit haar expertise opportuun lijkt om in te zetten op vrijetijdsbesteding van jongeren om criminaliteit tegen te gaan. Ze ziet zelf amper jongeren in de rechtbank die intensief sporten of nauw betrokken zijn bij een sportvereniging. De sterkte van de band tussen een individu met de samenleving is bepalend voor de kans om afwijkend gedrag te vertonen. Individuen met een sterke band in bijvoorbeeld een sportvereniging hebben meer te verliezen. Sport is dus ook een socialiserende factor in de maatschappij voor jongeren.

Om de drop-out te verminderen en jongeren te blijven stimuleren tot sporten, moet sport aantrekkelijk gemaakt worden voor jongeren. Technologie en innovatie zijn in deze een belangrijk hulpmiddel. In Exergaming (zie punt 3.5) ligt een groot potentieel om jongeren in hun leefwereld (gaming) toch fysiek actief bezig te laten zijn. Daarnaast zijn ook evenementen specifiek gericht op jongeren van groot belang om hen te laten kennismaken met de sport in een omgeving waarbij ze samen kunnen sporten met leeftijdsgenoten. Tot slot is een gediversifieerd en innovatief sportaanbod van belang. Jongeren zijn vaak de eerste die nieuwe trends of nieuwe sporten oppikken en uitproberen. Het promoten en aanbieden van nieuwe sporten of nieuwe vormen van bestaande sporten is dan ook van groot belang om deze groep aan het sporten te houden of zetten.

⁵⁴ <https://www.humo.be/nieuws/jongerengeweld-neemt-toe-jongeren-zien-drillrappers-in-filmpjes-zwaaien-met-snel-geld-drugs-en-machetes-dat-willen-ze-ook-ze-zien-het-verschil-niet-met-de-echte-wereld~baa4fe59/?referrer=https://www.google.com/>

6.6. Voor 2030 willen we het G-sportaanbod verdubbelen, resulterend in 30% meer G-sporters.

Sport moet toegankelijk zijn voor iedereen in de maatschappij. Ook voor mensen met een fysieke of mentale beperking. Er zijn echter heel wat drempels die het moeilijk maken voor mensen met een beperking om te sporten. Mobiliteit en toegankelijkheid zijn van groot belang. Sportfaciliteiten moeten beschikken over aangepaste parkeerplaatsen en de faciliteiten moeten vlot toegankelijk zijn voor mensen in een rolstoel of met beperkte mobiliteit. Daarnaast kan niet iedereen met een beperking terecht in een reguliere sportwerking. Vaak is er een G-sport aanbod nodig maar is dit niet aanwezig binnen de club. Uit cijfers van Sport Vlaanderen blijkt dat in Vlaanderen slechts 14% van 25.000 sportverenigingen een G-sport aanbod hebben. 54% van clubs hebben geen leden met een beperking (dat ligt onder het EU gemiddelde). Het ontbreken van een G-sportaanbod is vaak niet te wijten aan de onwil van de clubs om hier op in te zetten maar omdat ze onvoldoende aangepaste infrastructuur of materiaal hebben en geen trainers vinden. Als gevolg ligt de sportdeelname van mensen met een beperking ook lager. 53% van mensen met een fysieke beperking doen nooit aan sport. Personen met een mentale beperking scoren beter, slechts 20% doet nooit aan sport. Ook in Aalst is er nog werk aan de winkel. Met de Caspers is er een grote G-sport vereniging in Aalst die inzet op omnisport en voetbal, maar er zijn slechts enkele reguliere sportverenigingen die een G-sportaanbod in hun werking hebben.

Het inzetten op bewegen en sporten van mensen met een beperking is echter van cruciaal belang. Sport biedt heel wat voordelige effecten zowel op mentaal als fysiek vlak. Zo heeft onderzoek⁵⁵ reeds aangetoond dat sport en bewegen bij personen met een verstandelijke beperking zorgt voor een betere fysieke fitheid, maar ook voor een beter zelfbeeld en voor meer voldoening. Bij personen met hersenverlamming zorgt sporten en bewegen voor een beter evenwicht, meer spierkracht en ook een beter zelfbeeld. Ook voor personen met een visuele beperking zorgt sporten en bewegen voor beter evenwicht. Voor mensen met een psychische kwetsbaarheid kan sporten en bewegen niet enkel de fitheid verbeteren, maar ook de kwaliteit van leven en in sommige gevallen kan sporten en bewegen zelfs symptomen verminderen. Ook bij verschillende chronische aandoeningen zoals kanker, diabetes of Parkinson heeft sporten en bewegen een wetenschappelijk bewezen positief effect op het ziekteverloop. Als laatste zou sport en bewegen kunnen zorgen voor een betere motoriek en betere sociale vaardigheden bij personen met autisme.

Bij het opstarten van een G-sportwerking komt wel wat kijken. De sportfaciliteit moet toegankelijk genoeg zijn, er is (vaak) aangepast materiaal nodig en er is knowhow nodig bij de coachesstaf om sport op maat aan te bieden. Vanuit Aalst sport willen we hierin ondersteunen door bewustwording bij de clubs te creëren over de noodzaak aan een G-sportaanbod. Door ook in te zetten op G-sport bij sportevenementen wordt ook het bewustzijn bij de burgers verhoogd en kunnen mensen een beperking zien dat sporten voor hen ook mogelijk is. We bieden ondersteuning bij het aankopen van materiaal en het aanpassen van de sportfaciliteiten waar nodig. Via een vernieuwd subsidiebeleid willen we ook meer financiële incentives geven om in te zetten op een G-sportwerking. Als resultaat willen we tegen 2030 minstens twee nieuwe G-sportwerkingen.

Om verenigingen beter te begeleiden, starten we ook met het organiseren van opleidingen voor coaches rond sport voor personen met chronische aandoeningen. We focussen vooral op sporten waarvan de drempel laag is voor mensen met een chronische aandoening om te sporten zoals zwemmen, wandelen, atletiek, gymnastiek, yoga, beweeglessen. In samenwerking met

---

⁵⁵ <https://www.gsportvlaanderen.be/onderzoek-en-g-sport>

gespecialiseerde artsen en Sport Vlaanderen willen we zo coaches ondersteunen bij het sportlesgeven aan personen met een chronische aandoening.

Actie 104

• *Met een vernieuwd subsidiebeleid willen we clubs extra stimuleren om in te zetten op G-Sport. G-Sport krijgt een grotere factor in het bepalen van de subsidies*

Actie 105

• *We blijven inzetten op sportkampen voor G-sport om zoveel mogelijk kinderen met een beperking in aanraking te laten komen met sport*

Actie 106

• *Vanuit Aalst sport nemen we een ondersteunende rol op in het opstarten en ontwikkelen van een G-sport afdeling bij reguliere sportclubs*

Actie 107

• *We creëren bewustwording rond G-sport door ook in te zetten op G-sport wedstrijden en reeksen bij het organiseren van grote sportevenementen in Aalst*

Actie 108

• *We organiseren opleidingen voor coaches in Aalst over hoe men mensen met chronische aandoeningen aan het sporten en bewegen kan houden*

Hoofddoelstelling 7: We gaan voor sterke, wendbare en toekomstbestendige sportclubs als motor voor de sportparticipatie

Sportverenigingen zijn essentieel om de sportparticipatie in de gemeente te verhogen. Burgers kunnen op een laagdrempelige manier sporten waarbij ook de sociale aspecten van sport sterk aanbod komen. Door de aanwezigheid van G-sport-, sociale-, breedtesport- en topsportverenigingen, kan iedereen zijn talent ontplooiën op een duurzame en kwaliteitsvolle manier gericht op ieders capaciteiten en doelen. Sportverenigingen zijn een ontmoetingsplaats waar inwoners zich verenigen en waar sport zijn rol als sociale motor voor de maatschappij ten volle kan spelen. In de sportverenigingen komen tal van maatschappelijke uitdagingen tot uiting. Elke vereniging heeft een eigen identiteit en vrijheid om binnen die uitdagingen zijn sportieve en sociale doelstellingen te bepalen en bij te dragen aan het lokaal sportbeleid. We bekijken verenigingen breder dan enkel de klassieke sportvereniging. Verenigingen die actief zijn in de lokale non-profit sector of social-profit sector en sport en/of beweging aanbieden naast hun andere maatschappelijke taken moeten ook kunnen rekenen op ondersteuning. Sport en bewegen kan een doel op zichzelf zijn voor verenigingen maar evengoed een middel om een bepaald doel te bereiken (bijvoorbeeld integratie). Sociale sportverenigingen hebben ook hun plaats bij een inclusief sportbeleid en kunnen op ondersteuning rekenen.

We bouwen aan een sportklimaat waarbij de Aalsterse sportverenigingen sterk genoeg zijn om aan de huidige en toekomstige maatschappelijke uitdagingen te voldoen. Samenwerking tussen clubs zien we hier als een pluspunt in de stap naar toekomst bestendige sportverenigingen, zowel tussen clubs uit dezelfde sporttak, als sporttakoverschrijdend of zelfs bovenlokaal.

7.1. De Sportvereniging 2.0: We promoten samenwerkingen tussen clubs en leiden clubs naar een efficiënte organisatie toe.

De administratieve druk voor sportclubbestuurders is de laatste jaren sterk toegenomen. De meeste sportverenigingen worden bestuurd door vrijwilligers die de taken voor hun sportvereniging uitvoeren naast hun dagdagelijkse werk of bezigheden. Bij het besturen van een sportvereniging komt heel wat kijken en vanuit zowel een praktische als financieel oogpunt kan een samenwerking tussen verschillende verenigingen mogelijk een antwoord bieden aan de druk die sportverenigingen ondervinden. Vanuit Aalst Sport willen we onze verenigingen nog beter ondersteunen. We willen sportverenigingen samenbrengen en informeren over de manieren waarop ze hun eigen werking kunnen verbeteren. Daarbij willen we hen ook de mogelijkheden en kansen van samenwerkingen laten zien. Samenwerkingen tussen verenigingen kan verschillende vormen aannemen: van samenwerkingsverbanden waarbij verenigingen samen materiaal aankopen of samen sportkampen organiseren tot samenwerkingsverbanden waarbij een nieuwe organisatievorm ontstaat zoals Sportwijk Schotte. Bij Sportwijk Schotte verenigden 3 sportverenigingen zich om samen de uitdagingen aan te gaan. PIT STOP Sport Academy, ALVA en Koninklijke turnkring Aalst stapten samen in dit project zonder de eigenheid van de eigen vereniging te verliezen. De voordelen van deze organisatievorm zijn de volgende:

- Het delen van kennis en ervaringen over allerlei thema's en met betrekking tot verschillende doelgroepen (bestuurders, trainers, vrijwilligers, leden, ...).
- Het vergelijken van werkwijzen, het bouwen van gezamenlijke structuren of samen in te tekenen op geautomatiseerde processen.
- Het bereik van de verenigingen vergroot dankzij doorgedreven en geïntegreerde communicatie

- Er kunnen samen opleidingen georganiseerd worden op sportief en extra-sportief vlak
- Efficiëntiewinsten halen door in te tekenen op licenties of groepsaankopen voor (sport)materiaal.

Door de samenwerking zijn de verenigingen ook in staat om samen een medewerker aan te werven die ondersteunt bij de professionalisering van de clubs en het opvolgen van administratieve taken. De verenigingen blijven een individuele werking hebben maar verenigingen zich voor gemeenschappelijke zaken om zo te ontwikkelen tot sterke verenigingen met voordelen voor de sporters en verenigingen. Zo kan er gewerkt worden met bijvoorbeeld combinatie-abonnementen of beurtenkaarten waarbij er bij de verschillende verenigingen, kan gesport worden. Verenigingen kunnen door samen te werken zo beter ondersteund worden op gedeelde diensten zoals gemeenschappelijke ledenadministratie, strategische planning of groepsaankopen.

Vanuit Aalst Sport willen we een begeleidende en stimulerende rol spelen voor samenwerkingsverbanden tussen verenigingen. We ondersteunen bij het verkennen van de mogelijke samenwerkingsvormen die er tussen organisaties kunnen bestaan: zowel juridische en/of functionele samenwerking. Verenigingen kunnen rekenen op juridische begeleiding bij de fusie tussen verschillende verenigingen en procesbegeleiding in aanloop naar een fusie of een andere samenwerkingsvorm. Sportverenigingen versterken door samen te werken dus. Zo zorgen we voor efficiënter en professioneler georganiseerde (sport)verenigingen, verbeteren we het sportaanbod en verhogen we de sociaal-maatschappelijke waarde van sport in Aalst.

Om verenigingen beter te ondersteunen en samenwerkingen te promoten, wil Aalst Sport jaarlijks een netwerkdag organiseren voor alle verenigingen. We brengen de verenigingen samen waardoor ze van elkaar kunnen leren en eventuele samenwerkingen kunnen ontdekken. Tegelijkertijd biedt de netwerkdag de kans om de verenigingen inhoudelijke sessies aan te bieden ter ondersteuning van hun werking. Voor de netwerkdag wordt in samenwerking met een Discus een leerrijk programma opgesteld. Thema's die aan bod kunnen komen zijn samenwerkingsverbanden, vrijwilligerswerk, boekhouding, subsidiereglement,...

Actie 109

- *We organiseren een jaarlijkse netwerkdag voor alle verenigingen*

Actie 110

- *We streven naar geïnnoveerde sportverenigingen met groeiende ledenaantallen en een uitgebreid sportaanbod door blijvend in te zetten op sportclubondersteuning*

Actie 111

- *Sportverenigingen kunnen rekenen op juridische begeleiding bij de fusie tussen verschillende verenigingen en procesbegeleiding in aanloop naar een fusie of een andere samenwerkingsvorm*

Actie 112

- *We zetten in op digitale efficiëntie om de administratieve last van sportclubbestuurders te verminderen*

Actie 113

- *We gaan voor toekomstbestendige sportverenigingen door verenigingen te blijven ondersteunen door middel van minstens geïndexeerde werking-, infrastructuur- en projectsubsidies*

7.2. We ondersteunen sportverenigingen in hun zoektocht naar gekwalificeerde trainers door minstens 1 trainerscursus te organiseren per jaar in de Aalsterse sportcentra.

De helft van de 18.500 Vlaamse sportverenigingen is op zoek naar extra trainers. Bij ruim 8 op de 10 sportverenigingen verloopt die zoektocht moeizaam. Het trainerstekort is zo nijpend dat een derde van de Vlaamse sportverenigingen geen nieuwe leden meer toelaat⁵⁶.

Het vinden van gekwalificeerde trainers blijft ook voor veel Aalsterse sportverenigingen een grote uitdaging. Uit de bevraging die Aalst Sport lanceerde bij de Aalsterse sportverenigingen gaf meer dan de helft van de sportverenigingen aan dat ze het moeilijk hebben bij het vinden van voldoende trainers. De verenigingen geven aan dat ze hierdoor op hun limieten botsten en het uitbreiden van het aanbod in de weg staat. Verschillende verenigingen gaven ook aan dat de grootste uitdaging die ze zelf zagen voor de komende 10 à 15 jaar het aantrekken en behouden van voldoende trainers is. Volgens de cijfers van Sport Vlaanderen waren er in 2022 785 actieve trainers in Aalst. Vergelijken we dit met het aantal sporters volgens Sport Vlaanderen (15.877; aangesloten bij een door Sport Vlaanderen gekende sportvereniging) dan zien we dat er 1 trainer beschikbaar is per 20,2 sporters. Dit is pal op het Vlaamse gemiddelde. In Vlaanderen is er gemiddeld 1 trainer beschikbaar per 20,3 sporters. Van de 785 trainers in Aalst hebben 47,77% een door de VTS erkend trainersdiploma. Aalst heeft zo meer gekwalificeerde trainers dan het Vlaams gemiddelde. Over Vlaanderen bekeken heeft 43,69% van de trainers een diploma. De gemiddelde leeftijd van de trainers in Aalst is 35,09 jaar oud waarmee de gemiddelde leeftijd iets lager ligt dan het Vlaamse gemiddelde (37,83%). Tegenover het Vlaamse gemiddelde scoren we gemiddeld als we het aantal trainers bekijken en zelf bovengemiddeld als op vlak van gediplomeerde trainers. Volgens een rapport⁵⁷ van de sportfederaties stijgt het aantal actieve trainers in Vlaanderen jaarlijks maar blijven de tekorten bestaan. Het fenomeen van een tekort aan trainers is eigenlijk het gevolg van een positieve evolutie. Als meer mensen sporten staat niet enkel de infrastructuur onder druk, maar zijn er ook steeds meer trainers nodig. Het probleem van het tekort aan trainers situeert zich op 2 plaatsen: enerzijds is het vaak moeilijk om mensen te vinden die willen starten als trainer, anderzijds is er een grote uitval van trainers zelf. Uit een onderzoek⁵⁸ uitgevoerd door de Vlaamse Trainersschool blijkt wel dat trainers met een diploma minder snel uitvallen dan hun niet-gekwalificeerde collega's. In 2020 was er 13,2% uitval bij de trainers met een trainersdiploma en 29,8% uitval bij de groep zonder. Om kwalitatieve clubwerkingen te garanderen en zoveel mogelijk kinderen, jongeren en volwassenen de mogelijkheid te geven om te sporten onder leiding van (gediplomeerde) coaches willen we vanuit Aalst Sport hier ook onze ondersteunende rol in opnemen. Vanuit Aalst Sport willen we inzetten op het faciliteren van trainerscursussen in Aalst. Op die manier willen we de trainers meer kennisgeven om zo kwalitatievere trainingen aan te bieden. Met het organiseren van trainerscursussen worden er nieuwe trainers opgeleid om het tekort tegen te gaan en zal de uitval dalen bij trainers die nu al aan de slag zijn. Concreet wil Aalst Sport samen met de Aalsterse sportverenigingen ervoor zorgen dat er minstens 1 trainerscursus per jaar wordt georganiseerd. Sportverenigingen kunnen uiteraard op eigen initiatief een trainerscursus organiseren maar kunnen ook een aanvraag indienen om dit samen met Aalst Sport te doen waarbij Aalst Sport kan ondersteunen op organisatorisch -en financieel vlak). Per jaar zal Aalst Sport minstens 1 samenwerking met sportverenigingen opzetten voor het organiseren van een trainerscursus. Als er meerdere aanvragen zijn, zal er een beslissing gemaakt worden op basis van het dossier (verwachte inschrijvingen, aantal sporters binnen die sporttak in Aalst, frequentie van trainerscursussen in de voorgaande jaren in de desbetreffende

⁵⁶ <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/12/19/tekort-trainers-vlaamse-sportclubs/>

⁵⁷ <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/56529>

⁵⁸ <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/56529>

sporttak, samenwerkingen tussen verenigingen,...). We zien hiervoor ook kansen in regiosamenwerking waarbij dit niet enkel in Aalst kan georganiseerd worden maar op verschillende plaatsen binnen de sportregio. Hierdoor verlaagt dit de druk op de Aalsterse sportcentra en zijn er mogelijkheden om meer dan 1 trainerscursus per jaar te ondersteunen.

Naast trainerscursussen moet er ook meer ingezet worden op niet-sportspecifieke bijscholingen die coaches van verschillende sporttakken aanspreken. Coach me, een jaarlijks ondersteuningsplatform met thematische opleidingen voor coaches uit de bredere regio, is een initiatief dat we moeten blijven ondersteunen. Verschillende sportverenigingen en organisaties zetten op dit moment al in op het organiseren van diverse opleidingen, zowel sportspecifiek als algemene opleidingen. Vanuit Aalst Sport willen we hier proactief over communiceren en zullen we via onze kanalen ook een overzicht bieden van alle opleidingen georganiseerd in de stad (zowel van Aalst Sport als van de sportverenigingen uit).

7.3. We verbeteren de organisatie-integriteit door het instellen van een aanspreekpunt, resulterend in integriteitsmeldingen en een proactieve ethische cultuur voor 2026.

Incidenten van grensoverschrijdend gedrag kunnen de werking van een sportvereniging op zijn kop zetten. Een laagdrempelig aanspreekpunt, goede eerste opvang en vlotte doorverwijzing zijn cruciaal om incidenten op een gestructureerde manier aan te pakken met respect voor de melder en alle betrokkenen. Een Aanspreekpersoon Integriteit (API) is binnen de dienst Sport het eerste aanspreekpunt voor wie een vraag, opmerking, klacht of andere boodschap heeft in verband met fysiek, psychisch of seksueel grensoverschrijdend gedrag en integriteit. De API luistert naar de vraag of het verhaal, verwijst de melder door wanneer nodig of verleent advies bij de mogelijke vervolgstappen. Bij de API kunnen sporters en sportverenigingen ook terecht voor vragen of meldingen betreffende ethiek binnen de sport.

Vanuit Aalst Sport willen we ook inzetten op preventie. Door bewustwording te creëren door middel van preventieactiviteiten binnen de sportverenigingen willen we inzetten op ethische en veilige sportverenigingen waar iedereen zich thuis kan voelen. In samenwerking met het centrum Ethiek in de sport worden opleidingen en bijscholingen georganiseerd voor trainers en clubbestuurders. Er wordt een ethische gedragscode ontwikkeld die Aalst Sport aan de verenigingen zal voorleggen ter ondertekening. Deze zal opgemaakt worden in samenspraak met de reeds aanwezige API's binnen de Aalsterse sportverenigingen. Zo is er een duidelijke kader voor de clubs. Verder willen we ook

inzetten op kennisdeling en samenwerkingen rond het thema ethiek en integriteit in de sport. We gaan initiatieven nemen om de verschillende lokale sportclub-API's met elkaar te connecteren, zodat ze ideeën kunnen uitwisselen, kennis kunnen delen, bijscholingen te stimuleren en een gezamenlijke uniforme aanpak te bespreken.

Actie 118

• *Er wordt een Aanspreekpunt Integriteit aangesteld bij Aalst Sport waar clubs en sporters terecht kunnen voor vragen of meldingen over ethisch of grensoverschrijdend gedrag. de API zal ook instaan voor het connecteren van de verschillende lokale sportclub-API's en kennisdeling tussen clubs te promoten*

Actie 119

• *Om de 2 jaar wordt in samenwerking met het centrum voor Ethiek in de Sport een bijscholing of opleiding georganiseerd voor trainers en clubbestuurders*

Actie 120

• *Er wordt een ethische gedragscode ontwikkeld waar de Aalsterse sportverenigingen zich engageren om de gedragscode te respecteren. De API's wensen we een voortrekkersrol te laten opnemen om uniforme afspraken te maken.*

7.4. Aalst Sport bevordert sociaal-sportieve verenigingen door het implementeren van inclusieve programma's, samenwerkingen, en het meten van vooruitgang, resulterend in verhoogde sociale betrokkenheid voor 2030.

Sociaal-sportieve verenigingen zijn organisaties die sportieve activiteiten combineren met sociale en gemeenschapsgerichte doelen. Deze verenigingen streven ernaar om niet alleen sportieve prestaties te bevorderen, maar ook sociale samenhang, gemeenschapsbetrokkenheid, vriendschap en gezondheid te stimuleren. Ze richten zich vaak op het creëren van een positieve en ondersteunende omgeving waarin leden samen kunnen komen, zowel om te sporten als om sociale interacties te hebben. Sport is, in tegenstelling tot bij de klassieke sportvereniging, niet het hoofddoel. De sociaal-sportieve verenigingen hebben vaak ook een lossere organisatievorm: ze nemen niet deel aan competities georganiseerd door sportfederaties en hebben een flexibel lidmaatschap. Leden komen naar activiteiten wanneer ze daar zin in hebben zonder verplichtingen.

Dergelijke verenigingen organiseren vaak verschillende sportevenementen, trainingssessies en sociale activiteiten. Ze kunnen gericht zijn op specifieke sporten of een breder scala aan activiteiten aanbieden om verschillende interesses en vaardigheidsniveaus te accommoderen. Het sociaal-sportieve aspect benadrukt het belang van samenwerking, teamgeest en het opbouwen van relaties tussen leden. Deze verenigingen kunnen een belangrijke rol spelen in het bevorderen van een gezonde levensstijl, het versterken van sociale banden en het creëren van een gevoel van gemeenschap. Sociaal-sportieve verenigingen kunnen variëren in grootte, structuur en doelstellingen, maar over het algemeen hebben ze tot doel zowel fysieke activiteit als sociale interactie te bevorderen. Ze spelen een grote rol in het bevorderen van integratie. De meeste sociaal-sportieve verenigingen richten zich op bepaalde doelgroepen waardoor ze ook waardevol zijn voor het doelgroepenbeleid. In verschillende Vlaamse steden zoals Antwerpen en Kortrijk kunnen deze verenigingen reeds op ondersteuning en subsidies rekenen vanuit de dienst sport. In Aalst is dat

nog niet mogelijk omdat deze sociaal sportieve werkingen geen lid zijn van een sportfederatie, geen vaste ledenaantallen hebben en flexibele werkingsmomenten hebben.

Deze verenigingen leveren vaak goed en waardevol werk dat zowel gemeenschapsbevorderd werkt als mensen aanzet tot een actievere levensstijl. Om deze verenigingen in de toekomst beter te kunnen ondersteunen, dringt een modernisering van het subsidiereglement zich op waarbij ook sociaal-sportieve verenigingen aanspraak kunnen maken op subsidies.

Actie 121

- *We herbekijken het subsidiereglement voor verenigingen zodat ook sociaal-sportieve verenigingen aanspraak maken op financiële ondersteuning bij het organiseren van hun sportactiviteiten*

Actie 122

- *We organiseren workshops en trainingen gericht op bestuursleden en vrijwilligers van sociaal-sportieve verenigingen*

4. Conclusie

Het sportbeleidsplan voor Aalst met zijn **122 acties**, dat we willen neerleggen bij onze beleidsmakers, omvat een breed scala aan doelstellingen die gericht zijn op het bevorderen van sport en beweging in de gemeenschap. We hebben de ambitie om een **openbare ruimte** te creëren die uitnodigend is voor iedereen om te sporten en te bewegen, met als doel de algemene **gezondheid** van de bevolking te verbeteren.

Daarnaast streven we naar een uitbreiding van de beweeg- en sportinfrastructuur op verschillende niveaus, met de nadruk op **laagdrempelige** faciliteiten in buurten, wijken en de stad zelf. Deze optimalisatie van sport- en beweegaanbod draagt bij aan het vergroten van de sport- en **beweegmogelijkheden** voor alle inwoners van Aalst.

Een cruciaal aspect van ons beleid is het positioneren van Aalst als een **sportstad** van formaat, waarbij we streven naar **veelzijdige, duurzame en kwaliteitsvolle sportinfrastructuur**. Deze inspanningen worden verder versterkt door het implementeren van een ambitieus **topsportbeleid** om de stad op de kaart te zetten als een broedplaats voor sportieve excellentie.

Bovendien richten we ons op **inclusiviteit** door een gericht sportbeleid voor doelgroepen met verminderde sport- en beweegkansen. Hierdoor streven we ernaar de sportparticipatie te vergroten en een **diverse gemeenschap** te betrekken bij sportactiviteiten.

We erkennen **sportverenigingen** als de drijvende kracht achter sportparticipatie. We zetten in op het versterken van deze verenigingen, zodat ze **veerkrachtig, wendbaar en toekomstbestendig** zijn, en daarmee bijdragen aan de algehele groei en bloei van de sportgemeenschap in Aalst.

Tot slot wil ik graag mijn oprechte dank betuigen aan het voltallige Aalst Sport-team, in het bijzonder Gaëtan Van Impe, wiens tomeloze inzet bij het documenteren van ideeën, uitvoeren van grondig onderzoek en opstellen van gedetailleerde analyses geleid hebben tot de vorming van ons beleidsplan. Mijn oprechte dank gaat ook uit naar Discus en specifiek Kris de Coorde en Céline Fromholz voor hun waardevolle expertise, die het plan verrijkt en versterkt heeft.

Verder wil ik de Aalstenaars en sportverenigingen bedanken die actief hebben deelgenomen aan de enquêtes; jullie waardevolle input heeft geleid tot een inclusief en gemeenschapsgericht sportbeleid. Samen creëren we een sportomgeving die Aalst verbindt, inspireert en gezonder maakt.

Nogmaals, diep dankbaar voor jullie buitengewone inzet en toewijding aan de sportieve toekomst van onze stad.

Sven Van Keymeulen,

Diensthooft Sport

Stad Aalst

Bijlage 1: vragenlijst burgerbevraging

Bevraging Sportbeleidsplan Aalst Sport

1. Demografische gegevens:

Wat is uw leeftijd: .....

Geslacht: MAN / VROUW / ANDERE

Woonplaats ((deel)gemeente) : .....

2. Ik vind mijn fysieke conditie:

Topfit / Goede conditie / Gemiddeld / Eerder zwak / Niet in vorm

3. Hoeveel keer doet u aan sport? (Omcirkel)

Meerdere keren per dag / Dagelijks/ Meerdere keren per week / Wekelijk / Maandelijks / Zelden

4. Ik sport voornamelijk in... (schrappen wat niet past)

In Clubverband / Alleen / met vrienden / via groepslessen (spinning, cross-fit, Zumba,...) / Via een app (Zwift, Fitcoach, Dynamic Runner, ...)

Indien alleen: wat voor sport beoefent u? .....

5. Hoeveel keer per week beweegt u? (wandelen, fietsen naar de winkel, hond uitlaten,...)

Meerdere keren per dag / Dagelijks / Meerdere keren per week / Wekelijk / Maandelijks

6. Vindt u dat er genoeg sportfaciliteiten zijn voor de inwoners van de stad? Ja/Neen + uitleg waarom wel/niet

7. Wat vindt u van het sportaanbod voor kinderen en jongeren in de stad? Is er voldoende aanbod of zijn er zaken die nog ontbreken voor u?

8. Zijn de openbare ruimten (parken, pleintjes,...) in de stad momenteel geschikt om te bewegen voor alle leeftijden? Ziet u nog verbetermogelijkheden?

9. Wat voor soort openbare ruimten mist u momenteel om te sporten of te bewegen?

10. Wat zijn voor u de belangrijkste belemmeringen om (meer) deel te nemen aan sportactiviteiten in de stad? Omcirkel wat past

Tijdsgebrek / Geen sportaccommodatie in de buurt / Geen geschikte sportaccommodatie / Te duur om te sporten / Geen behoefte aan / Onvoldoende informatie over de mogelijkheden / gezondheidsproblemen

Andere reden namelijk: .....

11. Vindt u dat de openingsuren van sportfaciliteiten voldoen aan de behoeften van mensen met drukke agenda's? Waarom wel/niet ?

12. Ik zou gemotiveerd zijn om meer te sporten door: .... Omcirkel wat past

Meer aanbod / Meer of andere sportfaciliteiten / meer of andere georganiseerde lessen / betere informatie over de mogelijkheden om te sporten / Beloningen / proeflessen of Try-outs / vlottere reservatiemogelijkheden.

Andere namelijk:.....

13. Wat zou volgens u de prioriteit moeten zijn in het sportbeleid van de stad voor de komende jaren?

Bijlage 2: bevraging Aalsterse sportverenigingen

1. In welke sport is uw vereniging actief?
2. Wat ziet u als de grootste uitdagingen in de komende 10 à 15 jaar voor uw zaak/sportclub?
3. Zijn er trends merkbaar de laatste jaren bij uw huidige klantenbestand? Bijvoorbeeld een jonger/ouder/diverser publiek dan voorheen, nieuwe leden die snel weer afhaken,...
4. Werkt uw club op dit moment met een wachtlijst voor nieuwe leden?
5. Op welke limieten botsen jullie op dit moment bij het aanbieden van sportgelegenheid?
  - Te weinig of onvoldoende beschikbare sportinfrastructuur
  - Te weinig lesgevers/trainers
  - Onvoldoende interesse van klanten
  - Te veel kosten
  - Anders, namelijk...
6. Is er nood aan bijkomende infrastructuur? Of verwachten jullie dat die nood er zal zijn in de toekomst?
7. Op welke manier zou Aalst Sport uw club nog beter kunnen ondersteunen?
8. Wat zou volgens jullie prioriteit moeten zijn in het sportbeleid van de Stad Aalst in de komende 10 à 15 jaar?